SEINÄJOEN KESKUSTAN OSAYLEISKAAVA-ALUEEN RAKENNUSINVENTOINTI 2019

SEINÄJOEN MUSEOT

OLLI JOUKIO
2019

Sisällys

1. JOHDANTO 2

1.1. Inventoinnin lähtökohdat 2
1.2. Inventointialueen rajaus 2
1.3. Alueen ominaispiirteet 4
1.4. Rakennusten suunnittelijoita 5

2. KOHTEIDEN ARVOTTAMINEN 6

2.1. Historiallisen ja modernin rakennusperinnön arvottaminen 6
2.2. Arvottamisen kriteerit 7
2.3. Arvoluokat ja toimenpidesuositukset 8
2.4. Aluekokonaisuudet 9

3. INVENTOIDUT KOHTEET 11

3.1. KIVISTÖ 11

3.1.1. Kivistön luoteisosan moderni pientalo- ja rivitalokokonaisuus 11
3.1.2. Koulujen alue 26

3.2. UPPA 29

3.2.1. Upan pohjoisosan kerrostalokokonaisuus 30
3.2.2. Kauppaoppilaitoksen ja Koulukadun ympäristön kerrostalot 33
3.2.3. Ruukintien varren kerrostalot 43
3.2.4. Yksittäiskohteet 50

3.3. POHJA JA ITIKKA 58

3.3.1. Yksittäiskohteet 58

3.4. SEINÄJOEN JOKIRANTA 64

3.4.1. Kaartotien varren kerrostalot 66
3.4.2. Yksittäiskohteet 68

3.5. JOUPIN POHJOISOSA 70

3.5.1. Joupin talonpoikaistalot 72
3.5.2. Suupohjantien varren vanha asutus 74
3.5.3. Yksittäiskohteet 77

Lähdeluettelo 81

Kannen kuva: Upan kaupunginosaa 1970-luvulla. (Valokuva Porstua-vrkkopalvelut)

1. JOHDANTO

1.1. Inventoinnin lähtökohdat

Vuonna 1960 kaupungiksi tullut Seinäjoki on nykyisin yksi maamme nopeimmin kasvavista maakuntakeskuksista ja kasvu on tuonut mukanaan myös rakennuskulttuuriin liittyviä muutospaineita. Edellinen voimakas muutos tapahtui toisen maailmansodan jälkeen, jolloin varhaisempi kauppalan aikainen Seinäjoki alkoi hävitä modernimman rakennuskannan tieltä. Toisaalta sodan jälkeen tapahtui myös laajempi murros suomalaisessa kaupunkisuunnittelussa, joka jätti jälkensä myös Seinäjoen katukuvaan.
Kaupungistumista ja kaupunkialueen kasvua ilmentävä rakennuskanta on merkittävä osa Seinäjoen nykyistä katunäkymää. Nyt pääosin hyvin säilyneet sekä paikka paikoin arkkitehtonisesti korkeatasoiset rakennukset ovat saavuttaneet peruskorjausiän, ja toisaalta kaupunkiin nousee parhaillaan runsaasti uudisrakennuksia, jolloin 1950–70-lukujen rakennuskannan voidaan katsoa olevan myös uhanalaisessa asemassa.
Rakennettu kulttuuriympäristö on yhteistä elinympäristöämme ja on tärkeää, että sen ominaisluonne ja historia säilyvät näkyvissä. Tällä on erittäin tärkeä merkitys myös paikallisidentiteetille. Vaikka nyt toteutettu inventointi käsittelee lähinnä rakennuksia ja rakennettuja alueita, pitää rakennettu kulttuuriympäristö sisällään myös esimerkiksi yhdyskuntarakenteita, kuten puistoja ja puutarhoja.
Keskustan alueelle ollaan tekemässä uutta osayleiskaavaa, johon myös nyt toteutettu inventointi liittyy. Inventointi on jatkoa Jenni Rauhalan vuosina 2010–11 toteuttamaan Seinäjoen keskusta-alueen inventointiin, jonka raportissa mukana olleet kohteet FM rakennuskonservaattori Sini Saarela arvotti ja osittain myös täydensi vuonna 2017. Lisäksi kohteille laadittiin osayleiskaavatyötä varten toimenpidesuositukset. Inventointialueeseen liittyvistä aikaisemmista tutkimuksista esimerkiksi Seinäjoen alueen perinteisempää rakennuskulttuuria on selvittänyt Tellervo Lahti, jonka inventointitulokset on esitetty vuonna 2006 julkaistussa teoksessa ”Seinäjoen rakennuskulttuuria – Asutus, kulttuurimaisema ja vanha rakennuskanta”. Itikan alueella Kalevan navetan ympäristön teollisuuteen liittyneet (sittemmin suurelta osin puretut) rakennukset on inventoitu vuosina 2008–2009 Hannele Saleniuksen ja Tellervo Lahden toimesta ja näitä vielä jäljellä olevia kohteita ei otettu mukaan nyt toteutettuun inventointiin. Etelä-Pohjanmaan maakunnallisia kohteita inventoitiin puolestaan Kirsi Niukon toimesta vuonna 2016. Aikaisemmista selvityksistä voidaan mainita myös Teemu Hirvosen vuonna 2015 julkaistu tutkimus ”Seinäjoen ydinkeskustan olennaiset kehitysvaiheet ja sen 1950 - 70-lukujen rakennusperinnön arvottamisperiaatteita”.
Nyt valmistuneen inventoinnin toteutti FM Olli Joukio aikavälillä 3.6.2019 -30.6. ja 1.8.-31.12.2019. Inventoinnin ohjausryhmään kuuluivat museotoimenjohtaja Susanna Tyrväinen ja rakennustutkija Sirkka-Liisa Sihvonen Seinäjoen museoista sekä kaavoitusjohtaja Martti Norja, yleiskaavapäällikkö Jyrki Kuusinen ja kaavoitusassistentti Merja Suomela Seinäjoen kaupungin kaavoituksesta.
Inventointityö aloitettiin tutustumalla alueella aikaisemmin tehtyihin inventointeihin ja tutkimuksiin sekä aluetta koskeviin vanhoihin valokuviin. Seinäjoen kaupungin rakennusvalvonnan arkistossa kuvattiin rakennuksia koskevat alkuperäispiirustukset sekä merkittävimpiä muutoksia koskevat piirustukset. Aivan kaikista kohteista ei piirustuksia löytänyt ja aikataulusyistä esimerkiksi edelleen tilatunnuksilla olevien kohteiden alkuperäispiirustuksia ei ollut mahdollista etsiä.
Kenttätyöt toteutettiin kesäkuun ja lokakuun välillä ja kenttäpäiviä kertyi yhteensä 20. Kiinteistöjen omistajia informointiin etukäteen postilaatikkoihin jätetyillä ilmoituksilla ja inventointihetkellä heitä haastateltiin mahdollisuuksien mukaan. Kohteet valokuvattiin ja niistä kirjattiin perustiedot.
Kaikkiaan inventoitiin 152 kohdetta, joista arvottamistyön jälkeen 88 valikoitui tähän raporttiin. Lähtökohtaisesti kohteet valikoituivat säilyneisyyden, rakennushistoriallisten ja kaupunkikuvallisten arvojen perusteella. Kohteiden arvottamisesta ja arvoluokituksesta lisää jäljempänä. Mukana oli myös joitakin Tellervo Lahden aikaisemmin inventoimia kohteita, joiden tietoja ja arviointia tarpeen mukaan täydennettiin. Myös maakunnallisessa inventoinnissa mukana olleiden Joupin talonpoikaistalojen tietoja täydennettiin. Varsinaista ajallista rajausta kohteiden valinnassa ei ollut, mutta käytännössä nuorimmat mukaan otetut rakennukset ovat valmistuneet 1980-luvulla. Lisäksi inventointialueelta todettiin kahdeksan paikallisesti merkittävää aluekokonaisuutta. Inventointi toteutettiin rakennustasolla, joten aineistoa voidaan käyttää myös asemakaavatyön taustaselvityksenä.
Seinäjoen kaupunkialueen ja kaavoituksen historiaa on jo käsitelty kattavasti samaan kaavoitustyöhön liittyvässä Sini Saarelan inventointiraportissa, joten niihin ei sen tarkemmin ole tarpeellista palata enää tässä yhteydessä.

Raportissa olevat kuvat ovat tekijän ottamia ellei toisin mainita.

1.2. Inventointialueen rajaus

Nyt toteutettu inventointialue käsittää alueita Kivistön, Upan, Joupin, Jouppilan, Pohjan ja Itikan kaupunginosista rajautuen karkeasti etelässä Kivistöntiehen ja lännessä Huhtalantiehen. Itäraja kulkee puolestaan Ruukintien ja hieman pohjoisempana Louhenkatua pitkin. Pohjoisessa käytiin läpi Itikan alue sekä Joupin pohjoisosa, joka rajautuu pääosin Suupohjantien ja Pohjan valtatien väliselle kaistaleelle ulottuen lännessä aina nykyisen Ideaparkin länsipuolelle. Upan ja Jouppilan (Seinäjoen jokiranta) alueilla kohteita inventointiin osittain samalla alueella, kuin vuosien 2010/2017 inventoinneissa. Näin saatiin inventoitua esimerkiksi koko Upan Koulukadun varren ja sen lähiympäristön arvokas kerrostalokokonaisuus. Aaltokeskuksen pohjoispuolelle sijoittuvat ydinkeskustan alueen kohteet ovat kattavasti inventoitu jo Jenni Rauhalan ja Sini Saarilahden toimesta, joten ydinkeskustan kohteita ja mahdollisia arvoalueita ei enää käsitellä tässä raportissa.

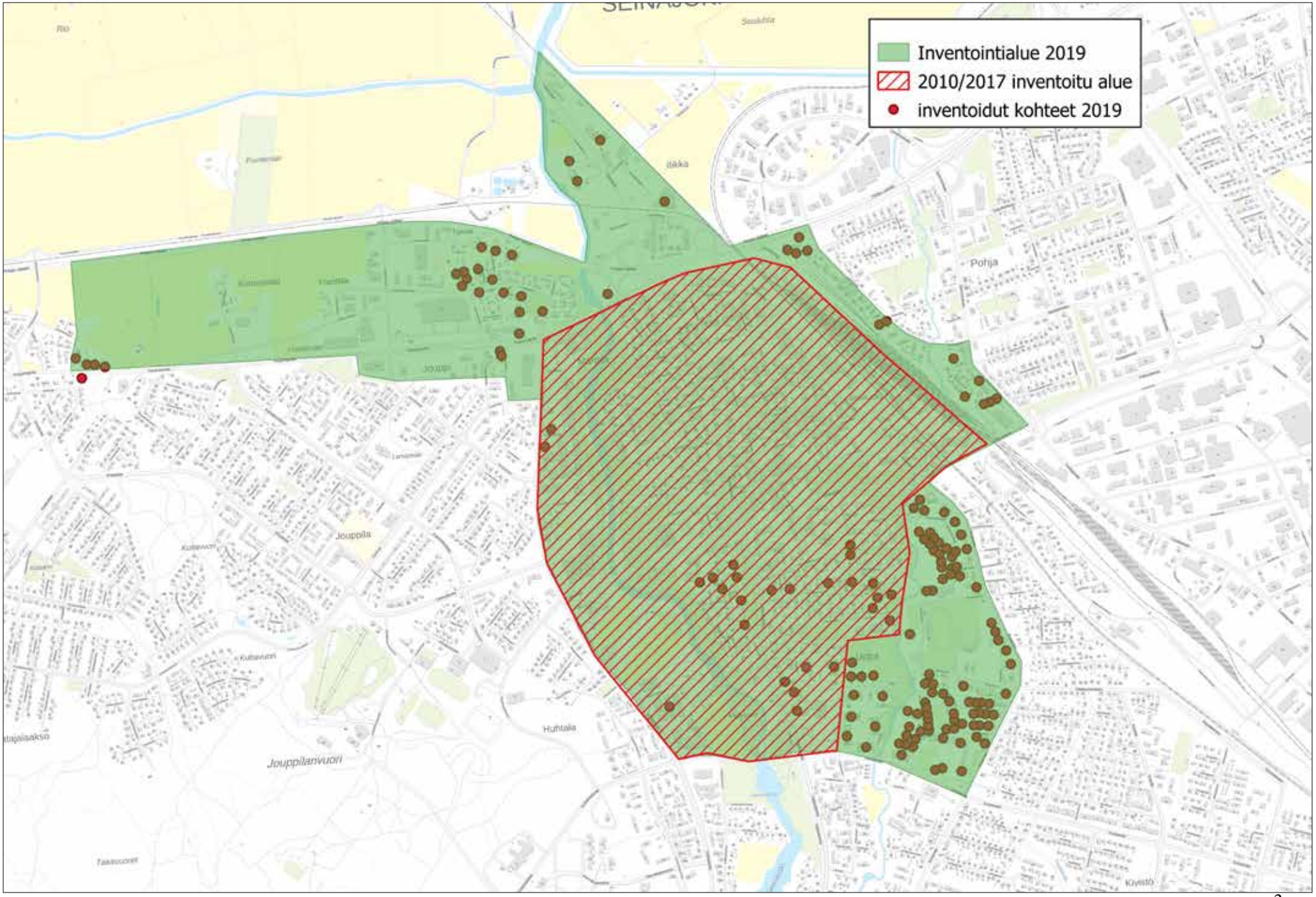
Inventointialue 2019
2010/2017 inventoitu alue
inventoidut kohteet 2019
Pohja
Jouppilanvuori
Huhtala

1.3. Alueen ominaispiirteet

Inventointialueen rakennuskanta, kuten Seinäjoen kaupunkialueen rakennuskanta yleisestikin, on pääosin nuorta. 1950–70-luvuilla valmistuneiden rakennusten osuus on merkittävä. Tässä mielessä kaupungin rakennuskanta kuvaa varsinkin kerrostalojen osalta myös sitä murrosvaihetta, jolloin siirryttiin paikallaan rakennetuista rakennuksista esivalmistettuun teolliseen rakentamiseen.

Kauppalan rakentumisvaihe alkoi pääasiassa 1900-luvun alussa ja 1960-luvulla ydinkeskusta oli jo muuttunut kaupunkimaiseksi rajautuen kuitenkin vielä varsin suppealle alueelle. Inventointialue käsittää keskustan eteläpuolella alueen, joka alkoi muuttua maaseutumaisesta miljööstä kaupunkimaiseksi 1950-luvulta alkaen.

Voimakkaasti kasvaneen kaupungin nuoresta iästä ja elinkeinohistoriasta johtuen keskusta-alueen rakentamisen mittakaavasta on edelleen havaittavissa enemmän maaseutukeskuksille tyypillistä, matalampaa ja pienimuotoisempaa rakentamista. Kaupunkitila on luonnollisesti kehittynyt eri tavalla, kuin muissa samankokoisissa, mutta iäkkäämmissä ja usein myös elinkeinohistorialtaan erilaisissa kaupungeissa. Seinäjoen keskustassa ja sen ympäristössä on niukasti laajempia rakennushistoriallisesti ja ajallisesti yhtenäisiä kokoisuuksia, vaan rakennuskanta koostuu enemmänkin ”yksilöistä”, joka antaa hieman sekavan, mutta paikka paikoin myös mielenkiintoisen ja monipuolisen kuvan. Keskusta-alueelta on puuttunut yleisluontoisempi kokonaisvaltainen suunnitelma ja kaavoitus on tapahtunut tontti- ja korttelitasolla toteutetuilla asemakaavamuutoksilla.

Inventointialueen rakennushistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti yhtenäisin laajempi kokonaisuus on Aalto-keskuksen eteläpuolelle, pääosin Ammattikoulunkadun ja Koulukadun varteen sijoittuva kerrostalokokonaisuus. Inventointialue käsittää myös huomattavan määrän yksityisiä pientalotontteja, joten se poikkeaa hieman luonteeltaan vuosina 2010–11 ja 2017 inventoiduista alueista. Esimerkiksi Kivistön luoteiskulmassa sijaitsee pääosin 1950–70-luvulla rakentunut pientaloista ja rivitaloista koostuva, osin arkkitehtonisesti merkittävä kokonaisuus. Pienempiä arkkitehtonisesti ja ajallisesti yhtenäisiä kokonaisuuksia sijoittuu esimerkiksi Ruukintien varteen, jossa on erittäin hyvin säilynyt matalista 1960–70-luvun selkeäpiirteistä modernismia edustavista kerrostaloista koostuva kokonaisuus tien molemmin puolin. Laajemmin tarkasteltaessa Ruukintien varressa on käytännössä havaittavissa pääosin mittakaavaltaan pienimuotoisemman kerrostalorakentamisen kehitys ja kirjo aina 1900-luvun alusta 2000-luvulle saakka. Näitä ajallisesti, arkkitehtonisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittäviä yhtenäisiä kokonaisuuksia, jotka ilmentävät Seinäjoen historiaa sekä muutosta ja kasvua kaupungiksi, tulisi jatkossa vaalia.

Rakennuskanta on kokonaisuudessaan säilynyt paremmin miltei välittömästi ydinkeskustan ulkopuolella. Osittain 1950-luvun rakennuskanta, mutta varsinkin 1960–70-lukujen rakennukset - etenkin kerrostalot - ovat säilyneet tyylillisiltä yksityiskohdiltaan sekä materiaaleiltaan hyvin. Myös muutokset ja korjaukset on toteutettu pääosin alkuperäisilmettä kunnioittaen.

Rautatiellä on ollut Seinäjoen historiassa ja kehityksessä suuri merkitys, mutta myös VR:n vaikutus on aikojen saatossa hävinnyt keskusta-alueen katukuvasta aivan rata-alueen lähiympäristöä lukuun ottamatta. VR:n ehkäpä huomaamattomampi vaikutus näkyy kuitenkin edelleen inventointialueen ympäristössä esimerkiksi VR:n tyyppipiirustusten mukaan rakennetuissa jälleenrakennuskauden pihapiireissä.

Alueen länsi- ja pohjoisosassa Seinäjoen jokirannan länsipuolella ja Joupissa on havaittavissa paikoin jälkiä alueen perinteisistä maaseutuelinkeinoista sekä hirsirakentamisesta, mutta lähempänä keskustaa nämä jäljet ovat hävinneet käytännössä kokonaan. Ydinkeskustaa ympäröinyt maaseutumainen maisema alkoi hävitä 1950-luvulta lähtien. Sekä Joupin että paikoin myös Seinäjoen jokirannan länsiosa ovat lähivuosina muuttuneet merkittävästi ja muutos on käynnissä edelleen.

Joupin aikanaan valtakunnallisesti merkittäväksi RKY-alueeksi määritelty ”Joupin kylän vanha asutus” ei ole enää rakennushistoriallisesti tai kaupunkikuvallisesti yhtenäinen arvoalue, vaikka aluetta onkin vuoden 2016–2017 maakunnallisen inventoinnin yhteydessä ehdotettu maakunnalliseksi merkittäväksi kokonaisuudeksi. Alueella on kuitenkin arvokkaita yksittäiskohteita, joista merkittävimmät, ja jotka tulisi edelleen huomioida maakunnallisesti arvokkaiksi, ovat Joupin kolmen talonpoikaistalon pihapiirin muodostama kokonaisuus. Aivan alueen länsilaidalla inventointihankkeen aikana valmistunut ostoskeskus Ideapark on vaikuttanut ja tulee melko todennäköisesti myös tulevaisuudessa vaikuttamaan melko voimakkaasti lähiympäristön kehitykseen. Esimerkiksi läheisen Suupohjantien varrella on tallella joitakin vuosisadan vaihteen molemmin puolin rakennettuja pihapiirejä kertomassa alueen elinkeinohistoriasta ja rakennusperinteestä.

Seinäjoen melko pienimuotoisen teollisuuden historiaa ja samalla Osuusliikkeiden historiaa edustava kokonaisuus sijoittuu Itikan alueelle sekä Pohjan alueen pohjoisosaan, jossa sijaitsee mm. osuusliikkeiden entisiä keskusvarastoja. Itikan teollisuusalue on muuttunut voimakkaasti viime vuosien aikana ja tälläkin hetkellä alue on selkeästi muutostilassa: pääosin pienehköt teollisuustontit ja harvat asuintontit ovat autioituneet. Tässä inventoinnissa mukana olleista Itikan alueen kohteista merkittävin yksittäinen kohde on nykyisin Rytmikorjaamona tunnettu entinen postiautovarikko ja siihen liittyvä pienkerrostalo.

Pohjan alueella Pohjolantien varren osuusliikkeiden keskusvarastokokonaisuus on päässyt rapistumaan tai muuttunut merkittävästi. Osuusliikkeiden alueella merkittävin kohde on kauppalan aikaista teollisuushistoriaa ilmentävä arkkitehti Erkki Huttusen vuonna 1938 suunnittelema funktionalistinen Osuuskunta Munan varasto- ja pakkaamorakennus.

Inventoitujen kohteiden aikajakauma kuvaa hyvin alueen rakennuskannan verrattain nuorta ikää:

1800-luku	6	1940-50-luku	40
1900–1920-luku	8	1960-luku	42
1930-luku	10	1970-luku	26
Sota-aika	2	1980-luku	17

1.4. Rakennusten suunnittelijoita

Inventointialueen rakennuskannassa merkittävimmän jäljen ovat jättäneet erityisesti paikalliset suunnittelijat. Erityisesti kaupunginarkkitehtien Touko Saaren ja Hannu Valkaman pääosin 1960- ja 1970-luvuille ajoittuva kädenjälki on huomattava Seinäjoen katukuvassa. Touko Saari toimi kaupunginarkkitehtina aina vuoteen 1963 saakka, jolloin hän luopui virasta ja jatkoi kaupunkitalojen suunnittelua yksityisen arkkitehtitoimiston johdossa. Arkkitehti Hannu Valkama toimi kaupunginarkkitehtina Saaren jälkeen sekä myöhemmin yksityisen toimiston johdossa ja on suunnitellut inventointialueella pitkälle toistakymmentä kohdetta, joista merkittävimmät sijoittuvat Kivistön luoteisosan pientalo- ja rivitalokokonaisuuteen sekä Upan kerrostalokokonaisuuteen. Sekä Valkaman että Saaren 1960- ja 1970-luvuilla suunnittelemat pientalot, rivitalot ja kerrostalot edustavat paikoin arkkitehtonisesti korkealaatuista, selkeäpiirteistä ja modernia suunnittelua. Myös arkkitehti Valkaman kanssa aikanaan työskennellyt rakennusmestari Matti Valtari on suunnitellut alueelle 1960-luvulla joitakin arkkitehtonisesti laadukkaita, moderneja pientaloja.

Varsinkin jälleenrakennuskauden taloissa, mutta myös 1960-luvun pientaloissa esiintyy usein suunnittelevana tahona Etelä-Pohjanmaan Maanviljelysseuran rakennustoimiston suunnittelijoita, kuten 1950-luvulla Ahti Liikala ja O. Laine sekä 1960-luvulla arkkitehti Seppo Kontiokari. Jälleenrakennuskauden taloissa esiintyy usein paikallisten rakennusmestarien nimiä, kuten Paavo Luoma ja S. Jaakkola. Myöhempää paikallista arkkitehtuuria alueella edustaa esimerkiksi Kivistössä arkkitehti Antti Talvitien kaksi 1980-luvulla suunnittelemaa omakotitaloa.

Seinäjoella 1950–1970-luvuilla valmistuneiden kerrostalojen sekä julkisten rakennusten suunnittelijoina on käytetty melko runsaasti myös ulkopaikkakuntalaisia, pääosin pääkaupunkiseudulla vaikuttaneita, melko nimekkäitäkin (SAFA) arkkitehteja. 1950-luvun arkkitehdeista voidaan mainita Kivistön koulun suunnitellut arkkitehtipariskunta Martta Martikainen-Ypyä ja Ragnar Ypyä. Ypyät suunnittelivat yhdessä lukuisia rakennuksia ja runsaasti esimerkiksi kouluja, mutta varsinkin sairaaloita, kuten 1950-luvulla Kööpenhaminan Glostrupin keskussairaalan (yhdessä arkkitehti Veikko Malmion kanssa) sekä viimeisten suurten töiden joukossa olleen TYKS:n U-sairaalan 1960-luvun lopulla. 1950-luvun kerrostaloissa esiintyy myös yhdessä suunnitelleet arkkitehdit Mauri Karkulahti ja Teuvo Lindfors. 1960-luvulle tultaessa edellä mainittujen paikallisten arkkitehtien nimien ohella yleis-tyvät myös sosiaalisesta asuntotuotannosta vastanneiden Keskus-Sato Oy:n suunnittelijoiden nimet, kuten arkkitehti Tauno Salo. Upan kerrostalokokonaisuuteen on jättänyt jälkensä 1960-luvun puolivälin paikkeilla myös Kulutusosuuskuntien Keskusliiton arkkitehti Sulo Savolainen, jonka tunnetumpia töitä ovat muun muassa Helsingin Pihlajamäen Haka-alueen tornitalot ja korkeat lamellitalot (arkkitehti Esko Korhosen kanssa) sekä yhdessä Arvi Ilosen ja Peter Bieberin kanssa suunniteltu Helsingin Merihaka. 1960-luvulla arkkitehtonisesti korkealaatuisia kohteita suunnitteli myös helsinkiläinen arkkitehtitoimisto (Jonas) Cedercreutz & Railo. Arkkitehti Helge Railo tuli myöhemmin tunnetuksi varsinkin terveyskeskusten suunnittelijana ja hänen kädenjälkeään edustavat myös Seinäjoen entinen terveyskeskus Huhtalantien varressa sekä Eskoon palvelukeskus.

1970-luvulle tultaessa varsinkin kerrostalojen ja rivitalojen suunnittelu siirtyi enemmän paikallisten arkkitehtien, lähinnä Hannu Valkaman vastuulle. 1980-luvun suunnittelijoista on mainittava Aallon toimiston arkkitehti Ernst Hüsser, jonka piirtämä vuonna 1983 valmistunut Tuomikatu 7 edustaa toimiston harvoja omakotitalosuunnitelmia.

Inventointialueen näkyvin suunnittelija on ylivoimaisesti arkkitehti Hannu Valkama, jonka suunnittelemat pääosin 1960-70-luvuille ajoittuvat pääosin arkkitehtonisesti laadukkaat rakennukset käsittävät pääosin kerrostaloja, mutta myös omakotitaloja sekä pari- ja rivitaloja.

Myös arkkitehti Touko Saari on alueella näkyvästi esillä. Hänen itselleen asuin- ja toimistorakennukseksi suunnittelema rakennus Hakalankadun varressa (vasen kuva) edustaa 1960-luvun atriumtaloihanteita. Oikealla 1960-luvun alun murrosvaiheen arkkitehtuuria edustava kookas ja pitkälle erottuva Ruukintie 37.

Alueen merkittävistä ulkopaikkakuntalaisista suunnittelijoista näkyvää jälkeä on saanut aikaan esimerkiksi Helge Railo, joka esimerkiksi yhdessä Jonas Cedercreutzin kanssa suunnitteli 1960-luvun alkupuolella yläkuvasssa näkyvän Tuomikatu 2-4:n rivitalokokonaisuuden sekä 1970-luvulla itsenäisenä suunnittelijana Huhtalantien entisen terveyskeskuksen.

2. KOHTEIDEN ARVOTTAMINEN

2.1. Historiallisen ja modernin rakennusperinnön arvottaminen

Alue käsittää suurelta osin toisen maailmansodan jälkeen rakennettua modernia rakennusperintöä. Varsinkin alueen reuna-alueilla on kuitenkin säilynyt kourallinen myös alueen perinteisestä hirsirakentamisesta ja maatalouselinkeinoista kertovia kohteita, joita on tarkasteltu normaaliin tapaan rakennusten säilyneisyyden sekä rakennushistorian ja alueellisen rakennusperinteen kannalta, mutta myös elinkeinohistoriallisesta perspektiivistä pihapiirikokonaisuuksina, ts. kuinka hyvin pihapiirien toiminnalliset jäljet ovat säilyneet kertomassa esimerkiksi alueen maataloushistoriasta. Usein iäkkäämmissä kohteissa joudutaan turvautumaan ainoastaan silmämääräiseen arviointiin, koska lähdemateriaalia on niukasti saatavilla. Iäkkäämpien rakennusten arvioinnissa historiallisen perspektiivin merkitys kasvaa ja monessa tapauksessa myös muutoksia ”siedetään” enemmän kuin uudemman rakennuskannan kohdalla.

Sen sijaan modernin rakennusperinnön tutkimus poikkeaa monella tavoin historiallisesta rakennusperinnöstä. Lähestymistapa siirtyy kansatieteellisestä hirsirakentamisen perinnöstä kaupunkitutkimukseen sekä teknisten ratkaisujen ja kansainvälisten aatteiden tunnistamiseen. Myös arkistolähteitä on huomattavasti enemmän käytettävissä. Uudemman rakennuskannan historiallinen perspektiivi on lyhyt, jolloin tutkimuksessa nousevat esiin rakennustaiteelliset arvot, rakennustekniset ratkaisut sekä mahdollisesti jokin ilmiö, kuten esimerkiksi Arava-järjestelmä. Pääpaino on aluekokonaisuuksien hahmottamisessa.

On tunnistettava rakennustyylejä, joille ei välttämättä ole nimeä sekä rakennusosia ja rakenteita, joita ei havaitse silmämääräisesti. On myös tunnistettava modernin ajan kerrostumia sekä rakenteita ja rakennusosia, tuotteita sekä materiaaleja, jotka ovat tyypillisiä ainoastaan tietylle, usein varsin lyhyelle aikakaudelle.

Modernin rakennuskannan inventointeja on toteutettu viime vuosien aikana yleiskaavaprosessin tai keskustan asemakaavamuutosta varten esimerkiksi Helsingissä, Vantaalla, Oulussa, Lahdessa ja Jyväskylässä (osana Keski-Suomen modernin rakennusperinnön inventointihanketta). Aivan lähiaikoina valmistui myös Porin ruutukaava-alueen modernin rakennuskannan inventointi, joka toteutettiin perusselvitykseksi yleiskaavoitusta ja asemakaavoitusta varten.

Moderni rakennusperintö saattaa näyttäytyä ihmisille usein arkisena ja huomaamattomana. Modernin rakennusperinnön tutkimisen haasteena ovat ennen kaikkea rakennusten arvot, jotka tunnetaan vielä huonosti. Näiden arvojen tunnistaminen sekä esille tuominen on tärkeää. Porin ruutukaava-alueen modernin rakennusperinnön inventoinnin raportissa todetaan osuvasti: *Toisen maailmansodan jälkeen valmistunut moderni rakennusperintö on keskeinen osa maamme kansallisvarallisuutta ja kaupunkien identiteettiä.* Identiteettikysymys korostuu entisestään Seinäjoen kaltaisissa nuorissa, voimakkaasti muuttuneissa ja muutuvissa kaupungeissa.

2.2. Arvottamisen kriteerit

Rakennetun kulttuuriympäristön arvottaminen on määritelty Hallituksen esityksessä laiksi rakennusperinnön suojelemiseksi (HE 101/2009): Arvottaminen tarkoittaa kohteiden kulttuurihistoriallisen ominaisluonteen analysointia ja suhteuttamista laajempaan, esimerkiksi alueelliseen kokonaisuuteen, rakennustyypin historiaan tai historialliseen ilmiöön, näin tunnistettavien merkitysten arviointia sekä kohteen erityispiirteisiin ja arvoihin perustuvien vaalimis- tai suojelutavoitteiden määrittelyä.
Arvottamisessa on sovellettu Lakia rakennusperinnön suojelemiseksi (498/2010), jonka tavoitteena on turvata rakennetun kulttuuriympäristön ajallinen ja alueellinen monimuotoisuus, vaalia sen ominaisluonnetta ja erityispiirteitä sekä edistää kulttuurisesti kestävää hoitoa ja käyttöä. Arvottaminen perustuu aina kenttätöiden ja tutkimuksen avulla kerättyyn tietoon. Pelkästään kohteen ikä, yleinen mielipide tai taloudelliset tekijät eivät ole perusteena kohteen arvottamiseen.
Jokaisella alueella on kuitenkin omat erityispiirteensä ja arvottamisohjeet eivät välttämättä sovellu sellaisenaan. Alueen ominaispiirteiden hyvä ymmärtäminen on ensiarvoisen tärkeää, koska arvot määräytyvät aina paikallisesta näkökulmasta käsin.
Tässä inventoinnissa on käytetty pienin lisäyksin samoja arvottamismääritteitä ja -kriteereitä kuin vuoden 2017 inventoinnissa. Muutoksena aikaisempaan on nyt tehtyyn inventointiin otettu mukaan myös *rakennustaiteellisiin* arvoihin perustuva kriteeri.

Arvottamistyössä kohteita on tarkasteltu seuraavilla kattomääritteillä:

Historiallisesti arvokas

- Asutushistoriallinen, sivistyshistoriallinen, henkilöhistoriallinen, aatehistoriallinen, elinkeinohistoriallinen, uskomus- ja tapahistoriallinen tai historiallisiin tapahtumiin liittyvä arvo

Rakennushistoriallisesti arvokas

- Rakennuksen rakennustaiteelliset ja -tekniset kokonaisuudet, ominaispiirteet ja osat ovat hyvin säilyneet. Rakennus saattaa olla oman aikakautensa rakennustavan tyypillinen tai innovatiivinen edustaja.

Rakennustaiteellisesti arvokas

- Rakennus on edustava ja laadukas esimerkki aikakautensa arkkitehtuurista tai tunnetun suunnittelijan tuotantoa.

Kaupunkikuvallisesti/maisemallisesti arvokas

- Miljöö- ja maisemakokonaisuuksien yhtenäisyys. Kohde voi olla myös arvokas osa ajallisesti kerroksellista kokonaisuutta, joka ilmentää eri aikakausien kehitystä ympäristössä. Kohde on merkittävä osa katu- tai kaupunkinäkymää tai kiintopiste näkymässä.

Edellä mainitut määritteet sisältävät seuraavia kriteerejä:

Harvinaisuus tai ainutlaatuisuus

- Kohde edustaa esimerkiksi harvinaista rakennustyyppiä, rakennusmenetelmää, arkkitehtonista suuntausta tai häviävää rakennuskantaa. Kohde saattaa olla myös tietylle aikakaudelle tyypillinen ja yleinen, mutta alueella harvinaiseksi käynyt rakennustyyppi.

Tyypillisyys

- Kohde kuvastaa esimerkiksi tietyn aikakauden ja/tai paikkakunnalle luonteenomaista piirrettä.

Edustavuus

- Kohteella on aluetta tai tiettyä aikaa kuvaavat tyypilliset piirteet, jotka ovat säilyneet hyvin.

Alkuperäisyys

- Kohde voi olla alkuperäisessä tai sitä vastaavassa käytössä ja/tai alkuperäinen arkkitehtuuri, idea ja/tai rakennustapa on edelleen havaittavissa. Mahdolliset muutokset ovat siihen luontevasti tehtyjä.

Historiallinen todistusvoimaisuus

- Merkitys historiallisen kehityksen, tapahtuman tai ilmiön todisteena tai siitä kertovana ja tietoa lisäävänä esimerkkinä. Historiallinen merkitys voi liittyä esimerkiksi taloushistoriaan, sivistyshistoriaan tai henkilöhistoriaan.

Yhtenäisyys

- Alueen rakennuskanta on syntynyt ja/tai säilynyt yhtenäisenä tyylillisesti tai maisemallisesti. Yksittäinen kohde voi olla merkittävä osa tällaista kokonaisuutta.

Kerroksellisuus

- Näkyvissä ovat aikakausien rakenteet, materiaalit ja tyylipiirteet, jotka ilmentävät rakennuksen rakentamisen, hoidon ja käytön historiaa, mikä tuo jatkuvuutta ympäristöön. Kyseessä voi olla myös alue ja sen eri-ikäinen rakennuskanta, mikä kuvastaa historiallista kehitystä ja arvostuksia.

2.3. Arvoluokat ja toimenpidesuositukset

Kohteiden arvottamiseen on osallistunut inventoinnin tekijän lisäksi inventointihankeen ohjausryhmä. Tässä inventoinnissa käytetään vastaavia kohteiden arvoluokituksia, kuin Sini Saarilahden vuonna 2017 toteuttamassa inventoinnissa. Kohteet on jaoteltu lähtökohtaisesti neljään eri luokkaan:

Arvoluokka I: Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt

Arvoluokka II: Maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt / kohteet

Arvoluokat III ja IV: Paikallisesti merkittävät kohteet

Luokitus perustuu kohteen yhteydessä esiteltyjen merkitysarvojen maantieteelliseen ja kulttuuriseen kontekstiin. Valtakunnallisesti merkittävien kohteiden edustamat arvot voivat olla merkittäviä maamme tai vaikka pohjoismaiden mittakaavassa. Maakunnalliset arvot heijastuvat taas arvotettuun kohteeseen maakunnan tasolla. Paikallisen arvoluokituksen saaneet kohteet ovat merkittäviä oman lähialueensa kontekstissa.
Nyt toteutettu inventointialue sisältää arvoluokkiin III ja IV kuuluvia paikallisesti arvokkaita tai merkittäviä kohteita. Käsite paikallisesti arvokas/merkittävä ei missään nimessä tarkoita, että kohde olisivat vaatimattomampi tai arvottomampi, vaan myös näillä kohteilla on huomattavia rakennushistoriallisia, rakennustaiteellisia, historiallisia ja kaupunkikuvallisia arvoja. Kohteiden arvottamiseen on vaikuttanut myös mahdollinen sijainti jollakin aikaisemmin mainitulla arvoalueella. Joissakin tapauksessa kohde ei välttämättä ole yksittäiskohteena merkittävä, mutta siitä huolimatta se saattaa olla tärkeä osa esimerkiksi rakennushistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittävää kokonaisuutta.
Aikaisempaan inventointiin poiketen arvoluokkiin III ja IV kuuluvien kohteiden toimenpidesuositukset muotoiltiin hieman uudelleen ja mallina käytettiin Porin ruutukaavakeskustan modernin rakennusperinnön inventointia (2019). Nykyiset toimenpidesuositukset soveltuvat sellaisenaan käytettäväksi myös aikaisemman inventoinnin kohteisiin.

Tässä raportissa esitettyjen kohteiden arvoluokat sekä toimenpidesuositukset:

Paikallisesti arvokas kohde (III): Suojeltava kaavassa.

Oman aikansa arkkitehtuurin laadukas ja tunnistettava edustaja, jonka ominaispiirteet ovat säilyneet ja muutokset on toteutettu alkuperäistä arkkitehtuuria kunnioittaen. Kaupunkikuvallisesti merkittävä. III-luokkaan kuuluvia paikallisesti arvokkaita kohteita voidaan ehdottaa myös maakunnalliseen luokkaan. Kaavamerkintäsuositus rakennuskohtainen –sr-merkintä.

Julkisivut tulee säilyttää ja korjauksissa käyttää alkuperäisiä vastaavia materiaaleja.

Paikallisesti merkittävä kohde (IV): Alueellinen suojelu tai yksittäiskohteena huomioitava kaavassa.

Oman aikansa arkkitehtuurin tunnistettava edustaja, jonka kokonaishahmo ja/tai julkisivut ovat pääosin säilyneet. Huomioitava kaavatyössä osana kokonaisuutta /s -merkinnällä tai tarvittaessa yksittäisinä kohteina, jolloin kaavamerkinnäksi suositellaan pihapiiriä koskevaa /s –merkintää.

Korjaus- ja muutostoimenpiteissä tulee huomioida rakennuksen alkuperäinen arkkitehtuuri (yksityiskohdat, materiaalit, sijainti ja mittakaava).

Raportissa esitetyt kohteet suositellaan suojeltaviksi kaavassa eriasteisin merkinnöin ja Seinäjoen kaupungin rakennusvalvonnan tulee lupakäsittelyjen yhteydessä kuulla museoviranomaista.

2.4. Aluekokonaisuudet

Inventoinnin yhteydessä alueelta todettiin kahdeksan eri paikallisesti arvokasta aluekokonaisuutta, jotka ilmentävät esimerkiksi kaupungin kehitystä ja kasvua, erilaisia yhteiskunnallisia ilmiöitä, rakentamisen ihanteita ja kaupunkisuunnittelullisia tavoitteita. Alueista esimerkiksi Upan kerrostalokokonaisuudet, Kaartotien varren ja Ruukintien varren kerrostalot sekä Kivistön luoteisosan pientalo- ja rivitalokokonaisuus ja Koulujen alue ilmentävät sodanjälkeistä modernin hyvinvointiyhteiskunnan rakentumista ja joissa paikallisilla suunnittelijoilla on ollut merkittävä rooli. Sen sijaan varsinkin Joupin talonpoikaistalot, mutta myös Suupohjantien vanha asutus kuvaa elinkeinohistorialtaan alueelle perinteisempää ja maatalouselinkeinoon liittyvää rakentamista, joka on kaupunkialueelta hävinnyt lähes tyystin, mutta kaupungin kasvun seurauksena myös reuna-alueiden perinteinen rakentaminen on käynyt uhanalaiseksi. Tässä raportissa on jäljempänä kohdelistauksen yhteydessä kuvattu tarkemmin näitä aluekokonaisuuksia.

Inventointialueeseen kuuluu myös työn alla olevaan maakunnalliseen kaavoitustyöhön liittyviä maakunnallisesti merkittäväksi ehdotettuja kohteita Tässä raportissa näitä kohteita on käsitelty ainoastaan nyt toteutetussa inventoinnissa mukana olleiden kohteiden osalta: Tuomikatu 7 ja Kivistön koulu Kivistössä, Seinäjoen liikuntapuisto / Upan urheilupuisto ja Joupin vanha asutus. Nämä yksittäiskohteet tai alueisiin liittyvät kohteet arvioitiin tässä inventoinnissa pääasiassa arvoluokkaan III. Aikanaan RKY-alueeksikin huomioitu Joupin kylän vanha asutus on muuttunut niin runsaasti, että ehdotettua maakunnallista aluerajausta ei voida enää pitää yhtenäisenä rakennushistoriallisena ja kaupunkikuvallisena kokonaisuutena. Tällä alueella Joupin historiallisen kylätontin vanhat talonpoikaistalot käsiteltiin omana kokonaisuutenaan ja muut alueeseen liittyneet kohteet yksittäiskohteina. Upan urheilupuiston osalta inventoitiin ainoastaan vanha pääkatsomo.

Oikealla ylhäällä katunäkymä Upan kerrostaloalueelta. Alakuassa Rinta-Joupin päärakennus.

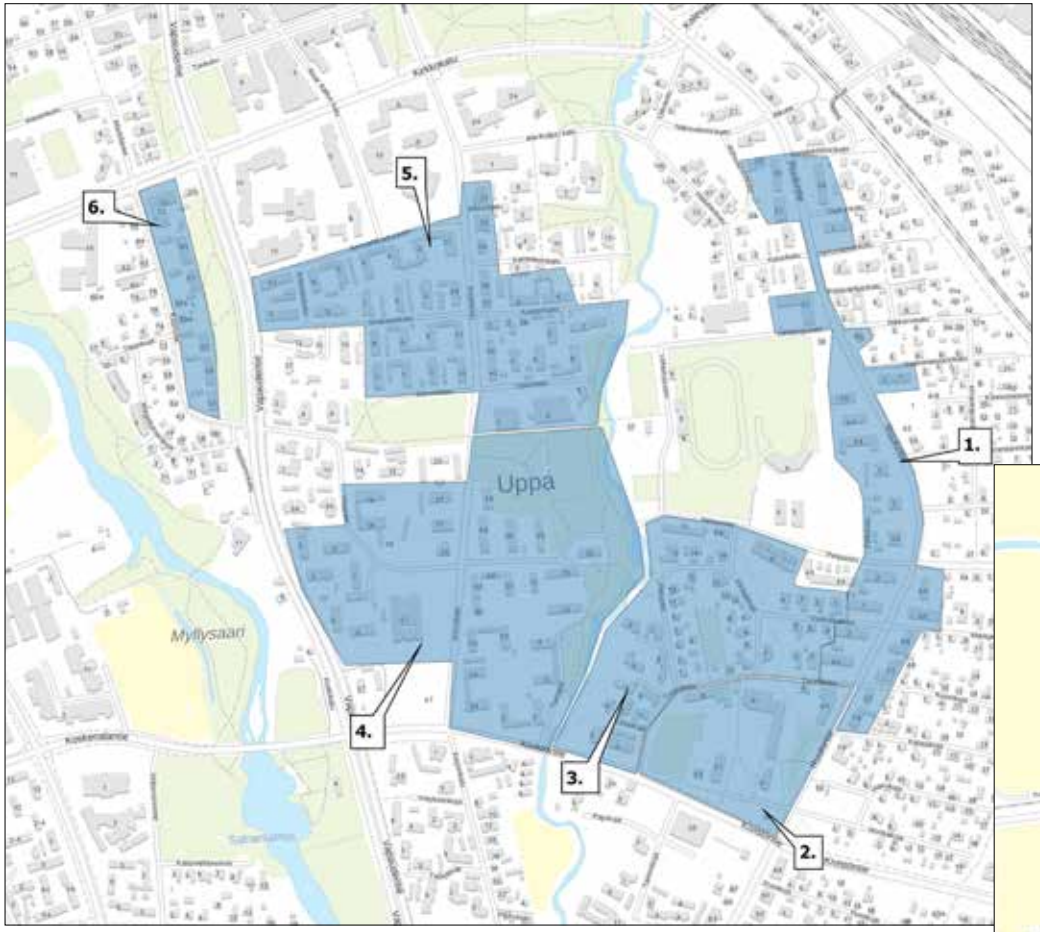

Paikallisesti arvokkaat aluekokonaisuudet:
1. Ruukintien varren kerrostalot, 2. Koulujen alue, 3. Kivistön luoteiaosan pientalo- ja rivitalokokonaisuus, 4. Kauppaoppilaitoksen ja koulukadun ympäristön kerrostalot, 5. Upan pohjiososan kerrostalokokonaisuus, 6. Kaartotien varren kerrostalot, 7. Joupin talonpoikaistalot, 8. Suupohjantien vanha asutus.

3. INVENTOIDUT KOHTEET

3.1. KIVISTÖ

3.1.1. Kivistön luoteiskulman moderni pientalo- ja rivitalokokonaisuus

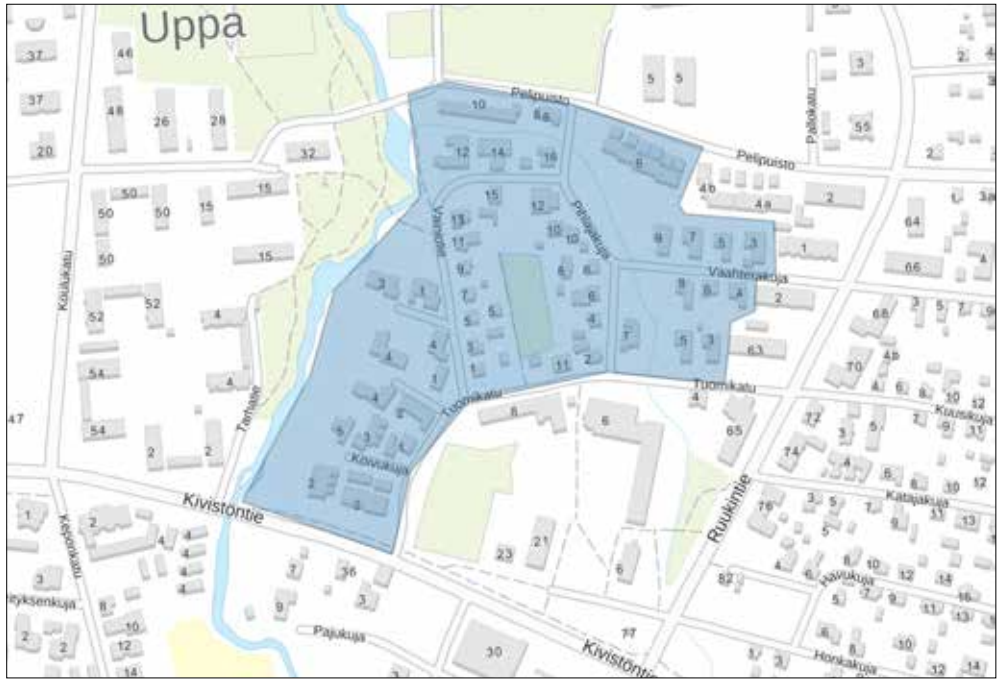

Kivistön kaupunginosasta nyt toteutettuun inventointialueeseen kuuluu ainoastaan Kivistön koulun pohjoispuolella sijaitseva alun perin 1950-luvulla kaavoitettu ja aina 1980-luvun alkuun rakentunut moderni pientalo- ja rivitalokokonaisuus. Alue rajautuu etelässä Tuomikatuun sekä Kivistöntiehen, lännessä Pajuluomaan sekä sen yhteydessä olevaan puistokaistaleeseen ja idässä karkeasti Ruukintiehen. Etelä- ja pohjoispuolella sijaitsevat maakunnallisesti merkittäviksi ehdolla olevat Kivistön koulu ja Seinäjoen urheilupuisto.

Alueen rakennuskanta ilmentää paikallista sodan jälkeen syntynyttä pientaloasutusta, jossa on havaittavissa pääosin 1950–70-luvun aikakausien rakentamisihanteet omina pienempinä kokonaisuuksinaan. Lisäksi joukossa on kourallinen arkkitehtonisesti merkittäviä 1980-luvun omakotitaloja, kuten Aallon toimiston suunnittelema Tuomikatu 7 (kohde nro 18.), joka on ehdolla maakunnallisesti merkittäväksi kohteeksi. Tuomikatu 7 edustaa Aallon toimistolle harvinaista omakotitalosuunnittelua ja on sellaisena merkittävä.

Paikallisten suunnittelijoiden, varsinkin arkkitehti Hannu Valkaman kädenjälki on alueella merkittävä. Valkama asui itse suunnittelemassaan Pelipuisto 10:ssä. Hänen suunnittelemiaan rakennuksia sijaitsee runsaasti varsinkin alueen länsi- pohjoisosassa. Näistä arkkitehtonisesti merkittävimmät ovat hänen kotitalonsa (11.) lisäksi Leppäkujan varren 1960-70-lukujen vaihteessa suunniteltut Leppäkuja 1 ja Leppäkuja 3 (8. ja 9.) sekä paritalot Pihlajakujan (12.) ja Haapakujan (5.) varrella.

Rakennuskannan iäkkäin osa koostuu käytännössä jälleenrakennuskauden taloista. Pääosin viljelyksessä olleella alueella oli joitakin asuinrakennuksia nykyisen Leppäkujan ympärillä sekä Koivukujan lähistöllä, jossa sijaitsi Kangasmäen tila. Tämä iäkkäämpi rakennuskanta on nykyisin täysin hävinnyt lukuun ottamatta yhtä, mitä ilmeisimmin 1930-luvulle ajoittuvaa entistä asuinrakennusta Haapakujan päässä. Alueella vielä 1950-luvulla selkeästi näkyvillä olleen maanviljelyksen jäljet ovat tyystin hävinneet.

Vainiotien itäpuoli ja Pihlajakujan länsipuoli ovat rakentuneet pääosin 1950-luvulla. Vainiotien varressa on havaittavissa edelleen jälleenrakennuskauden pihapiirien kokonaisuus. Osa näistä pihapiireistä on säilynyt hyvin. Sen sijaan Pihlajakujan varren iäkkäämpää rakennuskantaa on muutettu melko runsaasti. 1960-luvulla alueelle alkoi nousta modernimpaa silloisten kaavamääräysten mukaan rungoltaan vinkkelin mallista ja osin tasakattoista omakotiasutusta. Näistä yhtenäisempi keskittymä nousi Tuomikadun sekä Vaahterakujan varsille. Näistä rakennuksista monet käsittivät kaksi asuntoa: kookkaamman ja satulakattoisen varsinaisen pääsiiven sekä tasakattoisen siipiosan, joka saattoi käsittää pienen asunnon sekä esimerkiksi autotallitilan. Joissakin rakennuksissa tasakattoinen siipiosa on sittemmin muutettu auma- tai satulakattoiseksi, jolloin rakennuksen alkuperäisilme on myös muuttunut.

Alueen merkittävänä osana on sen länsipuolella rajaava Pajuluoma sekä siihen liittyvät puistoalueet, jotka jatkuvat myös puron länsipuolelle Upan alueelle.

Yläkuvassa Koivukujan 1970-80-lukujen vaihteen rivitalorakentamista. Alakuvassa näkymä Vainiotien suuntaan Pajuluomanpuistosta.

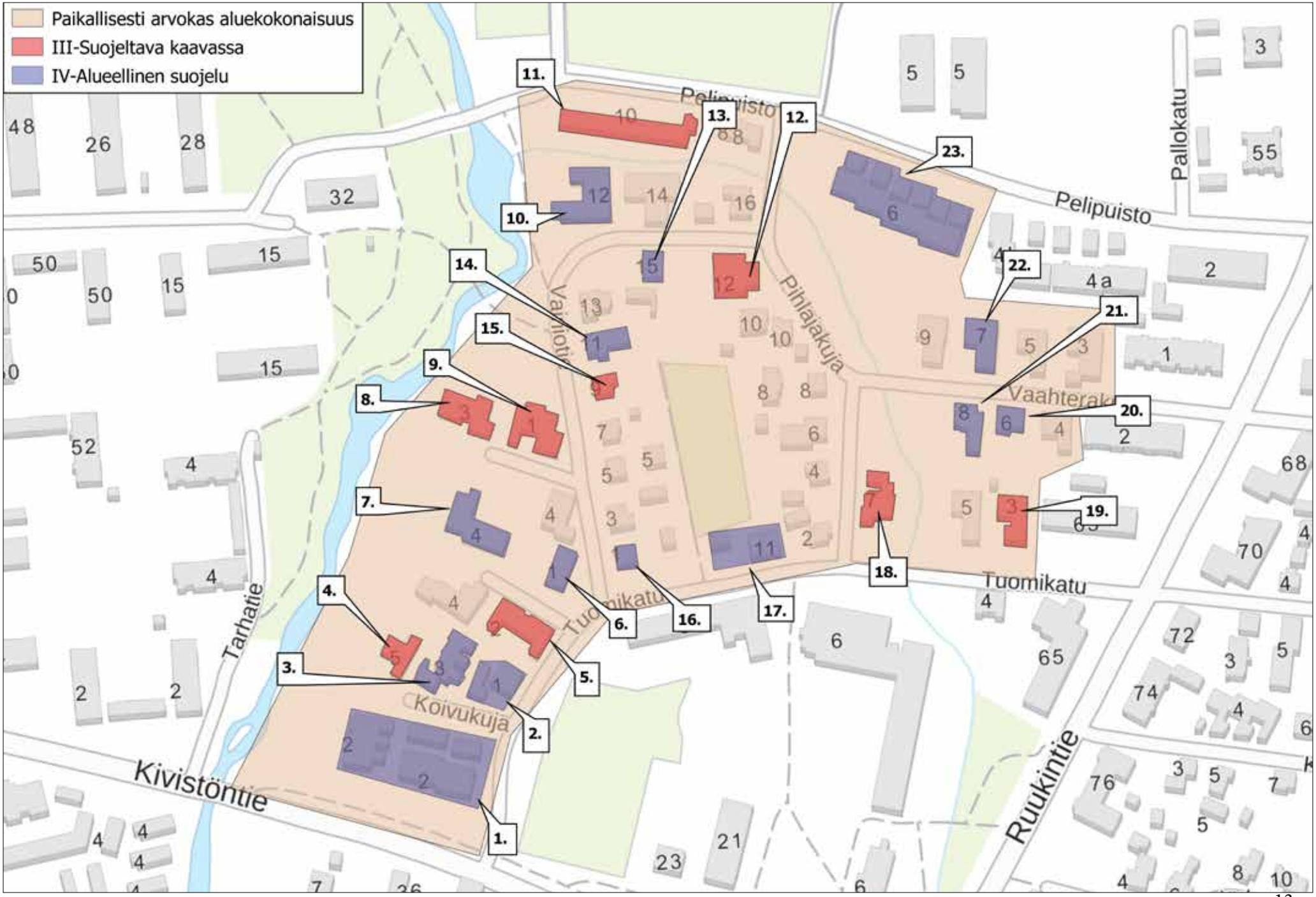
Paikallisesti arvokas aluekokonaisuus
III-Suojeltava kaavassa
IV-Alueellinen suojelu
Pelipuisto
Pallokatu
Pihlajakuja
Vaahterak
Tuomikatu
Koivukuja
Tarhatie
Kivistöntie
Ruukintie
1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.
12.
13.
14.
15.
16.
17.
18.
19.
20.
21.
22.
23.

1. KOIVUKUJA 2, ASUNTO OY HONKARANTA (743-4-72-1)

Valmistumisvuosi: 1980
Suunnittelija: Arkkitehti Hannu Valkama
Arvoluokka IV

Näkyvällä paikalla Koivukujan varrella lähellä Kivistön koulun urheilukenttää sijaitseva vuonna 1980 valmistunut eheän ajallisen kokonaisuuden muodostama rivitalotontti. Tontilla on kaksi rivitaloa sekä niihin liittyvät pulpettikattoiset ja vaakaponttilaudoitetut autokatos- ja varastorakennukset.
Profiilipellillä ja puhtaaksimuuratulla tiilellä vuoratuissa rivitaloissa on yhteensä 10 asuntoa. Molemmat rakennukset edustavat vielä 1970-luvulle tyypillistä pulpettikattoista massoittelultaan suorakaiteen mallista ja kaksikerroksista rakentamista, jossa horisontaalista ilmettä korostavat nauhamaisesti sijoitetut ikkunat. Kookkaampi rakennus on porrastettu rungoltaan kahteen osaan.

Arvot: Rakennushistoriallinen ja kaupunkikuvallinen
Rakennukset ovat säilyneet ulkoisesti käytännössä alkuperäisissä asuissaan niin yksityiskohdiltaan kuin materiaaleiltaankin. Rakennukset edustavat rakennusajankohdalleen tyypillistä, mutta arkkitehtonisesti melko tavanomaista rivitalorakentamista.
Pihapiiri muodostaa rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti merkittävän kokonaisuuden, joka erottuu selkeästi myös vilkkaalle Kivistöntielle. Kohde edustaa myös arkkitehti Hannu Valkaman merkittävää kädenjälkeä Seinäjoen katukuvassa.

Arviointi koskee pihapiiriä kokonaisuudessaan.

2. TUOMIKATU 19 (743-4-71-3)

Valmistumisvuosi: 1980
Suunnittelija: Arkkitehti Antti Talvitie
Arvoluokka IV

Näkyvällä paikalla Tuomikadun varrella vastapäätä Kivistön koulun urheilukenttää sijaitseva arkkitehti Antti Talvitien suunnittelema aumakattoinen ranko- ja tiilirakenteinen omakotitalo. Rinteessä sijaitseva rungoltaan suorakaiteen mallinen rakennus on osittain kaksikerroksinen. Rakennus edustaa alueelle hieman poikkeavampaa arkkitehtuuria ja on säilynyt ulkoasultaan käytännössä autenttisena.
Rakennus on vuorattu karkeilla muotoiluilla tiilillä. Ikkunat ovat alkuperäiset. Julkisivulla katonlappeessa on satulakattoinen kattolyhty, jossa on kaksi kolmekulmaista ikkunaa. Julkisivun näkyvimpänä piirteenä ovat sisäänvedetyt parveke ja sisäänkäynti edessä oleva terassi. Rakennuksen eteläpäädyssä on tasakattoinen terassi, jossa on valokate. Pihalla oleva pergola esiintyy myös alkuperäisissä suunnitelmissa. Rakennuksen vesikatteena on bitumihuopa. Aumakattoinen ja tiilivuorattu ulkorakennus on valmistunut samaan aikaan asuinrakennuksen kanssa ja säilynyt ulkoisesti alkuperäisenä. Rakennusten väliin toteuttu autokatos on hieman myöhäisempi.

Arvot: Rakennushistoriallinen, rakennustaiteellinen ja kaupunkikuvallinen.
Kokonaisuus, joka käsittää myös siistin puutarhan on hyvin säilynyt ja edustaa lähiympäristön arkkitehtonisesti korkeatasoisempaa, mutta harvempaa 1980-luvun rakennuskantaa. Rakennus poikkeaa yksilöllisellä ulkoasullaan myös tavanomaisesta aikansa omakotitalorakentamisesta, mutta on ajallisesti sekä tyylillisesti hieman ristiriidassa verrattuna lähiympäristön muuhun rakennuskantaan. Rakennus sijaitsee erittäin näkyvällä paikalla Tuomikadun varrella ja sillä on kaupunkikuvallista merkitystä osana paikallisesti merkittävää modernia pientalo- ja rivitalokokonaisuutta.

3. KOIVUKUJA 3, ASUNTO OY SEINÄJOEN KOIVUKUJA 3 (743-4-71-4)

Valmistumisvuosi: 1979
Suunnittelija: Insinööri Juhani Hautala
Arvoluokka IV

Vuonna 1979 valmistunut kolmen asunnon rivitalo Koivukujan varrella. Runkomalliltaan porrastettu ja tasakattoinen sekä kaksikerroksinen rivitalo edustaa rakennusajankohdalleen tyypillistä massoittelultaan suorakaiteen mallista rakentamista. Rakennus on säilynyt pääosin alkuperäisessä asussaan niin runkomalliltaan kuin yksityiskohdiltaankin. Vuonna 1988 sisäpihan puolelle suunniteltiin muutos, jolloin asunnoissa ollut katossyvennys muutettiin asuinhuoneeksi. Sittemmin asuntojen ulko-ovet ovat uusitut.
Rakennus on vuorattu pääosin puhtaaksi muuratulla tiilellä. Räystäiden alapuolella on profiilipelti sekä matalammissa sisäänkäyntien vieressä olevissa varasto-osissa myös vaakaponttilaudoitus. Sisäpihan puolella on vaakaponttilaudoitusta. Ikkunat ovat alkuperäiset, osin nauhamaiset pienet yläikkunat ja kookkaammat tuuletusluukulliset yksiruutuiset ja edustavat rakennusajankohdalleen tyypillistä ratkaisua. Rakennuksen eteläpäässä on tasakattoinen tiilivuorattu autokatos ja lämpökeskus.

Arvot: Rakennushistoriallinen ja kaupunkikuvallinen.
Pääosin hyvin säilyneessä rivitalossa tehdyt pienet muutokset on toteutettu alkuperäisilmettä kunnioittaen. Rakennus muodostaa viereisen Koivukuja 2:n kanssa ajallisen ja arkkitehtonisen kokonaisuuden. Kuuluu osana paikallisesti merkittävään ja arkkitehtonisesti paikoin korkeatasoiseen moderniin pientalo- ja rivitalokokonaisuuteen.

4. KOIVUKUJA 5 (743-4-71-5)

Valmistumisvuosi: 1963
Suunnittelija: Rakennusmestari Matti Valtari
Arvoluokka III

Rakennusmestari Matti Valtarin vuonna 1963 suunnittelema rakennusajankohdalleen modernimpaa, massoittelultaan suorakaiteen mallista muotokieltä edustava tiilirunkoinen omakotitalo. Kiinteistö sijaitsee Koivukujan päässä, jonka varren rakennuskanta ajoittuu 1960-80-luvulle. Rinteeseen sijoittuva, osittain kaksikerroksinen ja rungoltaan vinkkelin mallinen rakennus on pulpettikattoinen ja vuorattu puhtaaksimuuratulla valkoisella tiilellä sekä ikkunoiden sekä sisäänkäyntien päällä olevalla pystyponttilaudoituksella. Vesikatteena on saumapeltikate. Puupuitteiset ikkunat ovat alkuperäiset, osin kookkaat ja pääosin tuuletusikkunalliset. Autotallisiivessä on pienet pystyjaolliset ikkunat. Kahden auton autotallissa on alkuperäiset pystyponttilaudoitetut ovet. Tontilla ei ole erillisiä ulkorakennuksia.

Arvot: Rakennushistoriallinen, rakennustaiteellinen ja kaupunkikuvallinen.
Rakennus on säilynyt ulkoisesti käytännössä autenttisena ja päällisin puolin hyväkuntoisena ja edustaa rakennusajankohdalleen modernia ja rakennustaiteellisesti laadukasta suunnittelua. Suunnittelijana toiminut rakennusmestari Valtari suunnitteli Seinäjoelle, osittain yhteistyössä arkkitehti Hannu Valkaman kanssa, joitakin modernimpia, arkkitehtonisesti laadukkaita omakotitaloja. Kuuluu osana paikallisesti merkittävään ja arkkitehtonisesti paikoin korkeatasoiseen moderniin pientalo- ja rivitalokokonaisuuteen.

5. HAAPAKUJA 2, AS. OY UUSIHARJU (743-4-21-2)

Valmistumisvuosi: 1972
Suunnittelija: Arkkitehti Hannu Valkama
Arvoluokka III

Vuonna 1972 valmistunut tiili- ja betonirakenteinen, pulpettikattoinen ja osin kaksikerroksinen paritalo kaupunkikuvallisesti näkyvällä paikalla Haapakujan varrella Kivistön koulun lähiympäristössä. Ulkoisesti käytännössä autenttisena säilynyt rakennus ajankohdalleen tunnistettavaa suunnittelua ja samalla rakennusajankohtansa elementtimäistä rakentamista, jossa hallitsevana piirteenä on suorakaiteen mallinen symmetrinen massoittelu. Ulkoasussa on vastaavia piirteitä kuin saman suunnittelijan läheisissä Leppäkuja 1:n ja Leppäkuja 3:n omakotitaloissa.
Rakennus sijoittuu rinteeseen ja katusivu on kaksikerroksinen. Vuorauksena on keltainen puhtaaksimuurattu tiili ja aikansa rakentamiselle tyypillisesti räystäslaudoitus on vaakaponttilautaa. Julkisivulla sisäänvedetty katutaso on vuorattu pystyponttilaudoituksella.
Asuintojen välissä olevassa osassa on alakerrassa autotallit. Julkisivulla on toisessa kerroksessa alkuperäiset kookkaat nauhaikkunat. Sisäpihan puolella hallitsee kookkaat yksiruutuiset ikkunat. Etelässä pihapiirejä rajaa tasakattoinen katos, jonka keskellä on varasto. Katos antaa pihapiireille atriumpihamaisen ilmeen.

Arvot:Rakennuhistoriallinen, rakennustaiteellinen ja kaupunkikuvallinen.
Rakennus on säilynyt ulkoisesti käytännössä autenttisessa asussaan ja edustaa Kivistön alueen arkkitehtonisesti korkeatasoista ja hyvin säilynyttä modernia suunnittelua sekä arkkitehti Valkaman merkittävää kädenjälkeä Seinäjoen katukuvassa. Kuuluu osana paikallisesti merkittävään ja arkkitehtonisesti paikoin korkeatasoiseen moderniin pientalo- ja rivitalokokonaisuuteen. Rakennus edustaa myös arkkitehti Hannu Valkaman merkittävää kädenjälkeä Seinäjoen modernissa rakennuskulttuurissa.

HAAPAKUJA 1, ASUNTO OY VILKUNANHOVI (743-4-67-3)

Valmistumisvuosi: 1979
Suunnittelija: Arkkitehti Hannu Valkama
Arvoluokka IV

Näkyvällä paikalla vastapäätä Kivistön koulua Haapakujan, Tuomikadun ja Vainiokadun risteyksessä sijaitseva kaksikerroksinen kolmen asunnon rivitalorakennus. Alun perin vuonna 1979 tasakattoiseksi valmistuneen rakennuksen vesikatteen ja parvekkeiden kattomalli on muutettu 2000-luvulla.
Rakennuksen vuorauksena on keltainen tiili, vaakaponttilaudoitus sekä pysty peiterimalaudoitus, jolla on kattomuutoksen yhteydessä alkuperäisen profiilipeltivuoraus. Rakennuksen eteläpäässä oleva katon pohjakaavalta aaltoileva autokaton on toteutettu mitä ilmeisimmin 2000-luvun alussa. Julkisivulla sisäänkäyntien vieressä on pienet vajat, joiden päällä on parvekkeet. Parvekkeiden suojana on melko tiheä rimoitus. Takasivulla olevien parvekkeiden lasitus on toteutettu 2000-luvun alussa. Ikkunamalli edustaa rakennusajankohdalle tyypillistä yksiruutuista, tuuletusluukulla varustettua puitemallia.

Arvot: Rakennushistoriallinen ja kaupunkikuvallinen
Rakennuksessa 2000-luvulla toteutetut muutokset on toteutettu tyylikkäästi ja alkuperäinen rakennusajankohta on edelleen havaittavissa. Muutokset ovat olleet kuitenkin niin mittavia, että ne vaikuttavat kohteen säilyneisyyteen ja siten kokonaisarvoon. Kohteen arviointiin vaikuttaa sen keskeinen sijainti ja rivitalo on edelleen tärkeä osa lähiympäristön modernia kokonaisuutta. Rakennus edustaa myös arkkitehti Valkaman merkittävää kädenjälkeä Seinäjoen katukuvassa.

7. LEPPÄKUJA 4, LASTENSUOJELULAITOS PAJURINNE (743-4-67-1)

Valmistumisvuosi: 1966
Suunnittelija: ei tiedossa
Arvoluokka IV

1960-luvulla valmistunut lastensuojelulaitos Leppäkujan varrella. Rakennus toimii edelleen alkuperäisessä käyttötarkoituksessaan ja edustaa 1960-luvulle tyypillistä laitosmaista rakentamista. Rinteessä sijaitseva, osittain kaksikerroksinen, rankorakenteinen ja rungoltaan vinkkelin mallinen sekä pulpettikattoinen rakennus on säilynyt tyylillisesti pääosin hyvin. Lännen puoleista siipeä laajennettiin vuonna 2008. Eläsiipi on säilynyt runkomalliltaan, tyylillisesti sekä osin myös materiaaleiltaan alkuperäisenä. Pihasivulla olevassa katossyvennyksessä on iäkkäältä vaikuttava 1960-luvulle tyypillinen veitsiponttivuoraus sekä alkuperäiset ylänauhaikkunat. Räystäslaudoitus on pystyponttilautaa. Vuoden 2008 laajennuksessa lännen puoleisen siiven pihasivu muutos oli merkittävä, mutta toteutettiin alkuperäisilmettä kunnioittaen ja mittakaava ei merkittävästi muuttunut. Laajennuksen ikkunamallit toteutettiin vastaamaan alkuperäisiä malleja. Länsisiipi on takasivulta kaksikerroksinen ja säilynyt tyylillisesti alkuperäisenä. Pihasivu edustaa rakennusajankohdalle tyypillistä massaltaan suorakaiteen mallista rakentamista, jossa ikkunat ovat sijoittettu nauhamaisesti. Yläosa on vuorattu pystyponttilaudoituksella, kuten rakennuksen muutkin sivut. Valetussa alaosassa on terassisyvennys.

Arvot: Rakennushistoriallinen ja historiallinen.
Toteutetut muutokset laskevat hieman kohteen rakennushistoriallista arvoa, mutta rakennuksessa on edelleen selkeästi havaittavissa alkuperäinen rakennusajankohta sekä tyylilliset yksityiskohdat. Rakennus ilmentää 1960-luvulla vallinnutta sosiaalipalvelujärjestelmän voimakasta muutosta sekä samalla Seinäjoen kaupungistumista sekä sen mukaanaan tuomia sosiaalisia haasteita. Rakennus ei erotu vilkkaammille kulkuväylille ollakseen kaupunkikuvallisesti merkittävä, mutta kuuluu osana paikallisesti merkittävään ja arkkitehtonisesti paikoin korkeatasoiseen moderniin pientalo- ja rivitalokokonaisuuteen.

8. LEPPÄKUJA 3 (743-4-66-1)

Valmistumisvuosi: 1972
Suunnittelija: Arkkitehti Hannu Valkama
Arvoluokka III

Vuonna 1972 valmistunut rinteessä sijaitseva osittain kaksikerroksinen tiili- ja betonirakenteinen sekä tasakattoinen omakotitalo maisemallisesti näkyvällä paikalla Pajuluomanpuiston etelälaidalla. Rakennuksen on suunnitellut arkkitehti Hannu Valkama. Pääosin puhtaaksimuuratulla keltaisella tiilellä vuorattu rakennus on säilynyt ulkoasultaan käytännössä autenttisena ja edustaa rakennusajankohdalle tyypillistä suorakaiteen mallista massoittelua. Räystäslinjassa on rakennusajankohdalle tyypillisesti vaakaponttilaudoitus. Kaksikerroksista pihasivua hallitsee kookas ulosvedetty, valettu ja pylväillä varustettu parvekekatos. Sisäpihan puolella alakerrassa on kookkaat yksiruutuiset ikkunat sekä pieniruutuisista ikkunoista koostuvat savulasiseinä. Yläkerrassa on rakennusajankohdalle tyypilliset kookkaat ja yksiruutuiset, nauhamaisesti sijoitetut ikkunat. Rakennuksen eteläsivulla yksi nurkka on pyöristetty ja siinä on kookas ikkuna, jota peittää varsinkin Aallon toimiston suunnittelemille rakennuksille tyypilliset puiset pystyrimat. Pajuluomanpuiston puoleisella sivulla molemmissa kerroksissa on yläikkunanauhat. Eteläsivulla sisäänkäynnin vieressä on myös autotallisiipi, jota kiertää tasakattoinen avokatos. Piha-aluetta rajaa Leppäkadun puolella valettu aita.

Arvot: Rakennushistoriallinen, rakennustaiteellinen ja kaupunkikuvallinen.
Arkkitehti Hannu Valkaman 1970-luvun alussa suunnittelemat Leppäkuja 1 ja Leppäkuja 3 muodostavat arkkitehtonisesti korkeatasoisen, yhtenäisen ja kaupunkikuvallisesti erittäin merkittävän kokonaisuuden Pajuluomanpuiston laidalla ja edustavat suunnittelijan merkittävää kädenjälkeä Seinäjoen modernissa rakennuskulttuurissa. Rakennus on säilynyt ulkoasultaan käytännössä autenttisena. Rakennuksen ulkoasussa on havaittavissa runsaasti rakennusajankohdalle tyypillisiä ihanteita. Kuuluu tärkeänä osana paikallisesti merkittävään ja arkkitehtonisesti paikoin korkeatasoiseen moderniin pientalo- ja rivitalokokonaisuuteen.

9. LEPPÄKUJA 1 (743-4-66-2)

Valmistumisvuosi: 1973
Suunnittelja: Arkkitehti Hannu Valkama
Arvoluokka III

Vuonna 1973 valmistunut yksikerroksinen, melko kookas ja näyttävä, tiili- ja rankorakenteinen sekä tasakattoinen omakotitalo maisemallisesti näkyvällä paikalla Pajuluomanpuiston etelälaidalla. Rakennuksen on suunnitellut arkkitehti Hannu Valkama. Pääosin puhtaaksimuuratulla keltaisella tiilellä vuorattu rakennus on säilynyt erittäin hyvin ulkoasultaan. Rakennuksen räystäslinjassa on rakennusajankohdalle tyypillisesti vaakaponttilaudoitettu katosreuna. Sisäpihalla on näyttävä, pohjakaavaltaan aaltoileva kookas katos, joka on toteutettu alun perin pihapuiden mukaisesti. Puut on sittemmin hävitetty. Leppäkujan puolella suojaisaa piha-aluetta rajaa autotalli-/varastosiipi sekä keltaisista tiilistä toteutettu aita. Autotalliosan aukotus muuttui hieman vuonna 1988 rakennusarkkitehti Juhani Lahden suunnittelemassa muutoksessa, jossa varasto ja osa autotallista muutettiin asuinhuoneeksi. Muutos on kuitenkin katusivulla melko hienovarainen eikä häiritse rakennuksen alkuperäisilmettä. Autotallisiipeä kiertää tasakattoinen avokatos. Rakennuksen ikkunat edustavat rakennusajankohdalle tyypillistä yksiruutuista mallia ja ovat sijoittettu pääosin nauhamaisesti. Pajuluomanpuiston puolella, jossa perustus on myös korkeampi, on jälkikäteen lasitettu ulosvedetty parveke.

Arvot: Rakennushistoriallinen, rakennustaiteellinen ja kaupunkikuvallinen.

Rakennus on säilynyt ulkoasultaan erittäin hyvin ja pienet muutokset on toteutettu alkuperäisilmettä kunnioittaen. Ulkoasussa on havaittavissa runsaasti rakennsuajankohdalle tunnistettavaa laadukasta suunnittelua. Arkkitehti Hannu Valkaman 1970-luvun alussa suunnittelemat Leppäkuja 1 ja Leppäkuja 3 muodostavat arkkitehtonisesti korkeatasoisen, yhtenäisen ja kaupunkikuvallisesti erittäin merkittävän kokonaisuuden Pajuluomanpuiston laidalla. Rakennus kuuluu tärkeänä osana paikallisesti merkittävään moderniin pientalo- ja rivitalokokonaisuuteen.

10. VAINIOTIE 12 (743-4-60-5)

Valmistumisvuosi: 1968
Suunnittelija: Arkkitehti Touko Saari
Arvoluokka IV

Kookas ja näyttävä tiili- ja rankorakenteinen omakotitalo Pajuluomanpuiston laidalla. Vuonna 1968 valmistuneen rakennuksen on suunnitellut arkkitehti Touko Saari. Rakennus on valmistunut alun perin tasakattoiseksi, mutta korotettu nykyiseksi murretuksi, vinkkelin kulmista aumatuksi satulakatoksi 1990-luvun lopulla. Runkomalli on pohjakaavaltaan U:n mallinen ja siinä on havaittavissa 1960-luvun atriumtalorakentamisen ihanteita. Vuorauksena on valkoiseksi maalattu kahitiili. Räystäslinjoissa ja päätykolmioissa on vaakaponttilaudoitus, joka noudattaa räystäslinjojen osalta alkuperäistä mallia. Puupuitteiset ikkunat ovat joko alkuperäiset tai uusittu alkuperäisen mallin mukaan. Katonlape jatkuu rakennuksen itäpäädyssä sisäänkäyntien päälle katokseksi. Autotallien kauniit puuovet ovat alkuperäiset, kuten myös sisäänkäynnit. Puumateriaali, valkoinen tiili sekä julkisivun yläikkunoiden peittämät puusäleiköt antavat rakennukselle myös Aaltomaisia piirteitä. Suojaisaa sisäpihaa hallitsevat olohuoneen, rakennuksen keskisosan sekä allashuoneen kookkaat nauhamaisesti sijoitetut yksiruutuiset ikkunat. 1990-luvun lopun kattomuutos erottuu huomattavasti selkeämmin sisäpihan puolelta. Rakennuksen keskiosassa on katonlappeessa neljä kuplaikkunaa. Vesikatteen on saumapeltikate.

Arvot: Rakennustaiteellinen ja kaupunkikuvallinen.

Rakennus sijaitsee kaupunkikuvallisesti merkittävällä ja näkyvällä paikalla Vainiotien varrella Pajuluomanpuiston vieressä ja on merkittävä osa Kivistön luoteisosan osittain arkkitehtonisesti korkealaatuista modernia pientalo- ja rivitaloaluetta sekä edustaa suunnittelinan merkittävää kädenjälkeä Seinäjoen katukuvassa. Kattomuutos ei erotu arkkitehtonisesti edelleen merkittävän rakennuksen julkisivulla niin voimakkaasti, mutta alkuperäisilme on muuttunut niin paljon, että säilyneisyys ja rakennushistoriallinen arvo on heikentynyt.

11. PELIPUISTO 10, ASUNTO OY SEINÄJOEN PELIPUISTO (743-4-60-1)

Valmistumisvuosi: 1966
Suunnittelija: Arkkitehti Hannu Valkama
Arvoluokka III

Vuonna 1966-67 valmistunut kookas ja pitkänmallinen, osin kolmekerroksinen rivitalo, jonka on suunnitellut arkkitehti Hannu Valkama. Rakennus edustaa rakentamisajankohdalleen tyypillistä suorakaiteen mallista, voimakkaan horisontaalista rakentamista, jota korostavat nauhajulkisivut. Rakennus on vuorattu kauttaaltaan pystyponttilaudoituksella. Julkisivulla katutasossa on tasakattoiset autokatos- ja varastorakennukset. Autotallin ovet ja väliaidat ovat hieman muutetut vuoden 2008 kunnostuksen yhteydessä. Takasivua hallitsevat yhtenäiset, suurelta osin alkuperäiset ikkunanauhat kahdessa kerroksessa. Julkisivulla oli alun alkaen kookkaat yksiruutuiset ikkunat, mutta ne korvattiin epäkäytännöllisinä nykyisillä pystyjaollisilla kaksiosaisilla ikkunoilla. Rakennuksessa on kaikkiaan kymmenen asuntoa. Arkkitehti Valkama itse asui asunnossa C, joka on säilynyt kahden ylimmän kerroksen osalta tilajärjestykseltään ja pinnoiltaan käytännössä autenttisena. Kellarikerroksessa mielenkiintoisena yksityiskohtana on koko rakennuksen pituussuunnassa läpi menevä yhtenäinen kellarikäytävä. Pihan puolella alakerran nykyiset huoneet ovat olleet aikanaan avoimia. Alakerran huonetila vaihtelee nykyään asunnoittain, osassa se on muutettu asuinhuoneeksi, kun taas osassa tila on vilpolana.

Arvot: Rakennushistoriallinen ja kaupunkikuvallinen.
Kaupunkikuvallisesti näkyvällä paikalla Pelipuiston varrella ja Pajuluomanpuiston vieressä sijaitseva kookas ja näyttävä rivitalo on säilynyt tyylillisiltä yksityiskohdiltaan sekä myös materiaaleiltaan hyvin. Arkkitehti Valkaman merkittävää kädenjälkeä edustava rakennus muodostaa läheisen Pelipuisto 6:n rivitalon kanssa arkkitehtonisesti arvokkaan ajallisen kaupunkikuvallisen kokonaisuuden. Laajemmassa kontekstissa rakennus liittyy Kivistön luoteisosan paikallisesti merkittävään moderniin pientalo- ja rivitalokokonaisuuteen.

12. PIHLAJAKUJA 12, AS. OY KATINKELLO (743-4-64-1)

Valmistumisvuosi: 1972
Suunnittelija: Arkkitehti Hannu Valkama
Arvoluokka III

Arkkitehti Hannu Valkaman suunnittelema vuonna 1972 valmistunut rakennusajankohdalleen tyypillinen selkeäpiirteinen paritalo Vainiotien ja Pihlajakujan risteyksessä. Tasakattoinen, rankorakenteinen rakennus on säilynyt ulkoisesti erittäin hyvin. Kaksikerroksinen paritalo edustaa runkomalliltaan rakennusajankohdalle tyypillistä suorakaiteen muotoista massoittelua, jonka horisontaalista ilmettä korostaa nauhajulkisivut. Rakennuksen takasivulla on sisäänvedetyt parvekkeet ja terassit. Takasivua hallitsee myös kerrosten välissä oleva nauhamainen veitsiponttilaudoituksella varustettu kenttä. Muilta osin rakennus on vuorattu pystyponttilaudoituksella sekä profiilipellillä. Pihlakujan puolella rakennuksessa kiinni on matalampi, tasakattoinen autotalli- ja varasto-osa, jonka pystyponttilaudoitetut ovet vaikuttavat alkuperäisiltä. Autotalli-varasto-osassa on leveä räystäslinja, joka muodostaa katokset sisäänkäyntien eteen. Rakennusajankohdalle tyypilliset pystyjaolliset, tuuletusluukulla varustetut nauhamaisesti sijoitetut ikkunat vaikuttavat alkuperäisiltä.

Arvot: Rakennushistoriallinen, rakennustaiteellinen ja kaupunkikuvallinen.
Paritalo on säilynyt runkomalliltaan sekä tyylillisiltä yksityiskohdiltaan erittäin hyvin. Rakennus edustaa sekä rakennusajankohdalleen tunnistettavaa arkkitehtonisesti korkeatasoista suunnittelua. Kuuluu osana paikallisesti merkittävään ja arkkitehtonisesti paikoin korkeatasoiseen moderniin pientalo- ja rivitalokokonaisuuteen. Rakennus edustaa myös arkkitehti Hannu Valkaman merkittävää kädenjälkeä Seinäjoen modernissa rakennuskulttuurissa.

13. VAINIOTIE 15 (743-4-65-1)

Valmistumisvuosi:
Suunnittelija:
Arvoluokka IV

Vainiotien varressa sijaitseva Seinäjoen Maanviljelysseuran Rakennustoimiston arkkitehti Seppo Kontiokarin vuonna 1965 suunnittelema kaksikerroksinen betoni- ja rankorakenteinen omakotitalo, joka on säilynyt ulkoisesti käytännössä autenttisena. Rungoltaan suorakaiteen mallinen ja rakennusajankohta huomioiden melko jyrkällä satulakatolla varustettu rakennus edustaa lähiympäristössä hieman poikkeusellisempaa suunnittelua ja sijoittuu tontille pääty kadulle päin. Sisäänvedetty sisäänkäynti, jossa on betonipilarit, sijaitsee rakennuksen Vainiotien puoleisessa päädyssä. Puinen värilasi-ikkunoin varustettu ulko-ovi sekä vastaavasti puiset pystyponttilaudoitetut autotallin ovet ovat alkuperäiset. Kadun puoleisen päädyn yläkerrassa on sisäänvedetty parveke. Rakennus on vuorattu yläkerran osalta rakennusajankohdalle tyypillisellä kookkaammalla minerit-levyllä. Päätykolmioissa on vaakaponttilaudoitus. Katutason kerros on valettu. Rakennuksessa varsinaiset asuintilat sijoittuvat yläkertaan. Sisäpihan puolella joko rakennuksen aukotusta on yläkerrassa muutettu tai pihasivua ei toteutettu aivan rakennuspiirustusten mukaan. Ikkunat vaikuttavat alkuperäisiltä puupuitteisilta ja tuuletusikkunallisilta. Ikkunoiden välissä on pystyponttilaudoitusta. Terassisyvennyksessä on kookkaammat ikkunat. Alakerrassa on muilta osin matalat yksiruutuiset yläikkunat. Rakennuksen vesikatteena on ilmeisesti alkuperäinen saumapeltikate.

Arvot: Rakennushistoriallinen ja kaupunkikuvallinen.
Rakennus edustaa rakennusajankohdalleen tunnistettavaa, mutta hieman yksilöllisempää rakentamista. Arkkitehtonisesti se ei kuitenkaan ole aivan yhtä merkittävä, kuin alueen jotkin muut samaan aikakauteen sijoittuvat rakennukset. Rakennuksella on kuitenkin rakennushistoriallista ja kaupunkikuvallista arvoa osana paikallisesti merkittävää ja osin arkkitehtonisesti korkeatasoista modernia pientalo- ja rivitalokokonaisuutta.

14. VAINIOTIE 11 (743-4-65-3)

Valmistumisvuosi: 1953 / 1968
Suunnittelija: 1953 rkm O. Huovinen / 1968 rkm Erkki Niinimaa
Arvoluokka IV

Alun perin vuonna 1953 valmistunut, mutta 1967-68 nykyiseen runkomalliinsa laajennettu asuinrakennus Vainiotien varrella. Rakennus on säilynyt ulkoisesti käytännössä 1960-luvun muutosasussaan. Alkuperäinen, tielle näkyvä osa, edustaa tyylillisesti tyypillistä jälleenrakennuskauden runkomalliltaan noppamaista rakentamista. Sisäpihan puolelle 1960-luvulla valmistunut pulpettikattoinen laajennusosa edustaa taas 1960-luvun rakentamista, mutta muodostaa siitä huolimatta alkuperäisen osan kanssa eheän kokonaisuuden. Rankorakenteinen rakennuksen vuorauksena on roiskerappaus. Kivijalassa on pesubetoni. Ikkunat ovat uusitut ja puinen puitemalli on säilynyt pääosin alkuperäisenä. Ikkunamuutos on jo iäkäs. Ikkunat edustavat 1950-60-luvulle tyypillistä tuuletusikkunallista mallia. Rakennuksen kuisti sijaitsee eteläpäädyssä ja sen kadun puoleisella sivulla on kaksi sisäänkäyntiä, joista toisesta kuljetaan yläkerran asuntoon, joka on ollut aina vuokralla. Kuistin edessä on alkuperäiset liuskekivikoristeiset raput, joissa on koristeellinen rautakaide. Rakennuksen vesikatteena on saumapelti.

Arvot: Rakennushistoriallinen ja kaupunkikuvallinen.
Asuinrakennus on säilynyt pääosin 1960-luvun muutosasussaan. Rakennuksen alkuperäinen rakennusajankohta sekä tyylilliset yksityiskohdat ovat säilyneet erittäin hyvin ja laajennus sopii hyvin kokonaisuuteen, joka on yhtenäisestiä vuorauksesta sekä tyylistä johtuen eheä. Rakennuksessa tehdyt pienet muutokset ja kunnostukset on toteutettu alkuperäisilmettä kunnioittaen. Rakennus sijaitsee kaupunkikuvallisesti näkyvällä paikalla Vainiotien varressa vastapäätä Pajuluomanpuistoa ja edustaa Vainiotien itäpuolen yhtenäistä jälleenrakennuskauden pientalorakentamista sekä laajemmin paikallisesti merkittävää modernia pientalokokonaisuutta.

15. Vainiotie 9 (743-4-65-4)

Valmistumisvuosi: 1954
Suunnittelija: ei tiedossa (VR:n tyyppipiirustus 2u)
Arvoluokka III

Vuonna 1954 valmistunut VR:n tyyppipiirustusten mukaan rakennettu rankorakenteinen ja satulakattoinen asuinrakennus, joka edustaa runkomalliltaan jälleenrakennuskaudelle tyypillistä rakentamista. Rakennus on säilynyt ulkoisesti käytännössä autenttisena. Rakennuksen vuorauksena on harvinaisempi karkea rombikoristeaiheinen roiskerappaus, joka jatkuu myös kivijalkaan. Myös viereisessä Vainiotie 7:ssä on vastaava. Mikäli vuoraus on toteutettu samalla tavoin kuin naapurissa, on sidosaineena käytetty Mallaskosken panimon jätteistä otettuja metallikorkkeja. Poikkeuksena alkuperäisiin VR:n piirustuksiin, on sisäpihan puolelle jo rakennusvaiheessa toteutettu kellariin autotalli ja siihen johtava ajoluiska. Autotallissa on alkuperäiset sormipaneloidut ovet. Rakennuksen puupuitteiset ikkunat edustavat rakennusajankohdalle tyypillistä pystyjaollista sekä tuuletusikkunallista mallia. Kuistissa on yksiruutuiset nauhaikkunat. Valettujen rappujen rautakaiteet ovat alkueperäiset. Ikkunoita on osittain korjattu alkuperäisen mallin mukaisesti. Rakennuksen vesikatteena on saumapeltikate.

Arvot: Rakennushistoriallinen, historiallinen ja kaupunkikuvallinen.
Vuonna 1954 valmistunut rakennus on säilynyt ulkoisesti poikkeuksellisen hyvin, käytännössä autenttisena. Rakennuksen rombikuvioitu roiskerappausvuoraus on mielenkiintoinen ja lähiympäristössä poikkeuksellinen. Rakennus edustaa Seinäjoen historialle merkittävän rautatien vaikutusta alueella.
Tontti sijaitsee maisemallisesti näkyvällä paikalla Vainiotien varressa Pajuluomanpuistoa vastapäätä ja kuuluu osana sekä Vainiotien varren jälleenrakennuskauden kokonaisuuteen että laajemmin paikallisesti arvokkaaseen Kivistön lounaiskulman moderniin pientalokokonaisuuteen.

16. Vainiotie 1 (743-4-65-8)

Valmistumisvuosi: 1955
Suunnittelija: A. Liikala
Arvoluokka IV

Vuonna 1955 valmistunut A. Liikalan suunnittelema tyypillinen rankorakenteinen 1 1/2-kerroksinen rintamamiestalotyyppinen asuinrakennus kaupunkikuvallisesti erittäin näkyvällä paikalla Vainiotien ja Tuomikadun risteyksessä Kivistön koulua vastapäätä. Pihapiiriin kuuluu myös 1980-luvun lopulla valmistunut puurakenteinen autotalli- ja varastorakennus.
Asuinrakennus on säilynyt runkomalliltaan sekä tyylillisiltä yksityiskohdiltaan pääosin hyvin. Vuorauksena on peiterimalaudoitus. Ikkunat ovat suurelta osin uusitut alkuperäisen puitemallin mukaan. Aukotus vaikuttaa säilyneen alkuperäisenä. Uusitut ikkunat ovat kuitenkin syvällä rungossa. Kuisti ja sen kapeat nauhaikkunat ovat säilyneet alkuperäisinä. Kuistin edessä oleva melko massiivinen puuporras sekä terassirakennelma on hieman ristiriidassa rakennuksen alkuperäisilmeen kanssa. Vainiotien puoleisessa päädyssä on tallella alkuperäinen toinen sisäänkäynti sekä sen päällä oleva katoslippa. Rakennuksen vesikate on uusittu profiilipeltikatteella.

Arvot: Rakennushistoriallinen ja kaupunkikuvallinen.
Asuinrakennuksessa on toteutettu joitakin muutosia, jotka laskevat rakennushistoriallista arvoa, mutta siitä huolimatta tyylilliset yksityiskohdat ovat kuitenkin säilyneet ja kyseessä on selkeä jälleenrakennuskauden omakotitalotyypin edustaja.
Rakennus sijaitsee kaupunkikuvallisesti merkittävällä ja näkyvällä paikalla samaan aikakauteen liittyvää Kivistön koulua vastapäätä ja se kuuluu osana sekä Vainiotien varren jälleenrakennuskauden kokonaisuuteen että laajemmin paikallisesti arvokkaaseen Kivistön lounaiskulman moderniin pientalokokonaisuuteen. Kohteen keskeinen sijainti vaikuttaa arviontiin.

Arviointi koskee tontin asuinrakennusta.

17. TUOMIKATU 11 (743-4-64-7)

Valmistumisvuosi: 1981-1983
Suunnittelija: Arkkitehti Antti Talvitie
Arvoluokka IV

Arkkitehti Antti Talvitien suunnittelema 1980-luvun omakotitalotontti Tuomikadun varrella vastapäätä Kivistön koulua. Vuonna 1981 valmistuneessa ulkoisesti alkuperäisenä säilyneessä rankorakenteisessa omakotitalossa rungon syvyys vaihtelee epäsymmetrisesti. Rakennus edustaa 1980-luvun yksilöllisempää omakotitalosuunnittelua, joka tulee esille varsinkin rakennuksen vuorauksessa. Rakennus on vuorattu tasakertaan saakka pystyponttilaudoituksella, jonka yläpuolella on puusta toteutettu, voimakkaasti profiloitu paanua jäljittelevä vuoraus. Ikkunamalli vaihtelee sekä puitemalliltaan että kooltaan aina yksiruutuisesta ja ristikarmiikkunasta pysty- ja vaakajaollisiin ikkunoihin. Rakennuksessa on takasivulta murrettu satulakatto. Julksivulla on katonlappeessa satulakattoinen frontoni, jossa on parveke. Vesikatteena on saumapeltikate.
Pihapiiriin kuuluu myös vuonna 1983 valmistunut autotalli, jossa on käytetty asuinrakennusta vastaavia yksityiskohtia, kuten pystyponttilaudoitus ja päätykolmioiden paanukoristeaihe. Kadun puoleisella julkisivulla on poikkeuksellinen sisäänvedetty katonlape, jossa on aurinkopaneelit. Rakennuksen vesikatteena on saumapeltikate. Katusivulla kapeampi puinen peiliovi sekä kaksi pystyponttilaudoitettua autotallin pariovea.

Arvot: Rakennushistoriallinen, rakennustaiteellinen ja kaupunkikuvallinen.
Asuinrakennus sekä autotalli muodostavat ajallisesti ja arkkitehtonisesti yhtenäisen sekä yksilöllisen kokonaisuuden. Pihapiiri edustaa lähiympäristön harvaa, mutta arkkitehtonisesti korkealaatuista 1980-luvun omakotirakentamista. Rakennukset poikkeavat yksilöllisellä ulkoasullaan myös tavanomaisesta aikansa omakotitalorakentamisesta, mutta ovat toisaalta ajallisesti ja tyylillisesti hieman ristiriidassa verrattuna lähiympäristön muuhun rakennuskantaan. Arviointi koskee sekä asuinrakennusta että autotallia.

18. TUOMIKATU 7 (743-4-63-1)

Valmistumisvuosi 1983
Suunnittelija: Arkkitehti Ernst Hüsser (Alvar Aallon toimisto)
Arvoluokka III

Alvar Aallon toimiston vuonna 1982 suunnittelema omakotitalo Kivipuronpuiston laidalla Tuomikadun ja Pihlajakujan risteyksessä. Rakennus edustaa toimistolle tunnistettavaa arkkitehtonisesti korkeatasoista suunnittelua. Suunnittelusta vastasi Aallon toimistossa työksennellyt sveitsiläinen arkkitehti Ernst Hüsser. Suunnitelman pohjana on käytetty Alvar Aallon vuonna 1952 Lyngby-Taarbækin kappelin suunnittelukilpailuun osallistunutta työtä. Kappelin keskiosan suunnitelmaa käytettiin omakotitalon lähtökohtana. Aallon suunnittelulle tyypillisesti ympäristön muotoihin sulautuva, rungon massoittelun korkeudelta ja syvyydeltä vaihteleva rakennus on suljetumpi kadun puolelta ja avautuu enemmän puutarhan suuntaan. Tyylillisesti ulkoasultaan tavallaan ajaton, mutta edelleen vahvasti funktionalismiin nojaava rakennus on säilynyt alkuperäisilmeeltään ja materiaaleiltaan autenttisena. Vuorauksena on suunnittelijalle tyypillisesti valkoiseksi slammattu tiilivuoraus. Kattomallina on pulpettikatto, jonka jyrkkyys vaihtelee. Puupuitteiset ikkunat ovat alkuperäiset ja puitemalli vaihtelee kookkaista ja näyttävistä kulmaikkunoista pienempiin yksiruutuisiin ikkunoihin. Osa matalista yläikkunoista on peitetty toimistolle tyypillisellä puusäleiköllä, jollaista on havaittavissa myös alueen muissa rakennuksissa. Tämä kuvaa myös Alvar Aallon vahvaa vaikutusta Seinäjoen alueella.

Arvot: Rakennushistoriallinen, rakennustaiteellinen, kaupunkikuvallinen.
Rakennus edustaa Aallon toimiston harvoja omakotitaloja ja on sellaisena merkkittävä. Ulkoisesti sekä sisätililoiltaan erittäin hyvin säilynyt arkkitehtonisesti merkittävä rakennus sijaitsee kaupunkikuvallisesti merkittävällä paikalla Tuomikadun varressa Kivistön koulua vastapäätä. Tontin hoidettu puutarha sekä rakennukset sulautuvat viereiseen Kivipuronpuistoon. Rakennus on ehdolla maakunnallisesti merkittäväksi kohteeksi.

19. TUOMIKATU 3 (743-4-61-8)

Valmistumisvuosi: 1965
Suunnittelija: Rakennusmestari Matti Valtari
Arvoluokka III

Tuomikadun varrella sijaitseva tiili- ja rankorakenteinen kahden asunnon asuinrakennus, joka on valmistunut vuonna 1965. Valmistuessaan modernia rakentamista edustanut rakennus on säilynyt hyvin sekä yksityiskohdiltaan että materiaaleiltaan. Rakennusmestari Matti Valtarin suunnittelemassa rakennuksessa on havaittavissa rakennusajankohdalle tyypillisen atriumtalorakentamisen ihanteita. Rungoltaan epäsymmetrisen U:n mallisen asuinrakennuksen sekä pihaa rajaavan tiiliaidan väliin jää suojaisa uima-altaalla varustettu puutarha. Rakennuksen massoittelu edustaa rakennusajankohdalle tyypillistä suorakaiteen mallista ratkaisua. Rakennuksen runkomalli on silloisten kaavamääräysten mukaisesti vinkkelin mallinen ja siipiosa käsittää alueelle tyypillisesti erillisen asunnon sekä autotallin. Rakennuksen pääsiipi on satulakattoinen kun taas yksiön ja autotallin käsittävä osa on tasakattoinen.
Rakennuksessa on selkeästi havaittavissa myös Alvar Aallon vaikutus: valkoinen slammattu tiilivuoraus sekä puusäleikkökoristeet. Sisäpihan puolella seinissä on tiilivuorauksen lisäksi vaakaponttilaudoitus, joka toistuu myös tasakattoisessa osassa ulkonevissa räystäslinjoissa. Julkisivulla ikkunoiden välissä on pystyponttilaudoitus ja ja ikkunoiden yläpuolella vaakaponttilaudoitettu kenttä. Paikoitellen kookkaat, osin tuuletusikkunalliset ikkunat ovat alkuperäiset.

Arvot: Rakennushistoriallinen, rakennustaiteellinenm kaupunkikuvallinen.

Kahden asunnon asuinrakennus on säilynyt yksityiskohdiltaan sekä materiaaleiltaan erittäin hyvin. Edustaa rakennusmestari Matti Valtarin arkkitehtonisesti korkeatasoista suunnittelua Seinäjoella. Valtari teki aikanaan yhteistyötä mm. arkkitehti Hannu Valkaman kanssa. Kuuluu osana Kivistön luoteistosan paikallisesti merkittävään ja arkkitehtonisesti paikoin korkeatasoiseen moderniin pientalo- ja rivitalokokonaisuuteen.

20. VAAHTERAKUJA 6 (743-4-61-2)

Valmistumisvuosi: 1959
Suunnittelija: O. Laine (Etelä-Pohjanmaan maanviljelysseuran rakennustoimisto)
Arvoluokka IV

1950-luvun lopun asuintontti Vaahterakujan varrella. Tontilla on vuonna 1959 valmistunut Etelä-Pohjanmaan maanviljelysseuran rakennustoimiston suunnittelema asuinrakennus, joka on kadun iäkkäin säilynyt rakennus. Asuinrakennus edustaa lähiympäristössä ainoana runkomalliltaan vielä varhaisempaa, mutta jälleenrakennuskauteen verrattuna jo runkomalliltaan matalampaa 1950-60-lukujen vaihteen rakentamista. Naapuritonttien pääosin 1960-luvun loppupuolella valmistuneet omakotitalot edustavat jo modernimpaa matalaa yksikerroksista ja rungoltaan vinkkelin mallista ratkaisua.
Rankorakenteinen ja satulakattoinen rakennus on säilynyt ulkoisesti erittäin hyvin. Vuorauksena on alkuperäinen veitsiponttilaudoitus. Ikkunat ovat alkuperäiset pystyjaolliset ja tuuletusikkunalliset sekä pienet yksiruutuiset. Sisäpihan puolella on alkuperäinen kellariin autotalliin johtava ajoluiska. Avokuistin portaat sekä kaiteet on uusittu lähivuosina. Vesikatteena on saumapeltikate. Rakennuksen sisätilat ovat säilyneet tilajärjestykseltään alkuperäisinä.

Arvot: Rakennushistoriallinen ja kaupunkikuvallinen.

Asuinrakennus edustaa 1950-60-lukujen vaihteen matalampaa omakotitalorakentamista, mutta verrattuna kadun varren 1960-luvun puolivälin jälkeen valmistuneisiin kuitenkin varhaisempaa asuinrakentamistyyliä. Alueen iäkkäämpää säilynyttä rakennuskantaa edustava rakennus on säilynyt ulkoisesti käytännössä lähes autenttisena. Rakennus kuuluu osana paikallisesti merkittävään moderniin pientalo- ja rivitalokokonaisuuteen.

21. VAAHTERAKUJA 8 (743-4-61-1)

Valmistumisvuosi: 1965
Suunnittelija: Arkkitehti Usko Ahti
Arvoluokka IV

Tiili ja rankorakenteisen rungoltaan vinkkelin mallisen omakotitalon on suunnitellut arkkitehti Usko Ahti vuonna 1965. Rakennus edustaa rakennusajankohdalleen modernimpaa, matalaa ja yksikerroksista pientalorakentamista. Rakennus on vuorattu puhtaaksimuuratulla tiilellä sekä räystäslaudoituksen osalta sekä siipiosan päädystä valkoisella vaakaponttia jäljittelevällä vinyyliverhousta muistuttavalla materiaalilla.
Rakennuksen kadunpuoleisessa varsinaisessa asuinsiivessä on loiva satulakatto, jossa on konesaumattu peltikate. Siipiosa on tasakattoinen ja katonlape jatkuu kadun puolella autotallin edessä katokseksi. Ulko-ovi on uusittu. Sisäpihan puolelle on 1980-luvulla suunniteltu pienehkö katettu terassi, joka ei kuitenkaan riko alkuperäisilmettä. Ikkunat ovat muilta osin alkuperäisiä ja edustavat rakennusajankohdalle tyypillistä pystyjaollista tuuletusikkunallista mallia. Olohuoneessa sekä siipiosassa sisäpihan puolella on kookkaammat yksiruutuiset ikkunat.

Arvot: Rakennushistoriallinen ja kaupunkikuvallinen.
Rakennus on säilynyt runkomalliltaan sekä tyylillisiltä yksityiskohdiltaan pääosin hyvin. Sisäpihan puolelle 1980-luvulla toteutettu terassimuutos ei riko kokonaisuutta. Sen sijaan rakennuksen räystäslaudoitus sekä siipiosan päädyn laudoitus on korvattu vinyyliverhousta muistuttavalla materiaalilla, joka on materiaalina ristiriidassa sekä alkuperäisen puumateriaalin että rakennuksen alkuperäisilmeen kanssa. Vaahterakujan sekä osittain Tuomikadun varressa sijaitsevat runkomalliltaan yhtenevät silloisen kaavamääräyksen mukaisesti vinkkelin mallisiksi rakennetut omakotitalot muodostavat pääosin hyvin säilyneen ajallisen ja kaupunkikuvallisen kokonaisuuden. Laajemmassa kontekstissa rakennus kuuluu osana Kivistön luoteistosan paikallisesti merkittävään ja arkkitehtonisesti paikoin korkeatasoiseen moderniin pientalo- ja rivitalokokonaisuuteen.

22. VAAHTERAKUJA 7 (743-4-62-7)

Valmistumisvuosi: 1969
Suunnittelija: Arkkitehti Touko Saari
Arvoluokka IV

Vuonna 1969 valmistunut arkkitehti Touko Saaren suunnittelema tiili- ja rankorakenteinen ja rungoltaan vinkkelin mallinen asuinrakennus Vaahterakujan varrella. Rakennus on vuorattu vaalealla puhtaaksimuuratulla tiilellä ja ruskealla vaakaponttilaudoituksella. Ikkunat ovat suurelta osin alkuperäiset ja paikoin kookkaat yksiruutuiset. Olohuoneen kookkaat, yläosasta kolmekulmaiset ikkunat on uusittu pääosin alkuperäisen mallin mukaan. Erkkerin nykyisin kaksiosainen lasi oli alunperin yksiruutuinen. Toisessa päädyssä kookkaan ikkunan yläosan peittona on päreistä punottu suoja. Rakennuksen kadun puoleinen siipi oli alun perin tasakattoinen, mutta se muutettiin satulakattoiseksi vuonna 1984. Tältä ajalta ovat myös katolla selkeästi erottuvat aurinkopaneelit.

Arvot: Rakennushistoriallinen ja kaupunkikuvallinen.
Rakennus edustaa arkkitehtonisesti tasokasta suunnittelua ja suunnittelijan merkittävää kädenjälkeä Seinäjoen katukuvassa. Alkuperäiset yksityiskohdat sekä myös materiaalit ovat pääosin säilyneet. Muutokset on toteutettu pääosin alkuperäisilmettä kunnioittaen. Merkittävin ulkoinen muutos on kadun puoleisen siiven muuttaminen tasakattoisesta satulakattoiseksi ja tässä tapauksessa muutos ei riko kokonaisuutta, mutta on kuitenkin vaikuttanut kohteen säilyneisyyteen ja alkuperäisilmeeseen. Lähiympäristön pientaloista koostuva rakennuskanta ajoittuu pääosin 1960-70-luvulle ja edustaa runkomalliltaan vastaavaa matalampaa ja vinkkelin mallista omakotirakentamista, joka muodostaa oman ajallisen kokonaisuutensa ja ilmentää aikansa kaavamääräyksiä. Laajemmassa kontekstissa rakennus kuuluu osana Kivistön luoteistosan paikallisesti merkittävään ja arkkitehtonisesti paikoin korkeatasoiseen moderniin pientalo- ja rivitalokokonaisuuteen.

23. PELIPUISTO 6, ASUNTO OY VALTTERINPUISTO (743-4-62-1)

Valmistumisvuosi: 1973
Suunnittelija: Mahdollisesti arkkitehti Touko Saari
Arvoluokka IV

Mitä ilmeisimmin arkkitehti Touko Saaren suunnittelema vuonna 1973 valmistunut rivitalo. Rungon pohjamallista neljään osaan porrastettu melko kookas 13 asuntoa käsittävä rakennus edustaa rakennusajankohdalleen tyypillistä rungoltaan suorakaiteen mallista rakentamista. Rakennuksessa on loiva satulakatto. Vuorauksena on puhtaaksimuurattu tiili sekä ikkunoiden vieressä oleva vaakaponttilaudoitus. Rinteessä sijaitseva rakennus on osittain kolmekerroksinen. Rakennuksen takasivulla on valetut ulosvedetyt nauhamaiset parvekkeet, joissa on alkuperäiset metallikehyksiset savulasikaiteet. Parvekkeet korostavat rakennusajankohtalle tyypillistä horisontaalista ilmettä. Rakennuksen ikkunat ovat säilyneet alkuperäisinä ja edustavat yksiruutuista tuuletusluukulla varustettua mallia. Julkisivulla kookkaampien ikkunoiden vieressä on pienemmän kaksiosaiset yläikkunat. Takasivulla parvekkeissa sekä alakerroksessa on kookkaammat pystyjaolliset ikkunat. Julkisivulla koko alakerroksen peittää puurakenteiset, lomalaudoitetut autokatos- ja varastorakennukset. Katokset edustavat rakennusajankohdalle tyypillistä rakentamista, mutta ovat toteutettu Markku Savelan suunnittelemana vuonna 2015.

Arvot: Rakennushistoriallinen ja kaupunkikuvallinen.
Kaupunkikuvallisesti näkyvällä paikalla Pelipuiston ja Kivipuronpuiston varrella sijaitseva rivitalo on säilynyt tyylillisiltä piirteitään sekä osin myös materiaaleiltaan hyvin. Autokatos-/varastomuutos vaikuttaa kohteen säilyneisyyteen, mutta on toteutettu esimerkikillisesti erittäin hienosti rakennuksen alkuperäisilmettä ja yleisesti tyyliä kunnioittaen. Rakennus muodostaa läheisen Pelipuisto 10:n rivitalon kanssa kaupunkikuvallisesti arvokkaan kokonaisuuden ja liittyy Kivistön luoteisosan paikallisesti merkittävään moderniin pientalo- ja rivitalokokonaisuuteen.

3.1.2 KOULUJEN ALUE

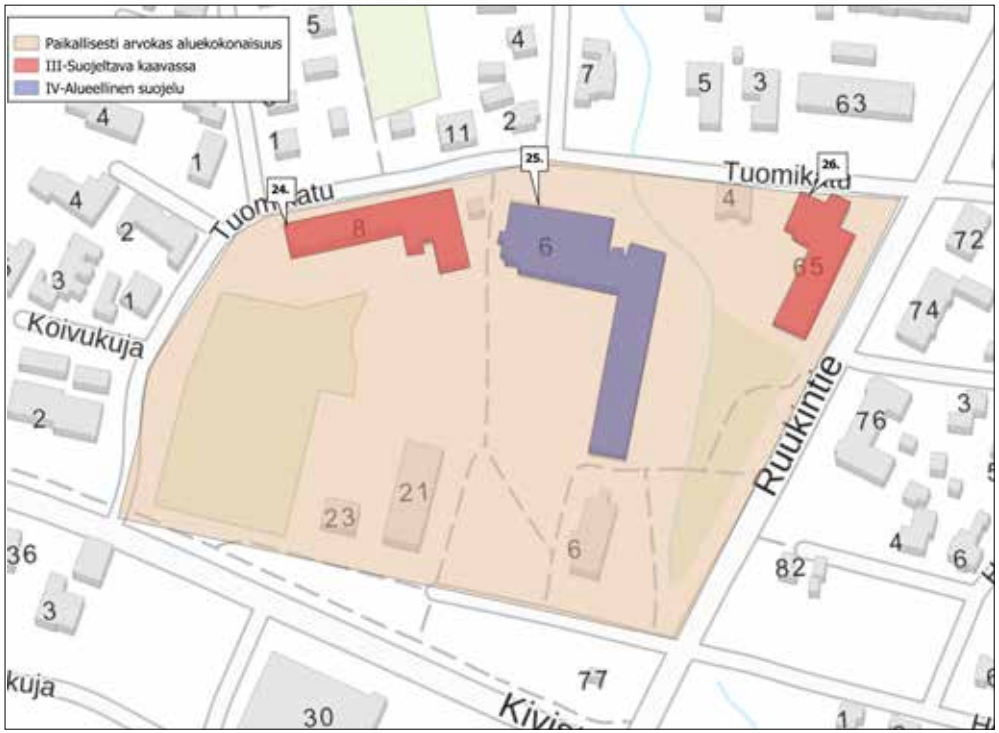

Alue käsittää kolme 1950–60-lukujen julkista rakentamista edustavaa rakennushistoriallisesti, arkkitehtonisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittävää rakennusta, jotka kertovat Seinäjoen kaupungistumisesta sekä voimakkaasta muutoksesta, mutta myös aikansa hyvinvointivaltion syntyvaiheista. Kokonaisuus, joka käsittää nykyiset Seinäjoen yhteiskoulun, Kivistön koulun sekä Kivipuron kuntoutuskodin tontit, edustaa aikansa tyypillistä, pääosin punatiilijulkisivuista rakentamista, mutta rakennuksissa on myös yksilöllisiä ja suunnittelijoilleen tunnistettavia piirteitä.

Toisen maailmansodan jälkeen Seinäjoelle rakennettiin kymmenkunta uutta koulurakennusta. Suuret ikäluokat olivat tulleen oppivelvollisiksi ja asustus oli levinnyt myös Kivistön alueelle. Vuonna 1955 valmistui uusi Kivistön koulu, jonka sanottiin olleen ”maakunnan uudenaikaisin”. Suunnittelijoina toimivat helsinkiläinen arkkitehtipariskunta Ragnar Ypyä ja Martta Martikainen-Ypyä. Ragnar Ypyä oli aikanaan toiminut myös Viipurin kaupunginarkkitehtina. Kivistön koulu (Kohde nro 24.) on viime vuosina toteutetuista alkuperäisilmeeseen sopimattomista muutoksista huolimatta edelleen alueen julkisen rakentamisen keskittymän merkittäväin kohde. Koulurakennus on myös ehdolla maakunnalliseksi merkittäväksi kohteeksi. Kivistön koulun kiinteistöön kuuluu myös 1950–60-lukujen vaihteen tienoilla valmistunut, viimeksi Kepon päiväkotina toiminut kiinteistö, joka on nykyisin tyhjillään ja jäi runsaiden muutosten vuoksi inventoinnin ulkopuolelle, kuten myös vuonna 2002 valmistunut teknisen työn tilojen uudisrakennus.

Vuonna 1957 kouluhallitus antoi luvan perustaa Seinäjoen Seudun Yhteiskoulun, joka sai myöhemmin myös valtionavun. Kesällä 1965 kaupunki sitoutui takaamaan suunnitteilla olleen koulurakennuksen velat ja antoi koulurakennukselle tontin Kivistön koulun vierestä. Uusi yksityinen Seinäjoen seudun yhteiskoulu (25.) valmistui arkkitehti Hannu Valkaman suunnittelemana. Nimestään huolimatta koulun oppilaat olivat suurelta osin seinäjokelaisia. Rakennus edustaa 1960-luvun koulurakentamiselle tyypillistä suorakulmaista, tasakattoista ja nauhajulkisivuilla varustettua runkomallia. Kookkaalla rakennuksella on tärkeä merkitys Ruukintien varren maisemassa. Yhteiskoulun pihapiiriin kuuluu myös alun perin viimeistään 1900-luvun puolivälin paikkeilla valmistunut, mutta sitemmin merkittävästi muutettu “Honkavaara”, joka toimii nykyisin opetustiloina. Muistitiedon mukaan rakennuksessa toimi aikanaan Seinäjoen Trikoo -niminen yritys. Rakennus jäi inventoinnin ulkopuolelle merkittävästi muutettuna ja se tulee ilmeisesti häviämään lähitulevaisuudessa.

Simunaan vuonna 1954 perustettu vanhainkoti täyttyi nopeasti, eikä kokonaan ratkaissut vanhustenhuollon ongelmaa Seinäjoella. Seinäjoen seudun vanhainsuojelun tukiyhdistys perustettiin vuonna 1964, jonka ansiosta Seinäjoelle perustettiin Kivipuron yksityinen vanhainkoti, jonka merkittävänä rahoittajana toimi RAY. Aikanaan Helsingin kaupunginarkkitehtina toimineen arkkitehti Sakari Siitosen suunnittelema pääosin hyvin säilynyt Kivipuron kuntoutuskoti (26.) edustaa aikansa vanhustenhuollon kehitystä. Arkkitehti Siitonen on samoihin aikoihin suunnitellut esimerkiksi Etelä-Haagassa sijaitsevan Riistavuoren palvelukeskuksen, joka on nykyään suojeltu asemakaavassa sekä Kankaanpäähän Koivurinteen palvelutalon, jonka yksityiskohdissa on paljon samankaltaisuutta Kivipuron kuntoutuskodin kanssa.

Kivistön koulurakennus, Seinäjoen yhteiskoulun varsinainen koulurakennus sekä kuntoutuskoti muodostavat arkkitehtonisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittävän kokonaisuuden Ruukintien ja Kivistöntien varsille. Alue rajautuu pohjoisessa paikallisesti merkittävään ja ajallisesti saman ikäiseen Kivistön moderniin pientalo- ja rivitalokokonaisuuteen.

Yläkuvassa ja sen alapuolella olevassa kuvassa vuonna 1955 valmistunut Kivistön koulu alkuperäisessä runkomallissaan. (Valokuvat Porstua-verkkopalvelu)

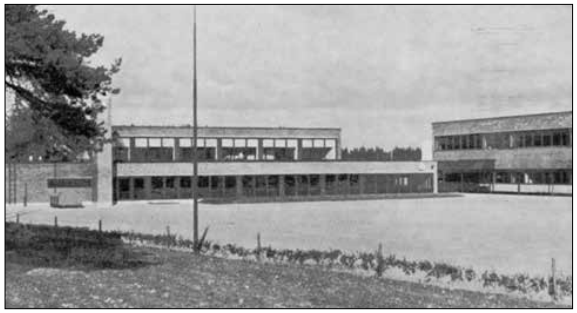

Vuonna 1967 valmistunut Seinäjoen seudun yhteiskoulu alkuperäisessä asussaan. (Valokuva Suomen yksityisten koulujen digitaalinen matrikkeli)

Kivistön yksityinen vanhainkoti rakenteilla vuonna 1965. (Valokuva Portua-verkkopalvelu.)

24. TUOMIKATU 8, KIVISTÖN KOULU (743-4-68-9)

Valmistumisvuosi: 1955/1968
Suunnittelija: Arkkitehdit (SAFA) Ragnar Ypyä ja Martta Martikainen-Ypyä
Arvoluokka III

Tiili- ja betonirakenteinen ja rungoltaan vinkkelin mallinen ja osin porrastettu koulurakennus, jonka alkuperäinen osa on valmistunut vuonna 1955. Rakennuksen suunnittelijana toimi arkkitehtipariskunta Ragnar Ypyä ja Martta Martikainen-Ypyä. Rakennus suunniteltiin jo alun perin suunnitteltavaksi kahdessa vaiheessa ja siinä on havaittavissa varhaista moduuliajattelua. Tilajärjestys perustui sivukäytäväratkaisuun. Alkuperäinen osa käsitti Tuomikadun puoleisessa siivessä sisäpihan puolelta katsottuna kolme porrastettua lohkoa sekä vinkkeliosan. Kadun puoleinen siipiosa laajennettiin nykyiseen runkomalliinsa vuonna 1968 alkuperäisten suunnitelmien mukaan. Rakennuksessa on kaksilappeinen pulpettikatto ja sisäpihan puolella katolape laskeutuu sisäpihan puolella jyrkästi alas kuin seinäksi. Vuorauksena on pääosin puhtaaksi muurattu tiili, roiskerappaus sekä 2008 muutoksen yhteydessä toteutetut julkisivukasetit. Vinkkeliosan julkisivua hallitsevat ulosvedetyt valetut pilasterit, jotka jäsentävät tiilivuorausta. 2008 toteutetut muutokset sekä laajennukset ovat osittain risritiidassa rakennuksen alkuperäisillmeen kanssa. Sisäänkäynnit ovat merkittävästi muutetut. Rakennuksen ikkunat ovat uusitut, mutta puitemalli ja suurelta osin myös aukotus on säilynyt alkuperäisenä.

Arvot: Rakennushistoriallinen, rakennustaiteellinen, historiallinen, kaupunkikuvallinen.
2000-luvulla toteutetut muutokset ovat osittain risririidassa rakennuksen alkuperäisilmeen kanssa, mutta siitä huolimatta alkuperäiset piirteet sekä yksityiskohdat ovat edelleen pääosin tallella ja kokonaisuus on edelleen rakennustaiteellisesti ja rakennushistoriallisesti merkittävä. Sivistyshistoriallisesti merkittävä rakennus muodostaa viereisten Seinäjoen yhteiskoulun ja Kivipuron kuntoutuskodin kanssa ajallisesti yhtenäisen ja kaupunkikuvallisesti arvokkaan julkisen rakentamisen kokonaisuuden.
Arviointi koskee vanhaa koulurakennusta.

25. TUOMIKATU 6-8, SEINÄJOEN YHTEISKOULU (743-4-68-9)

Valmistumisvuosi: 1967
Suunnittelija: Arkkitehti Hannu Valkama
Arvoluokka IV

Arkkitehti Hannu Valkaman 1960-luvun loppupuolella suunnittelema alun perin yksityiseksi Seinäjoen seudun yhteiskouluksi valmistunut kookas ja rungoltaan vinkkelin mallinen koulurakennus, joka edustaa tyypillistä 1960-luvun tasakattoista, suorakaiteen mallista koulurakentamista, jossa alkoivat näkymään sekä moduulimitoitus että elementtirakentamisen ensiaskeleet. Rakennusta on mahdollisesti laajennettu 1970-luvun alussa. Punatiilivuoratun rakennuksen horisontaalista yleisilmettä korostavat nauhaikkunat. Rakennuksen kookkaassa pääsiivessä on kaksi maanpäällistä kerrosta. Tuomikadun varrella sijaitsee matalampi yksikerroksinen, mutta rungoltaan syvempi siipiosa, jota on hieman laajennettu vuonna 1986 ja vuorausta sekä aukotusta muutettu jälkikäteen. Koko rakennuksen ikkunat ovat uusitut pääosin alkuperäisen mallin mukaan ja paikka paikoin vuorausta on uusittu, mutta pääasiassa rakennuksen alkuperäisilme on säilynyt hyvin. Näkyvin muutos on 2000-luvun alussa katolle toteutetut uudet IV-konehuoneet. Koulun pohjakaava perustuu suurelta osin jo 1950-luvulta periytyvään keskikäytäväratkaisuun, jossa luokkahuoneet sijoittuvat pitkän käytävän molemmin puolin. Sisätiloissa on säilynyt joitakin alkuperäisiä pintoja.

Arvot: Rakennushistoriallinen, historiallinen, kaupunkikuvallinen.
Kaupunkikuvallisesti merkittävällä paikalla sijaitseva kookas koulurakennus on säilynyt ulkoisesti pääosin hyvin ja alkuperäiset piirteet sekä yksityiskohdat ovat säilyneet hyvin. Sivistyshistoriallisesti merkittävä rakennus edustaa 1960-luvun oppikouluun valmistavaaa yhteiskoulusuunnittelua ja arkkitehti Valkaman merkittävää kädenjälkeä Seinäjoen katukuvassa. Rakennus muodostaa viereisten Kivistön koulun ja Kivipuron kuntoutuskodin kanssa ajallisesti ja arkkitehtonisesti yhtenäisen julkisen rakentamisen kokonaisuuden.
Arviointi koskee varsinaista koulurakennusta.

26. RUUKINTIE 65, KIVIPURON KUNTOUTUSKOTI (743-4-70-4)

Valmistumisvuosi: 1965
Suunnittelija: Arkkitehti (SAFA) Sakari Siitonen
Arvoluokka III

Kivipuron kuntoutuskodin suunnitteli vuonna 1965 arkkitehti Sakari Siitonen. Melko kookas, rungoltaan vinkkelin mallinen betoni- ja tiilirakenteinen ja osittain kolmikerroksinen rakennus edustaa rakennusajankohdalleen tyypillistä terveys- ja sosiaalipalveluiden rakentamista, mutta myös 1960-luvun siirtymävaiheen arkkitehtuuria, jossa on havaittavissa vielä 1950-luvun piirteitä. Rakennuksessa asuintilat sijoittuvat pääosin Tuomikadun puoleiseen siipeen sekä Ruukintien puoleisen siiven toiseen kerrokseen. Koko rakennus on vuorattu puhtaaksi muuratulla punatiilellä. Sokkeli on maalattua betonia. Pitkiä sivuja hallitsevat nauhamaisesti sijoitetut ikkunat, joiden välissä on pystypanelointi. Rakennuksen suorakaiteen mallista julkisivua rikkoo 1980-luvun loppupuolella toteutettu ilmastointikonehuone.Rakennuksessa on loiva satulakatto, jossa on huopakate. Rakennuksessa on tallella joitakin alkuperäisiä ovia ja portaikkoja sekä kiinteästä kalustuksesta esimerkkinä yleisissä tiloissa alkuperäisiä avotakkoja.

Arvot: Rakennushistoriallinen, historiallinen ja kaupunkikuvallinen
Kupunkikuvallisesti merkittävä, katukuvassa pitkälle erottuva rakennus on säilynyt runkomalliltaan ja tyylillisesti erittäin hyvin. Kuntoutuskoti edustaa rakennusajankohtansa ihanteiden mukaista sosiaali- ja terveyspalveluiden rakentamista sekä Seinäjoen keskusta-alueen 1950- ja 1960-lukujen merkittävää muutosta. Rakennus ilmentää myös 1950-60-lukujen muutosta vanhustenhoidossa sekä vuonna 1957 voimaan astunutta huoltoapulakia.

3.2. UPPA

Ydinkeskustan eteläpuolella sijaitseva Upan kaupunginosa sijoittuu pääosin länsipuolella virtaavan Seinäjoen ja idässä Pajuluoman ja sen reunustaman puistoalueen väliin. Upan länsialueen ja sekä Jouppilan itälaidan jokivarteen sijaitseva kapea alue on tässä inventoinnissa käsitelty erillisenä Seinäjoen jokiranta-alueena.

Upan historia liittyy 1600-luvulta peräisin olevaan Upan kantatilaan. Ennen 1950-lukua Upan alue käsitti ainoastaan muutaman talon sekä vesitornin läheisyydessä sijainneen tehdasalueen. Muilta osin Uppa oli maanviljelyaluetta pitkään 1950-luvulle saakka, jolloin alueen hyödyntäminen kerrostalorakentamiseen alkoi väestönkasvun seurauksena. Rakentaminen jatkui 1970- ja 1980-luvuilla, ja uusimmat talot ovat tiivistäneet Upan kaupunginosaa 2000-luvun puolella.

Upan keskeinen sijainti kaupunkirakenteessa näkyy myös alueen kerroksellisuudessa: Jo aiemmassa inventoinnissa mukana ollut Alvar Aallon suunnittelema rakennuskokonaisuus Aalto-keskus on valtakunnallisesti merkittävä RKY-alue sekä kansainvälisestikin tunnettu maamerkki. Heti keskustan eteläpuolelta alkava ja nyt valmistuneeseen inventointiin kuulunut Upan kerrostaloalue sijaitsee aluetta halkovan Koulukadun ja siihen liittyvien katujen varsilla ja sisältää myös maakunnallisesti merkittäviksi ehdotetut ja aikaisemmin inventoidut ammattikoulun rakennusryhmän sekä etelämpänä kauppaoppilaitoksen rakennuksen. Yhdessä alueen hyvin säilyneen 1950–70-lukujen kerrostalokokonaisuuden kanssa, nämä ilmentävät sekä Seinäjoen 1950-luvulla alkanutta ydinkeskustan ulkopuolista kaupungistumista että maaseutukeskuksen muutosta kaupungiksi.

Eteläisen Upan alueen iäkkäämmät kohteet kuten Uppalan talo sekä Israel Yrityksen perustama päiväkoti inventoitiin jo vuosina 2010 ja 2017. Nyt toteutetussa inventoinnissa Upan alueelta todettiin kenttätöiden yhteydessä kolme erillistä paikallisesti merkittävää aluekokonaisuutta, jotka ilmentävät Seinäjoen kaupungistumista sekä kaupunkialueen leviämistä 1950-70-luvuilla: Upan pohjoisosan vanhempi kerrostalokokonaisuus Aalto-keskuksen eteläpuolella, Koulukadun ja kauppaoppilaitoksen ympäristö sekä Ruukintien varren kerrostalokokonaisuus. Lisäksi Hakalankadun ja Oikokadun ympäristössä sijaitsee 1950–80-luvulla syntynyt ajallisesti kerroksellinen pientaloasutus, jonka joukossa on hyvin säilyneitä ja arkkitehtonisesti merkittäviä yksittäiskohteita. Upan alueella on myös liikunta- ja urheilupaikkojen keskittymä. Maakunnallisesti merkittäväksi kohteeksi ehdolla oleva iikuntapuisto sekä siihen liittyvä pääkatsomo on Helsingin olympiastadionin suunnitelleen arkkitehti Yrjö Lindegrenin käsialaa.

Ilmakuva Upan alueesta 1970-luvulla. (Valokuva Porstua-verkkopalvelu)

Yläkuvassa ja keskellä Ammattikoulunkadun ensimmäiset nelikerroksiset kerrostalot nousivat viljelysten keskelle. Alakuvassa Upan pohjoisosan varhaisempaa kerrostalokantaa Ammattikoulunkadun ja Koulukadun varsilla 1960-lvuulla. Kaupunkimainen korttelirakenne alkaa hiljalleen hahmottua. Etualalla näkyy vielä nykyisten Upankadun ja Kuulankadun varren jälleenrakennuskauden asuintontteja puutarhoineen, jotka hävisivät verrattain nopeasti jo 1970-luvulla uuden kerrostalorakentamisen tieltä. Taustalla näkyvien Ilmarisenkadun pientalojen paikalle rakennettiin 1980-luvulla. (Valokuvat Porstua-verkkopalvelu)

3.2.1. Upan pohjoisosan kerrostalokokonaisuus

Upan pohjoisosan varhaisempi kerrostalokokonaisuus alkoi rakentua 1950- ja 1960-luvuilla. Kerrostaloalue sijoittuu Koulukadun ympäristöön ja rajautuu pohjoisessa Ammattikoulun katuun sekä maakunnallisesti merkittäväksi ehdotettuun ammattikoulun alueeseen, lännessä Vapaudentiehen ja etelässä Upankadun ja Könninkadun varsille. Alueen 1950-60-lukujen kohteet on suurelta osin inventoitu jo vuonna 2010 ja arvotettu pääosin III-luokkaan vuonna 2017. Nämä Koulukadun varren kohteet muodotavat kokonaisuuden, joka on ehdolla maakunnallisesti merkittäväksi alueeksi. Vuonna 2017 arvotettiin ainoastaan vuoden 2010 inventoinnin raportin yhteydessä esitetyt kohteet, jolloin osa iäkkäämmästä, nyt laajemman tarkastelun yhteydessä myös rakennushistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittäväksi osoittautuneesta rakennuskannasta jäi arvioinnin ulkopuolelle. Nämä Kuulankadun ja Upankadun varsilla sijaitseva 1950-luvulle ajoittuvat kohteet ovat arvokas osa Upan kerrostalotalokokonaisuutta. Aikataulusyistä kohteita ei nyt kuitenkaan pystytty tämän inventoinnin yhteydessä arvioimaan. Esitetyt kohteet tulisi tulevaisuudessa arvioida uudelleen ja huomioida kaavoituksessa. Kohteet on merkitty seuraavan sivun karttaan.

Aikaisemmin inventoidut varhaisempaa kerrostalorakentamista edustavat kohteet ovat säilyneet hyvin ja kunnostukset ja muutokset on toteutettu alkuperäisilmettä kunnioittaen. Alue sisältää myös hieman myöhemmin 1970–80-luvuilla valmistunutta rakennuskantaa, joka muodosta vastaavaa omaa ajallista rakennushistoriallista kokonaisuuttaan, mutta nämä rakennukset kuuluvat siitä huolimatta merkittävänä osana Upan kerrostalokokonaisuuteen ja ilmentävät Ammattikoulun ympäristön ja Aalto-keskuksen eteläpuolisen alueen 1970-luvulla jatkunutta laajentumista. Näistä merkittävimmät ovat Koulukadun varressa, aivan Ammattikoulukadun päässä sijaitsevat arkkitehti Hannu Valkaman suunnittelemat värikkäät 1970-luvun kaksi asuinkerrosta käsittävät kerrostalot (kohde nro 27), jotka muodostavat värimaailmaltaan, mutta ei niinkään arkkitehtuuriltaan kaupunkikuvallisesti mielenkiintoisen kontrastin Aalto-keskuksen ja taustalla kohoavan Lakeuden ristin kanssa.

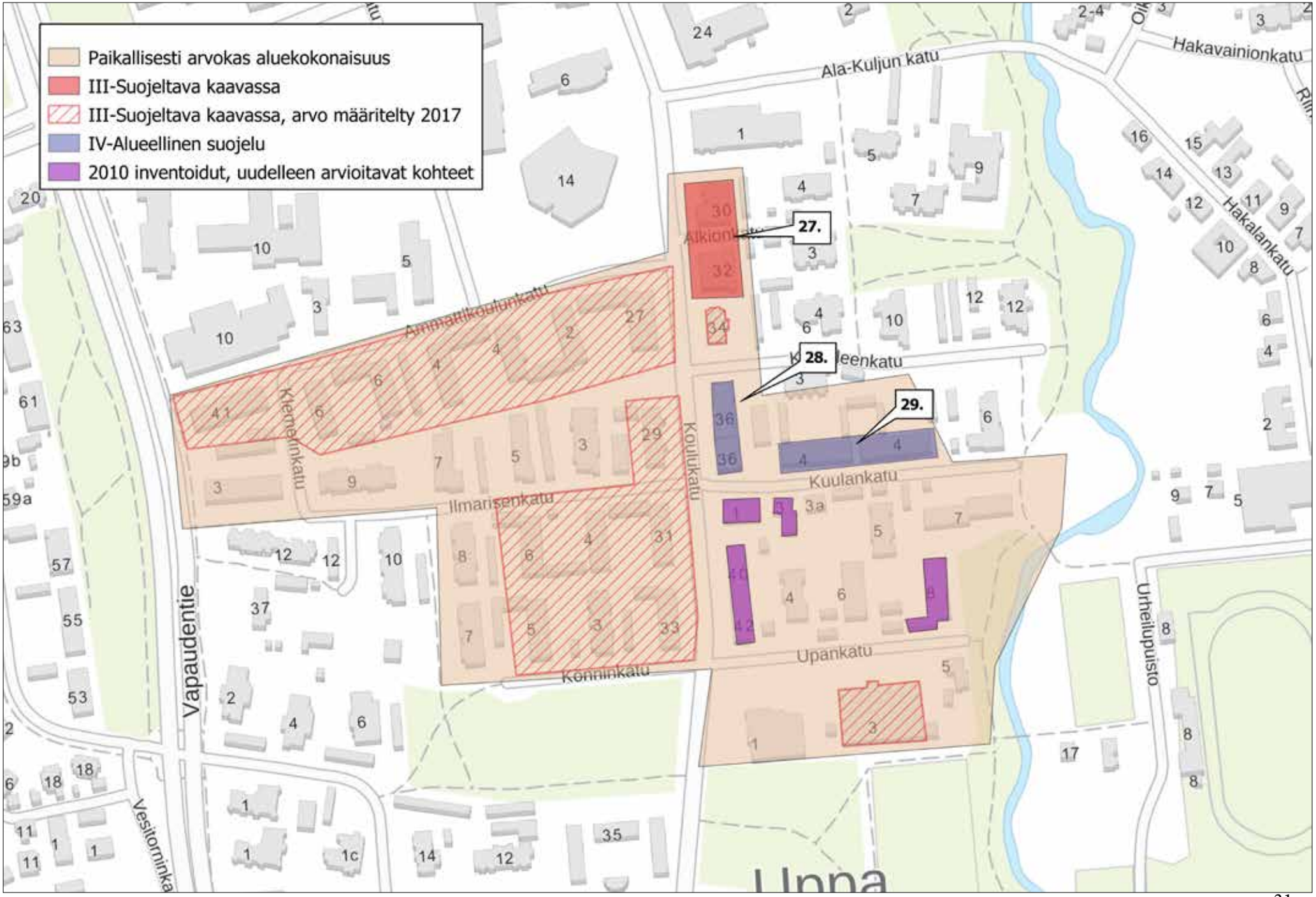
Paikallisesti arvokas aluekokonaisuus
III-Suojeltava kaavassa
III-Suojeltava kaavassa, arvo määritelty 2017
IV-Alueellinen suojelu
2010 inventoidut, uudelleen arvioitavat kohteet
27.
28.
29.
Ala-Kuljun katu
Hakavainionkatu
Hakalankatu
Ammattikoulunkatu
Klemetinkatu
Koulukatu
Ilmarisenkatu
Kuulankatu
Upankatu
Konninkatu
Vapaudentie
Vesitorninka
Urheilupuisto
Uppa

27. KOULUKATU 30 JA 32, ASUNTO OY PUISTOLAAKSO JA ASUNTO OY KÖNNILÄINEN (743-3-22-1)

Valmistumisvuosi: 1971/1972
Suunnittelija: Arkkitehti Hannu Valkama
Arvoluokka III

Arkkitehti Hannu Valkaman vuosina 1970 ja 1971 suunnittelemat pienkerrostalot ovat kaksi erillistä kiinteistöä, mutta muodostavat arkkitehtonisesti ja kaupunkikuvallisesti yhtenäisen kokonaisuuden Koulukadun varressa vastapäätä Ammattikoulukadun risteystä.
Rakennukset muistuttavat tyylillisesti toisiaan, mutta eivät ole aivan identtisiä. Vuonna 1971 valmistunut Koulukatu 30 on rungoltaan vinkkelin mallinen kun taas Koulukatu 32 on suorakaiteen mallinen. Rakennukset edustavat melko pelkistettyä modernismia ja ajalle tyypillisesti tasakattoisten rakennusten julkisivujen horisontaalista ilmettä korostaa nauhamaiset, sisäänvedetyt parvekkeet sekä nauhamaisesti sijoitetut pystyjaolliset tuuletusikkunalliset ikkunat. Parvekkeita on sittemmin lasitettu. Molemmissa rakennuksissa vuorauksena on puhtaaksimuurattu tiili, sileä betoni sekä profiilipelti. Ensimmäisessä kerroksessa, jossa on sisäänvedetyt autokatokset tai autotallit sekä sisäänkäynnit, on pystyponttilaudoitus.

Arvot: Rakennushistorinen, rakennustaiteellinen, kaupunkikuvalllinen.
Rakennukset sijaitsevat kaupunkikuvallisesti merkittävällä ja näkyvällä paikalla Aaltokeskuksen eteläpuolella Koulukadun varrella ja kuuluvat osana läiymp'äristön kaupunkikuvallisesti merkittävään 1950-70-lukujen kerrostalokokonaisuuteen, joka ilmentää Seinäjoen kaupungistumista ja kaupunkialueen kasvua.
Rakennukset edustavat oman aikakautensa tunnistettavaa laadukkaampaa arkkitehtuuria ja ovat säilyneet tyylillisesti autenttisina ja pienet muutokset on toteutettu alkuperäisilmettä kunnioittaen. Rakennukset edustavat myös arkkitehti Hannu Valkaman Seinäjoen kaupunkikuvaan jättämää merkittävää kädenjälkeä.

28. KOULUKATU 36, ASUNTO OY KULMA-UPPA (743-3-21-16)

Valmistumisvuosi: 1970
Suunnittelija: Arkkitehti Heikki Heinonen
Arvoluokka IV

Arkkitehti Heikki Heinosen vuonna 1969 suunnitteleman neljäkerroksisen osittain liikekäytössä olevan tasakattoisen lamellitalon sekä samaan kiinteistöön kuuluvan yksikerroksisen liikerakennuksen muodostama kokonaisuus Koulukadun varressa. Pihapiirissä on myös samaan aikaan valmistunut kevytrakenteinen autokatos. Kerrostalon katusivun liikehuoneistojen sisäänkäynnit sekä näyteikkunat ovat säilyneet alkuperäisinä. Rakennus on vuorattu päädyistä puhtaaksimuuratulla tiilellä. Julkisivumateriaalina on sileä betoni ja profiilipelti. Ikkunat vaikuttavat alkuperäisiltä ja ovat rakennusajankohdalle tyypillisesti sijoitettu nauhamaisesti. Julkisivulla parvekkeet ovat upotetut kun taas sisäpihan puolella on ulosvedetyt parvekkeet. Sisäpihan puolella rakennuksen katutason kerros on vuorattu puhtaaksi muuratulla tiilellä, jonka yläpuolella on matalat nauhaikkunat sekä pystypanelointi. Sisäänkäynneissä on alkuperäiset ovet. Matala, tasakattoinen liikerakennus on säilynyt hyvin ja ulkoasu vastaa materiaaleiltaan kerrostaloa. Runkoa leveämpi räystäslinja on vuorattu profiilipellillä, jonka alapuolella on päädyissä pystyponttipanelointi ennen tasakertaan asti ulottuvaa puhtaaksimuurattua tiilivuorausta. Takasivu on vuorattu pystyponttilaudoituksella. Liiketilojen sisäänkäynnit ja ainakin osin myös näyteikkunat ovat alkuperäisiä.

Arvot: Rakennushistoriallinen, historiallinen, kaupunkikuvallinen.
Kaupunkikuvallisesti merkittävällä paikalla Koulukadun varressa sijaitseva hyvin säilynyt kokonaisuus edustaa tunnistettavaa, mutta melko tavanomaista aikansa arkkitehtuuria. Liikerakennus ilmentää myös aikansa elinkeinohistoriaa . Kohde kuuluu osana ajallisesti ja tyylillisesti yhtenäiseen Koulukadun kerrostaloalueeseen.

Arviointi koskee sekä kerrostaloa että liikerakennusta.

29. KUULANKATU 4, ASUNTO OY VÄLI-UPPA (743-3-21-20)

Valmistumisvuosi: 1971
Suunnittelija: Arkkitehti Heikki Heinonen
Arvoluokka IV

Kuulankadun varressa sijaitseva kerrostalotontti, jossa on kaksi vuonna 1971 valmistunutta arkkitehti Heikki Heinosen suunnittelemaa lamellitaloa, joissa on kolme asuinkerrosta ja kolme rappua. Rakennukset edustavat runkomalliltaan rakennusajankohdalleen tyypillistä ns. kirjahyllyrunkotyyppistä suorakaiteen mallista, tasakattoista rakentamista. Sekä katusivulla että pihasivulla on ulosvedetyt parvekkeet. Kadun puoleiset julkisivut ovat muuttuneet melko voimakkaasti vuonna 2009 suunnitellun muutoksen seurauksena. Muutoksen yhteydessä julkisivujen vuoraus on uusittu kasettiverhoilulla ja parvekkeiden kaiteet on uusittu värillisellä laminoidulla metallirunkoisella lasikaiteella. Pihasivut ovat säilyneet rakennusajankohdalle tyypilliseltä profiilipeltivuorauksellaan sekä katutason tiilivuorauksellaan alkuperäisenä. Sisäänvedettujen sisäänkäyntien metalli-/lasiovet ovat alkuperäiset. Päädyissä on alkuperäinen puhtaaksimuurattu tiilivuoraus. Pihajulkisivuja hallitsee nauhaikkunat. Katutasossa on matalammat yläikkunanauhat ja asuinkerroksissa pystyjaolliset, osin tuuletusikkunalliset ikkunanauhat, jotka paikoin katkoo alkuperäinen koristepanelointi sekä ulosvedetyt tuuletusparvekkeet. Ikkunat ovat mitä ilmeisimmin uusitut alkuperäisen mallin mukaan.

Arvot: Kaupunkikuvallinen.
Tontti sijaitsee kaupunkikuvallisesti näkyvällä paikalla. Tontin kerrostalot edustavat muutoksista huolimatta oman aikakautensa tunnistettavaa arkkitehtuuria. Julkisivu- ja parvekemuutos on ollut muutoksena mittava ja toteutettu rakennuksen alkuperäisilmeeseen sopimattomilla materiaaleilla. Muutoksesta huolimatta kyseessä on edelleen kaupunkikuvallisesti merkittävä kokonaisuus, joka kuuluu Koulukadun ympäristön 1950-70-luvulla rakennettuun melko laajaan ja yhtenäiseen kerrostalotalokokonaisuuteen.
Arviointi koskee tontin kerrostaloja.

3.2.2. Kauppaoppilaitoksen ja koulukadun ympäristön kerrostalot

Keskeisellä ja avoimella paikalla sijaitseva arkkitehti Touko Saaren suunnittelema kauppaoppilaitos kuuluu maakunnallisesti merkittäväksi ehdotettujen kohteiden joukkoon. Sen ympärille levittyy pääasiassa 1960- ja 1970-luvuilla rakentunut melko laaja ja mittakaavaltaan yhtenäinen kerrostalokokonaisuus. Kerrostalot ovat säilyneet pääosin hyvin materiaaleiltaan ja yksityiskohdiltaan. Rakennukset eivät ole välttämättä yksittäiskohteina merkittäviä, vaan edustavat suurelta osin pikemminkin melko tyypillistä aikansa kerrostalorakentamista, mutta ne muodostavat kuitenkin yhdessä kauppaoppilaitoksen kanssa rakennushistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittävän yhtenäisen ajallisen kokonaisuuden, joka ilmentää Seinäjoen muutosta kaupungiksi ja kaupunkialueen kasvua. Alueella on runsaasti paikallisten suunnittelijoiden, varsinkin Hannu Valkaman suunnittelemia rakennuksia, mutta myös pääkaupunkiseudun arkkitehtien panos on merkittävä. Koulukadun varressa sijaitsee varsinkin Keskus-Sato Oy:n arkkitehtien suunnittelemia rakennuksia. Ylisentie 15 ja Koulukatu 50:n rakennukset edustavat puolestaan muun muassa Helsingin Pihlajamäen Haka-alueen rakennuksista tunnetun Kulutusosuuskuntien Keskusliiton arkkitehti Sulo Savolaisen kädenjälkeä ja poikkeavat hieman julkisivuiltaan alueen muista rakennuksista, mutta muodostavat alueen sisällä oman pienemmän kokonaisuutensa.
Merkittävimpiä uhkia 1960-70-luvuilla rakennettujen kerrostalojen alkuperäisten ominaispiirteiden säilymiselle ovat aiheuttaneet jälkikäteen toteutetut hissikuilut sekä alkuperäisilmeen kanssa ristiriidassa olevat värilliset parvekkeiden lasitukset. Vaikka parvekelasitukset ovat muutoksena rakenteellisesti kevyitä, antavat ne varsinkin värillisinä usein julkisivulle umpinaisemman ja alkuperäisasuun verrattuna raskaamman ilmeen. Kivistöntien varteen kauppaoppilaitoksen eteläpuolelle on lähivuosina noussut kookas kerrostalo sekä vapaakirkon rakennus, jotka ovat mittakaavaltaan ja tyylillisesti täysin sopimattomia ympäröivään 1960–70-lukujen kokonaisuuteen ja peittävät Kivistöntieltä avautuvan näkymän kauppaoppilaitoksen suuntaan. Jatkossa alueen ominaispiirteisiin ja mittakaavaan tulisi kiinnittää huomiota.
1960-70-lukujen rakennusihanteisiin liittyy vahvasti myös alueen itäsosassa Pajuluoman varressa oleva puistoalue, joka tulee huomioida osana kokonaisuutta.

Yläkuvassa vasemmalla Upan kerrostalokokonaisuuden eteläosaa sekä kauppaoppilaitos. Oikealla ylhäällä Aluetta rakentumassa 1960-luvun puolivälissä. (Valokuvat Porstua-verkkopalvelu). Arkkitehti Touko Saaren suunnittelema vuonna 1967 valmistunut kauppaoppilaitos on ehdolla maakunnalliseksi merkittäväksi kohteeksi. Rakennus kuului vuosien 2010/2017 inventointiin. Alueen rakennuskanta edustaa suurelta osin rakennusajankohdalleen tunnistettavaa ja hyvin säilynyttä, mutta myös melko tavanomaista kerrostalorakentamista. Yhdessä nämä rakennukset muodostavat rakennushistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittävän kokonaisuuden.

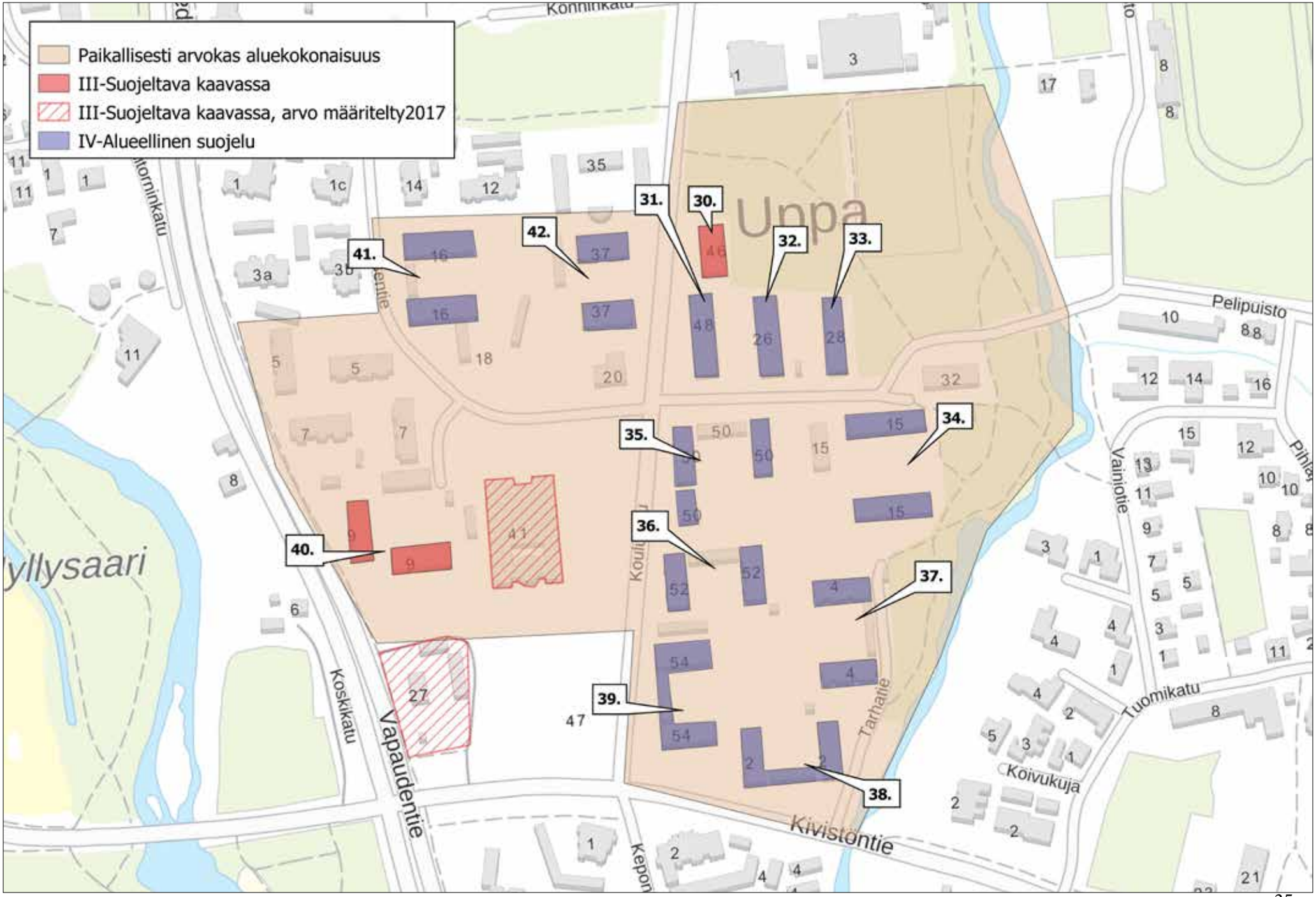
Paikallisesti arvokas aluekokonaisuus
III-Suojeltava kaavassa
III-Suojeltava kaavassa, arvo määritelty2017
IV-Alueellinen suojelu
Unpa
Vapaudentie
Koskikatu
Kivistöntie
Tarhatie
Koivukuja
Tuomikatu
Vainiotie
Pelipuisto
Konninkatu
31.
30.
32.
33.
42.
41.
34.
35.
36.
37.
40.
39.
38.

30. KOULUKATU 46, AS. OY LINNAPIRTTI (743-3-79-1)

Valmistumisvuosi: 1969
Suunnittelija: Arkkitehti Hannu Valkama
Arvoluokka III

Vuonna 1970 valmistunut kaksi asuinkerrosta käsittävä pienkerrostalo. Arkkitehti Hannu Valkaman vuonna 1969 suunnittelema rakennus edustaa ulkoisesti melko tyypillistä 1960-luvun tasakattoista ja massoittelultaan sekä nauhajulkisivuiltaan selkeän horisontaalista kerrostalosuunnittelua, mutta siinä on havaittavissa arkkitehtonisessa mielessä myös yksillöllisiä piirteitä lähiympäristön muihin rakennuksiin nähden. Rakennus on vuorattu puhtaaksimuuratulla tiilellä. Julkisivulla on käytetty materiaalina puuta huomattavasti enemmän kuin lähiympäristön muissa samanikäisissä kerrostaloissa. Julkisivulla räystälinja sekä sisäänvedettyjen parvekkeiden sekä autokatos-sisäänkäyntisyvennyksen osin viistetyt etuseinät sekä katot on vuorattu vaakaponttilaudoituksella. Parvekkeiden väliseinät sekä autokatososan pylväät sekä väliseinät ovat sileäksi valettua betonia. Rakennuksen puupuitteiset ikkunat ovat uusittu alkuperäisen mallin ja aikaisemman värityksen mukaisesti. Parvekkeet ovat osittain lasitetut.

Arvot: Rakennushistoriallinen, rakennustaiteellinen ja kaupunkikuvallinen.
Rakennus sijaitsee kaupunkikuvallisesti merkittävällä paikalla Koulukadun varressa ja kuuluu osana lähiympäristön ajallisesti yhtenäiseen ja melko laajaan kerrostalokokonaisuuteen. Rakennus edustaa oman aikansa tunnistettavaa ja laadukasta arkkitehtuuria, jossa on myös yksilöllisiä piirteitä, kuten melko runsas puun käyttö julkisivun vuorauksessa. Rakennus edustaa myös arkkitehti Valkaman merkittävää kädenjälkeä Seinäjoen katukuvassa. Parvekkeiden lasitus on ristiriidassa rakennuksen alkuperäisilmeen kanssa, mutta on rakenteellisesti muutoksena kevyt. Rakennuksen kunnostustyöt on toteutettu alkuperäisilmettä kunnioittaen.

31. KOULUKATU 48, ASUNTO-OSAKEYHTIÖ SEINÄJOEN LINNANPUISTO (743-3-79-4)

Valmistumisvuosi: 1962
Suunnittelija: Arkkitehti Heikki Heinonen
Arvoluokka IV

1960-luvun pelkistettyä ja selkeälinjaista modenismia edustava hyvin säilynyt kolmikerroksinen lamellitalo, jonka on suunnitellut helsinkiläinen arkkitehti (SAFA) Heikki Heinonen vuonna 1961. Rakennuksessa ja on loiva aumakatto ja se on massaltaan suorakaiteen mallinen. Horisontaalista ilmettä korostaa nauhaikkunat sekä sisäänvedetyt parvekkeet. Parvekkeiden jälkikäteen toteutettu lasitus antaa julkisivulle alkuperäiseen verrattuna umpinaisemman ilmeen.
Rakennus on vuorattu sivuilta minerit-levyillä sekä katutason kerroksen osalta pystyponttilaudoituksella. Päädyissä on valkoinen kalkkihiekkatiilivuoraus. Alakerta on osittain toimisto-/liikekäytössä. Ikkunat ovat uusitut alkuperäisen puitemallin mukaan. Ulko-ovet ovat uusitut.

Arvot: Rakennushistoriallinen ja kaupunkikuvallinen.
Näkyvällä ja merkittävällä paikalla Koulukadun varressa sijaitseva hyvin säilynyt kerrostalo edustaa tunnistettavaa 1960-luvun pelkistettyä modernismia. Kohde kuuluu osana ajallisesti ja tyylillisesti yhtenäiseen Koulukadun kerrostaloalueeseen. Varsinkin viereisten Ylisentie 26:n ja 28:n kanssa kohde muodostaa oman 1960-luvun alkuun ajoittuvat kokonaisuuden, joka kertoo samalla Seinäjoen voimakkaasta muutoksesta kaupungiksi. Rakennus on säilynyt ulkoisesti hyvin ja pienet muutokset ovat toteutettu pääosin rakennuksen alkuperäisilmettä kunnioittaen, mutta vaikuttavat kuitenkin kohteen säilyneisyyteen.

32. YLISENTIE 26, ASUNTO OY ILKANTALO

Valmistumisvuosi: 1962
Suunnittelija: Arkkitehti Touko Saari
Arvoluokka IV

Vuonna 1962 valmistunut arkkitehti Touko Saaren suunnittelema kerrostalo, jossa on kolme asuinkerrosta ja kolme rappua. Rakennus edustaa rakennusajankohdalleen tyypillistä suorakaiteen mallista runkomallia, jossa on loiva aumakatto. Julkisivut ovat katkotut nauhajulkisivut, joissa on pystyjaolliset tuuletuikkunalliset ikkunat. Ikkunoiden väleissä on profiilipeltilevyt. Muilta osin seinäpinnat on vuorattu sivuilta minerit-levyillä. Rakennuksen päädyissä on puhtaaksimuurattu kahitiili. Toisella sivulla nauhamaista ilmettä korostavat sisäänvedetyt parvekkeet, joissa on kuitenkin seinäpinnasta ulkonevat profiilipeltikaiteet sekä ylimmässä kerroksessa päällä oleva katos. Pohjakerros on takasivulla betopinnalla ja siinä on matalat yläikkunanauhat. Pihasivulla pohjakerrosta hallitseevat autotallirivistön alkuperäiset pystyponttilaudoitetut ovet. Rakennuksen ikkunat ovat uusitut alkuperäisen puitemallin mukaan.

Arvot: Rakennushistoriallinen, kaupunkikuvallinen.
Näkyvällä paikalla sijaitseva rakennus edustaa tunnistettavaa, ja maassamme melko tavanomaista 1960-luvun kerrostalorakentamista. Rakennus on säilynyt ulkoisesti hyvin tyylillisiltä yksityiskohdiltaan sekä materiaaleiltaan. Kohde kuuluu osana ajallisesti ja tyylillisesti yhtenäiseen Koulukadun kerrostaloalueeseen. Varsinkin viereisten Ylisentie 28:n kanssa sekä Koulukatu 48:n kanssa kohde muodostaa oman 1960-luvun alkuun ajoittuvat kokonaisuuden, joka kertoo samalla Seinäjoen voimakkaasta kaupungistumisesta. Rakennus edustaa myös arkkitehti Touko Saaren merkittävää kädenjälkeä Seinäjoen modernissa rakennuskulttuurissa.

33. YLISENTIE 28, ASUNTO OY YLISENTIE 12

Valmistumisvuosi: 1964
Suunnittelija: Arkkitehdit Veikko Raitinen ja Sam Salvesen
Arvoluokka IV

Vuonna 1964 valmistunut helsinkiläisten arkkitehtien Veikko Raitisen sekä Sam Salvesenin suunnittelema kerrostalo, jossa on kolme asuinkerrosta ja kolme rappua. Rakennus edustaa rakennusajankohdalleen tyypillistä suorakaiteen mallista runkomallia, mutta mielenkiintoisena yksityiskohtana julkisivuja rikastuttaa monipuolisempi massoittelu, joka korostuu rakennuksen päädyissä ulosvedettynä osana ja antaa rakennukselle porrastetun ulkoilmeen. Myös julkisivulla rakennuksen asuinkerroken keskiosa on ulosvedetty, lukuun ottamatta kulmauksia, jotka ovat samassa linjassa rakennuksen pohjakerroksen ja päätyjen julkisivun puoleisten osien kanssa. Julkisivut ovat katkotut nauhajulkisivut, joissa on pystyjaolliset tuuletuikkunalliset ikkunat. Ikkunoiden väleissä on profiloidut metallilevyt. Molemmilla sivuilla asuinkerroksissa on upotetut parvekkeet, jotka ovat osittain jälkikäteen lasitetut. Pihasivut ovat vuorattu pääosin profiloidulla minerit-levyllä ja päädyissä on ulosvedetyissä osissa sileä minerit-levy ja muilta osin puhtaaksi muurattu kahitiili. Pohjakerroksessa pihasivulla seinien ja julkisivulla sekä seinien että autotallien ovien vuorauksena on yhtenäinen lomalaudoitus. Rappukäytävien sisäänkäyntien metalliovet ovat uusitut.

Arvot: Rakennushistoriallinen, kaupunkikuvallinen.
Näkyvällä paikalla Ylisentien varressa sijaitseva hyvin säilynyt arakennus edustaa tunnistettavaa ja pääpiirteissään tavanomaista 1960-luvun kerrostalorakentamista, mutta massoittelussa on hieman yksilöllisempiä piirteitä. Muutokset on toteutettu alkuperäisilmettä kunnioittaen. Kohde kuuluu osana ajallisesti ja tyylillisesti yhtenäiseen Koulukadun ympäristön kerrostaloalueeseen. Varsinkin viereisten Ylisentie 26:n ja Koulukatu 48:n kanssa kohde muodostaa oman 1960-luvun alkuun ajoittuvat kokonaisuuden, joka ilmentää Seinäjoen voimakkasta kaupungistumista.

34. YLISENTIE 15, ASUNTO OY YLISENHAKA

Valmistumisvuosi: 1966-1967
Suunnittelija: Arkkitehti Sulo Savolainen
Arvoluokka IV

Ylisentien varrella sijaitsevat kaksi vuosina 1966 ja 1967 valmistunutta Kulutusosuuskuntien Keskusliiton Asunto-osaston arkkitehti Sulo Savolaisen suunnittelemaa kerrostaloa, joissa on neljä asuinkerrosta ja kolme rappua. Pihapiiriin kuuluu myös uudempi rankorakenteinen autotalli. Pulpettikattoiset rakennukset edustavat runkomalliltaan rakennusajankohdalle tyypillistä suorakaiteen mallista massoittelua, jossa on nauhajulkisivut. Rakennusten pohjoissivujen julkisivuissa on Seinäjoelle poikkeukselliset asuinkerrosten kapeat yhtenäiset yläikkunanauhat. Niiden alapuolella on jokaisen asunnon kohdalla myös kaksi yksiruutuista, eräänlaista näköalaikkunaa, joiden välissä on alun perin ollut minerit-levy, joka on sittemmin maalattu tai korvattu muulla materiaalilla. Takasivut ovat uloasultaan perinteisempiä sisäänvedettyine parvekkeineen ja hieman kookkaampine pystyjaollisine ikkunoineen. Matalat nauhaikkunat sijoittuvat tälläkin sivulla parvekkeiden ja kookkaampien ikkunoiden väliin. Kaikki ikkunat ovat uusitut alkuperäisen mallin mukaan. Rakennuksen sivut ovat lähes kokonaisuudessaan vuorattu profiilipellillä ja päädyissä on puhtaaksimuurattu, maalattu tiilivuoraus. Ylisentien puoleisen rakennuksen katutatossa on alusta alkaen toiminut päiväkoti.

Arvot: Rakennushistoriallinen, kaupunkikuvallinen.
Kerrostalot edustavat rakennusajankohdalleen tunnistettavaa, mutta myös alueelle poikkeavaa julkisivusuunnittelua ja ne muodostavat tyylillisen ja ajallisen kokonaisuuden viereisen saman suunnittelijan Koulukatu 50:n tontin kanssa. Lisäksi kohde kuuluu osana Koulukadun ympäristön ajallisesti yhtenäiseen ja pääosin hyvin säilyneeseen 1960-70-lukujen kerrostalokokonaisuuteen. Rakennuksissa toteutetut muutokset ovat pääosin tehty alkuperäisilmettä kunnioittaen.
Arviointi koskee kerrostaloja.

35. KOULUKATU 50, LAKEA OY (743-3-28-2)

Valmistumisvuosi: 1965
Suunnittelija: Arkkitehti Sulo Savolainen
Arvoluokka IV

Vuosina 1966 ja 1967 valmistunut helsinkiläisen arkkitehti Sulo Savolaisen suunnittelema kerrostalon, liikerakennuksen ja autotallin käsittävä kokonaisuus. Pulpettikattoiset asuinkerrostalot edustavat runkomalliltaan suorakaiteen mallista massoittelua, jossa on nauhajulkisivut. Itäsivuilla on kapeat yhtenäiset yläikkunanauhat jokaisessa asuinkerroksessa. Nauhaikkunoiden alapuolella on myös kaksi yksiruutuista, eräänlaista näköalaikkunaa. Rakennusten takasivu on ulkoasultaan perinteisempi sisäänvedettyine parvekkeineen ja hieman kookkaampine pystyjaollisine ikkunoineen, joiden välissä on matalat nauhaikkunat. Rakennusten sivut ovat vuorattu pääosin vaakasuuntaisesti kuvioidulla profiilipellillä, joka rappukäytävien kohdalla on pystysuuntainen. Päädyissä on puhtaaksimuurattu, maalattu tiilivuoraus. Pitkillä sivuilla olevat pulpettikattoiset, melko kapeat katokset ovat myöhempää perua. Kokonaisuuteen kuuluva matala, yksikerroksinen ja massaltaan horisontaalinen liikerakennus on kokenut jonkin verran muutoksia, mutta alkuperäinen rakennusajankohta on edelleen havaittavissa ja käyttötarkoitus on säilynyt nykypäivään saakka. Rakennuksessa on vuorauksena kerrostalojen tavoin profiilipelti ja puhtaaksimuurattu tiili sekä myös pystyponttilaudoitus. Kaupan sisäänkäynti vaikuttaa alkuperäiseltä ja myös näyteikkunat vaikuttavat iäkkäiltä, mutta nykyisin teipatut. Pulpettikattoinen katososa on mitä ilmeisimmin myöhempää perua.

Arvot: Rakennushistoriallinen, historiallinen ja kaupunkikuvallinen.
Pääosin hyvin säilyneet rakennukset muodostavat tyylillisen ja ajallisen kokonaisuuden viereisen Ylisentie 15:n tontin rakennusten kanssa, joilla on sama suunnittelija. Lisäksi kohde kuuluu osana Koulukadun ympäristön ajallisesti yhtenäiseen ja pääosin hyvin säilyneeseen 1960-70-lukujen kerrostalokokonaisuuteen. Liikehuoneisto ilmentää aikansa elinkeinohistoriaa. Arviointi koskee asuinkerrostaloja sekä liikerakennusta.

36. KOULUKATU 52 (743-3-28-3)

Valmistumisvuosi: 1966
Suunnittelija: Keskus-Sato Oy:n arkkitehdit Tauno Salo ja Reijo Ailus
Arvoluokka IV

Keskus-Sato Oy:n arkkitehtien Tauno Salon ja Reijo Ailuksen vuonna 1965 suunnittelema kahden asuinkerrostalon ja autotallin muodostama kokonaisuus Koulukadun varressa. Rakennukset edustavat rakennusajankohdalleen tunnistettavaa arkkitehtuuria: suorakaiteen mallista massoittelua ja julkisivuja hallitsevat nauhamaisesti sijoitut yksiruutuiset ikkunat sekä upotetut parvekkeet. 1990-luvun perusparannuksen yhteydessä toteutetut muutokset, joista näkyvimpänä kadun puoleiselle julkisivulle toteutetut kulmikkaat ulosvedetyt parvekkeet, ovat kuitenkin ristiriidassa rakennusten alkuperäisilmeen kanssa. Rakennuksen vuoraus on säilynyt hyvin. Päädyissä on puhtaaksi muurattu kalkkihiekkatiili. Julkisivun betonielementeissä on harjattu pinta. Ikkunat ovat uusitut pääasiassa alkuperäisen puitemallin mukaan. Ikkunoiden välissä on pystypanelointi. Sisäänvedetyt alkuperäiset parvekkeet ovat osittain lasiteut, joka antaa julkisivulle umpinaisemman ja siten alkuperäiseen verrattuna hieman raskaamman ilmeen. Autotalli on muutettu melko voimakkaasti 1990-luvun perusparannuksen yhteydessä, jolloin on toteutettu muun muassa katonreunuksen kolmiomaiset koristeaiheet. Kokonaisuus on hieman uudisrakennusmainen.

Arvot: Rakennushistoriallinen, kaupunkikuvallinen.
Kokonaisuus sijaitsee kaupunkikuvallisesti merkittävällä paikalla ja on osa sekä Koulukadun että kauppaoppilaitoksen ympäristöön syntynyttä ajallisesti melko yhtenäistä ja Seinäjoen kaupungistumista ilmentävää kerrostalokokonaisuutta. Kohde edustaa aikakautensa tunnistettavaa arkkitehtuuria ja pääpiirteet sekä yksityiskohdat ovat säilyneet hyvin. 1990-luvulla toteutetut muutokset vaikuttavat kuitenkin rakennusten säilyneisyyteen ja siten myös rakennushistorialliseen arvoon.
Arviointi koskee kerrostaloja.

37. TARHATIE 4, ASUNTO OY ANTUSRINNE

Valmistumisvuosi: 1974
Suunnittelija: Arkkitehti Touko Saari
Arvoluokka IV

Vuonna 1974 valmistunut pääosin hyvin säilynyt, rakennusajankohdalleen melko tyypillisestä kahdesta kerrostalosta sekä niihin kuuluvasta autotallista koostuvat arkkitehti Touko Saaren suunnittelema pihapiiri. Kerrostalot, joissa on neljä asuinkerrosta, edustavat rakennusajankohdalle tyypillistä runkomalliltaan suorakaiteen mallista lamellitalorakentamista. Kahitiilellä vuorattujen rakennusten päädyissä on porrastus. Pohjoissivuilla on katkotut nauhajulkisivut. Ikkunamalli on rakennusajankohdalle tyypillisesti pystyjaollinen ja osittain tuuletusikkunallinen. Nauhamaisen ilmeen antaa ikkunoiden välissä olevat alkuperäset paneloinnit, jotka ovat jaettu kahteen kenttään voimakkaasti profiloiduin vaakapaneloinnein sekä perinteisemmällä pystyponttipaneloinnilla. Rappukäytävät erottuvat pohjoissivuilla syvennyksinä ja niissä on ulosvedetyt tuuletusparvekkeet. Tuuletusparvekkeissa on alkuperäiset profiilipellit sekä kaiteissa että seinissä. Päädyissä on pystysuuntainen nauha-aihe, jossa kaksiruutuisten pystyjaollisten ikkunoiden väleissä on vaakaponttilaudoitus. Lisäksi päädyissä on vaakasuuntaiset, nauhamaiset pystysäleikkökoristeaiheet joka kerroksen kohdalla. Rakennuksen julkisivuja hallitsevat ulosvedetyt asuintilojen parvekkeet, joiden päädyt ja väliseinät ovat maalattua betonia. Parvekkeiden nykyinen värillinen lasitus on ristiriidassa rakennuksen alkuperäisilmeen kanssa.

Arvot: Rakennushistoriallinen, kaupunkikuvallinen.
Pihapiiri sijaitsee kaupunkikuvallisesti merkittävällä paikalla ja kuuluu osana kauppaoppilaitoksen ympäristössä olevaa laajaan1960-70-lukujen kerrostalokokonaisuuteen. Rakennukset edustavat rakennusajankohdalleen tyypillistä rakentamista ja ovat säilyneet parvekkeiden lasitusta lukuun ottamatta hyvin. Kokonaisuus edustaa myös arkkitehti Touko Saaren merkittävää kädenjälkeä Seinäjoen katukuvassa.

38. TARHATIE 2, ASUNTO OY TARHAKARTANO

Valmistumisvuosi: 1970
Suunnittelija: Arkkitehti Hannu Valkama
Arvoluokka IV

Vuonna 1970 valmistunut arkkitehti Hannu Valkaman suunnittelema kahden kerrostalon ja autokatoksen muodostama pihapiiri Tarhatien ja Kivistöntien risteyksessä. Tasakattoiset, neljä asuinkerrosta ja kaksi rappua käsittävät lamellitalot edustavat melko tyypillistä aikansa rakentamista. Runkomalli on suorakaiteen mallinen, päädyistä hieman porrastettu ja pitkiä sivuja hallitsevat nauhaikkunat, joita paikoitellen katkovat pystypanelointia jäljittelevät profiilipellit. Päädyt ovat vuorattu puhtaaksimuuratulla kahitiilellä. Julkisivujen betonielementeissä on harjattu pinta. Ikkunat ovat uusitut alkuperäisen mallin mukaan. 1990-luvun lopulla julkisivuihin suunniteltiin melko mittava muutos, jonka mukaan toteutetiin nykyiset sisäänkäyntien ja tuuletusparvekkeiden päällä olevat kaarevat metallirakenteiset katokset. Tuuletusparvekkeiden sivuseinien profiilia muutettiin samalla ja parvekkeiden toiselle sivulle tuli erillinen Stenilevypintainen sivuseinämä, joka jatkuu ylhäällä koko rakennuksen räystäslinjan yli. Asuntojen ulosvedettyihin parvekkeisiin toteutettiin nykyiset metallikaiteet. Muutostöiden yhteydessä myös pintoja uusittiin. Asuntojen parvekkeet ovat lasistetut ja metallikaiteessa on savulasit.

Arvot: Kaupunkikuvallinen.
Rakennukset edustavat edelleen tunnistettavaa aikansa arkkitehtuuria ja tyylilliset yksityiskohdat ovat suurelta osin säilyneet, vaikka materiaalit ovatkin uusiutuneet. 1990-luvulla toteutetut muutokset ovat alkuperäispiirteisiin nähden mittakaavaltaan liian massiivisia ja ristiriidassa alkuperäiselle rakennusajankohdalle tyypillisen horisontaalisen ilmeen kanssa ja vaikuttavat kohteen säilyneisyyteen sekä rakennushistorialliseen arvoon. Rakennukset edustavat arkkitehti Hannu Valkaman merkittävää kädenjälkeä Seinäjoen katukuvassa. Kohde kuuluu osana ajallisesti ja tyylillisesti yhtenäiseen Koulukadun ympäristön kerrostaloalueeseen, joka kertoo Seinäjoen 1960-70-lukujen voimakkaasta kaupungistumisesta.

39. KOULUKATU 54, ASUNTO OY SATO-UPPA (743-3-28-4)

Valmistumisvuosi: 1967-1968
Suunnittelija: Keskus-Sato Oy:n arkkitehdit Tauno Salo ja Kirsti Helme
Arvoluokka IV

Keskus-Sato Oy:n arkkitehtien Tauno Salon ja Kirsti Helmen vuonna 1965 suunnittelema kahdesta kerrostalosta sekä autotallista koostuva kokonaisuus Koulukadun eteläpäässä. Rakennukset ovat säilyneet runkomalliltaan sekä tyylillisiltä yksityiskohdiltaan pääosin hyvin ja edustavat rakennusajankohdalleen tunnistettavaa arkkitehtuuria. Rakennusten runkomalli edustaa suorakaiteen muotoista massoittelua ja horisontaalista ilmettä korostavat nauhamaisesti asetellut ikkunat sekä sisäänvedetyt parvekkeet. Myöhemmin toteutettu parvekkeiden lasitus antaa julkisivulle alkuperäiseen verrattuna hieman umpinaisemman ilmeen. Pitkien sivujen ikkunoiden välinen pystypanelointi on hiljattain uusittu profiilipellillä. Myös ikkunat ovat uusitut alkuperäisen mallin mukaan, lukuun ottamatta porraskäytävien ja päätyjä, joiden yksiruutuisten ikkunoiden tilalle on tullut pystyjaolliset, kaksiosaiset ikkunat. Päädyissä on alkuperäinen puhtaaksi muurattu kalkkihiekkatiili. Julkisivun betonielementeissä on harjattu pinta. Sekä sisään vedetyssä pääsisäänkäynnissä että takasivulla olevat ulko-ovet ovat uusitut. Takasivulla olevat pulpettikattoiset lipat ovat myös myöhempää perua. Pitkä, pulpettikattoinen autotalli on säilynyt hyvin. Päädyissä on asuinrakennusten tapaan puhtaaksi muurattu kalkkihiekkatiili. Sivulla räystäslinjassa on profiilipelti. Ovissa on alkuperäinen pystyponttilaudoitus. Kokonaisuuteen kuuluu myös vaatimattomampi pulpettikattoinen autokatos.

Arvot: Rakennushistoriallinen, kaupunkikuvallinen.
Pääpiirteiltään sekä yksityiskohdiltaan melko hyvin säilynyt kokonaisuus sijaitsee kaupunkikuvallisesti merkittävällä paikalla ja on osa Koulukadun ja kauppaoppilaitoksen ympärille syntynyttä ajallisesti melko yhtenäistä 1960-70-lukujen kerrostalokokonaisuutta. Toteutetut materiaalimuutokset vaikuttavat kuitenkin kokonaisarviointiin.
Arviointi koskee kerrostaloja sekä autotallia.

40. YLISENTIE 9, ASUNTO OY RIIHIMARKKI

Valmistumisvuosi: 1969-1970
Suunnittelija: Arkkitehti Hannu Valkama
Arvoluokka III

Kaupunkikuvallisesti erittäin näkyvällä paikalla Ylisentien varressa kauppaoppilaitoksen vieressä sijaitsevat kaksi arkkitehti Hannu Valkaman suunnittelemaa vuosina 1969-70 valmistunutta hyvin säilynyttä kerrostaloa, joissa on kolme asuinkerrosta. Rakennukset näkyvät avoimessa ympäristössä selkeästi vilkkaalle Vapaudenkadulle. Rakennukset edustavat rakennusajankohdalleen tyypillistä suorakaiteen mallista tasakattoista rakentamista ja ovat vuorattu puhtaaksi muuratulla tiilellä. Parvekejulkisivulla rungon syvyys vaihtelee symmetrisesti. Nauhamaiset sisäänvedetyt parvekkeet korostavat rakennusten horisontaalista ilmettä. Tiilivuoraus jatkuu parvekkeiden kaiteissa, joka antaa yhtenäisemmän ulkoilmeen. Julkisivua jäsentää vaaleat ja sileät betoninauhat. Pihasivuilla on katkotut nauhajulkisivut. Ikkunat ovat uusitut alkuperäisen mallin mukaan. Ikkunanauhoja katkoo osin kapeat pystypaneloinnit. Sisäänvedetyssä pohjakerroksessa on sisäänkäynneissä vetimiä lukuun ottamatta alkuperäisiltä vaikuttavat vasikalliset metalliovet selkä kookkaat kaksiosaiset ikkunat. Pohjakerroksessa on paikoin vaakaponttilaudoitus sekä matalat yläikkunanauhat. Pohjakerroksen vaakaponttilaudoitetut autotallien ovet ovat alkuperäiset.

Arvot: Rakennushistoriallinen, kaupunkikuvallinen.
Hyvin säilyneet kerrostalot edustavat rakennusajankohdalleen tunnistettavaa arkkitehtuuria, jossa on kuitenkin havaittavissa myös suunnittelijalle ominaisia piirteitä. Pienet muutokset on toteutettu rakennuksen alkuperäisilmettä kunnioittaen. Rakennukset ja kauppaoppilaitos muodostavat ajallisen kokonaisuuden, joka kertoo Seinäjoen 1960-luvun voimakkaasta kaupungistumisesta, joka on havaittavissa myös kauppaoppilaitoksen itäpuolella Koulukadun varressa. Rakennukset edustavat myös arkkitehti Valkaman merkittävää kädenjälkeä Seinäjoen katukuvassa. Keskeinen sijainti vaikuttaa kohteen arviontiin. Arviointi koskee kerrostaloja.

41. YLISENTIE 16, AS. OY TURJANKETO

Valmistumisvuosi: 1972-1973
Suunnittelija: Arkkitehti Hannu Valkama
Arvoluokka IV

Ylisentien varrella kauppaoppilaitoksen vieressä sijaitseva arkkitehti Hannu Valkaman vuosina 1971-1972 suunnittelemat kaksi kerrostaloa, jotka edustavat ulkoisesti suorakaiteen muotoista ja selkeän horisontaalista massoittelua, jota korostaa tasakatto sekä osittain katkotut nauhajulkisivut. Vuorauksessa hallitsevana materiaalina on keltainen tiili. Osin ulosvedetyt parvekkeet ovat sileästä betonista. Rakennusten eteläsivujen parvekkeet uusittiin täysin vuonna 2014-15, jolloin niistä hävitettiin personaallisesti viistetty valettu kaide, joka korvattiin rakennuksen alkuperäisilmeeseen sopimattomalla värillisellä lasikaiteella. Parvekkeet myös lasitettiin, mikä antaa julkisivulle alkuperäiseen verrattuna umpinaisemman ja hieman raskaamman ilmeen. Katutasossa on vuorauksena vaaka-pystyponttilaudoitus. Yksiruutuiset, osin tuuletusikkunalliset ikkunat ovat uusitut alkuperäisen mallin mukaan. Myös ikkunoiden väliset vuorauslevyt ovat uusitut. Siniset metalliovet ovat mahdollisesti alkuperäiset. Pihapiiriin kuuluu myös kevytrakenteinen metallikehikkoinen, profiilipeltivuorattu autokatos.

Arvot: Rakennushistoriallinen, kaupunkikuvallinen.
Rakennukset sijaitsevat kaupunkikuvallisesti näkyvällä paikalla Ylisetien varrella kauppaoppilaitosta vastapäätä ja kuuluvat Koulukadun ympräistön 1960-70-luvulla rakennettuun melko laajaan ja yhtenäiseen kerrostalotalokokonaisuuteen. Viereisellä tontilla länsipuolella sijaitsee saman suunnittelijan kaksi kerrostaloa (Koulukatu 37, kohde nro 42.), jotka ovat ulkoisesti samankaltaisia Asunto Oy Turjankedon rakennusten kanssa, mutta paremmin säilyneet. Rakennukset edustavat arkkitehti Hannu Valkaman merkittävää kädenjälkeä Seinäjoen katukuvaan. Parvekemuutos on vaikuttanut kohteen säilyneisyteen. Muutoksesta huolimatta kyseessä on edelleen kaupunkikuvallisesti merkittävä kokonaisuus, jossa on tallella myös rakennushistoriallisia arvoja. Arviointi koskee kerrostaloja.

42. KOULUKATU 37, ASUNTO OY HIIDENKETO (743-3-26-4)

Valmistumisvuosi: 1974/1975
Suunnittelija: Arkkitehti Hannu Valkama
Arvoluokka IV

Arkkitehti Hannu Valkaman vuonna 1973 suunnittelema kahden kolmikerroksisen kerrostalon muodostama eheä, hyvin säilynyt kokonaisuus. Vuosien 1974 ja 1975 aikana valmistuneet rakennukset edustavat ulkoisesti vielä 1960-luvulla alkanutta suorakaiteen muotoista ja selkeän horisontaalista massoittelua, jota korostaa rakennusten tasakatto sekä osittain katkotut nauhajulkisivut. Rakennusten vuorauksessa hallitsevana materiaalina on keltainen tiili. Osin ulosvedetyt parvekkeet ovat sileästä betonista. Parvekkeissa on poikkeuksellinen alaspäin viistottu valettu etuseinä/kaide. Katutason kerroksessa on vuorauksena pystyponttilaudoitus. Yksiruutuisen, osin tuuletusikkunalliset ja pystyjaolliset ikkunat ovat uusitut alkuperäisen mallin mukaan. Myös ulko-ovet ovat uusitut. Pihapiiriin kuuluu lisäksi 1990-luvulla valmistunut kevytrakenteinen ja satulakattoinen autokatos.

Arvot: Rakennushistoriallinen ja kaupunkikuvallinen.
Rakennukset sijaitsevat kaupunkikuvallisesti näkyvällä paikalla Koulukadun varrella ja kuuluvat 1960-70-luvulla rakennettuun melko laajaan ja yhtenäiseen kerrostalotalokokonaisuuteen. Viereisellä tontilla länsipuolella sijaitsee saman suunnittelijan kaksi kerrostaloa (Ylisentie 16, kohde nro 41.), jotka ovat ulkoisesti samankaltaisia Asunto Oy Hiidenkedon rakennusten kanssa.
Kerrostalot edustavat rakennusjankohdalleen tunnistettavaa rakentamista ja ovat säilyneet hyvin julkisivuiltaan. Rakennukset edustavat myös arkkitehti Hannu Valkaman merkittävää kädenjälkeä Seinäjoen katukuvaan. Rakennuksissa tehdyt verrattain pienet muutokset, kuten ikkunat ja sisäänkäynnit, ovat toteutettu alkuperäisilmettä kunnioittaen, mutta vaikuttavat rakennusten säilyneisyyteen.

Alueen 1960- ja 1970-lukujen rakennukset ovat pääosin hyvin säilyneet ja kunnostettu alkuperäisilmettä kunnioittaen, mutta paikka paikoin niihin on toteutettu muutoksia, jotka ovat ristiriidassa rakennusten alkuperäisilmeen kanssa. Osa muutoksista on rakenteellisesti kevyitä, osa taas vaikeammin palautettavissa. Lähiympäristön uudisrakentamisessa tulisi jatkossa huomioida eheän ja yhtenäisen alueen ominaispiirteet sekä mittakaava. Alakuvassa Kivistöntien varressa sijaitsevat melko uusi kerrostalo sekä vapaakirkon rakennus peittävät näkymän pohjoiseen kauppaoppilaitoksen suuntaan ja ovat tyylillisesti ja mittakaavaltaan risritiidassa ympäristön kanssa.

3.2.3. Ruukintien varren kerrostalot

Aluerajaus käsittää Ruukintien varren 1950–70-luvulla syntyneen hyvin säilyneen ja kaupunkikuvallisesti merkittävän kerrostalokokonaisuuden, joka ilmentää Seinäjoen kaupungistumista sekä kaupunkimaisen asutuksen leviämistä keskustasta etelään. Alueella on selkeästi havaittavissa myös tänä aikana kerrostaloarkkitehtuurissa tapahtunut muutos.

Alueen varhaista kerrostalorakentamista edustavat pesäpallostadionin itäpuolella sijaitsee kolmen vuosina 1954–1961 valmistuneen kerrostalon kokonaisuus (kohteet 45., 46. ja 47.), jossa on mielenkiintoisella tavalla havaittavissa tänä aikana tapahtunut kerrostalosuunnittelussa tapahtunut muutos paikallaan muuratusta kohti nauhajulkisivullista elementtirakentamisen piirteitä omaavaa rakentamista. Murrosvaiheen arkkitehtuuria edustaa myös arkkitehti Touko Saaren suunnittelema vuonna 1962 valmistunut kookas ja katunäkymässä pitkälle erottuva Ruukintie 37 (48.).

Siirryttäessä Ruukintietä etelämmäksi muutos 1960-luvun kerrostalorakentamisessa jatkuu kohti puhdaslinjaista ja selkeäpiirteistä modernismia. Eteläosa koostuu pääosin 1960–70-luvulla rakennetuista kaksi asuinkerrosta käsittävistä suorakaiteen mallisista ja tasakattoisista kerrostaloista. Rakennukset sijoittuvat Ruukintien molemmin puolin. Ruukintien varren kerrostaloissa on paikallisten suunnittelijoiden kädenjälki merkittävä. Rakennuksissa, kuten arkkitehti Hannu Valkaman suunnittelemassa Ruukintie 63:ssa (43.) nauhajulkisivut korostavat horisontaalista ilmettä ja yleisilme on lähes graafinen.

Nyt toteutettu inventointialue rajautui Ruukintiehen, joten tien itäpuolisia kohteita ei inventoitu, mutta kohteiden sijainti merkittiin ylös kenttätöiden yhteydessä ja niiden sijainti on merkitty jatkotutkimusta ajatellen myös viereisen sivun kohdekarttaan. Tien itäpuoliset kohteet tulisi huomioida osana kaupunkikuvallisesti ja rakennushistoriallisesti merkittävää kokonaisuutta.

Ruukintien (entinen Rajakatu) varteen alkoi nousta kerrostaloja 1950-luvun puolivälin paikkeilla. Yläkuvassa vuosina 1954 ja 1957 valmistuneet Ruukintie 45 ja 47 (kohteet 46. ja 47.). Keskimmäisessä kuvassa Ruukintie 45 rakenteilla ja alakuvassa Ruukintie 47 kuvattuna vuonna 1954. (Valokuvat Porstua-verkkopalvelu).

Ruukintien varren kerrostalokokonaisuudessa myös yksityiskohdat ja alkuperäispiirteet ovat hyvin säilyneet. on selkeästi nähtävissä 1950-60-luvuilla tapahtunut muutos kerrostalotalosuunnittelussa aina paikallaan muuratuista rakennuksista murrosvaiheeseen ja aina elementtirakentamiuseen saakka. Oikealla alakuvassa näkyvät rakennukset sijaitsivat inventointialueen ulkopuolella, mutta ne tulisi ehdottomasti huomioida osana kaupunkikuvallisesti ja rakennushistoriallisesti merkittävää kokonaisuutta.

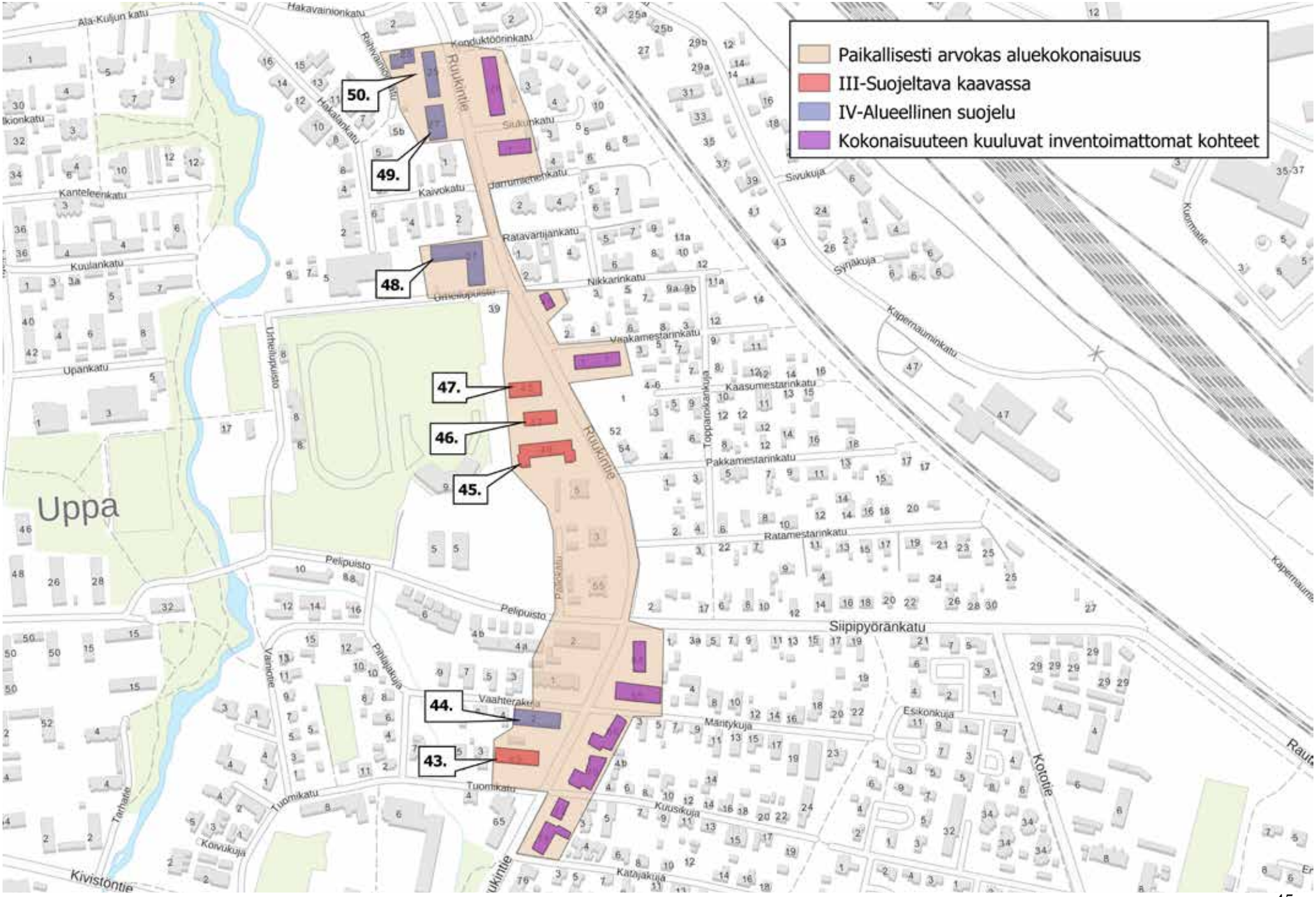
Paikallisesti arvokas aluekokonaisuus
III-Suojeltava kaavassa
IV-Alueellinen suojelu
Kokonaisuuteen kuuluvat inventoimattomat kohteet
50.
49.
48.
47.
46.
45.
44.
43.
Uppa
Ruukintie
Hakavainionkatu
Ala-Kuljun katu
Kanteleenkatu
Kuulankatu
Upankatu
Urheilupuisto
Kaivokatu
Ratavartijankatu
Nikkarinkatu
Vaakamestarinkatu
Kaasumestarinkatu
Pakkamestarinkatu
Ratamestarinkatu
Pelipuisto
Siipipyöränkatu
Vaahterakuja
Tuomikatu
Kivistöntie
Kototie
Kuusikuja
Katajakuja
Esikonkuja
Kapernaumintie
Kapernaumankatu
Syrjäkuja
Savukuja
Koivukuja
Tarhatie
Varmotie
Pihlajakuja
Toppariokankuja
Kuormatie

43. RUUKINTIE 63, AS. OY KUUSIRAJA (743-4-61-11)

Valmistumisvuosi: 1965
Suunnittelija: Arkkitehti Hannu Valkama
Arvoluokka III

1960-luvun puolivälin paikkeilla valmistunut arkkitehtonisesti 1960-luvun pelkistettyä ja selkeäpiirteistä modernismia edustava kaksi asuinkerrosta käsittävä pienkerrostalo sijaitsee maisemallisesti merkittävällä paikalla Ruukintien varressa, jonka molemmin puolin sijaitsee vastaavia 1960-70-luvulla rakennettuja silloisten kaavamääräysten mukaisesti rakenenttuja matalia kerrostaloja ja jotka muodostavat rakennushistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittävän kokonaisuuden.
Rakennus on säilynyt ulkoisesti erittäin hyvin. Vuorauksena on slammattu tiili ja minerit-levyt. Sisäpihan autotalleissa on alkuperäinen veitsiponttilaudoitus. Rakennuksen suorakaiteen muotoista massaa korostaa nauhamaiset, upotetut parvekkeet sekä nauhamaisesti sijoitetut yksiruutuiset ikkunat. Ikkunoiden välissä on vaakaponttilaudoitus. Kolmirappuisessa lamellitalossa on kaikkiaan 18 asuntoa. Lisäksi rakennuksen Ruukintien puoleisessa päässä on liiketila, joka oli inventointihetkellä tyhjillään.

Arvot: Rakennushistoriallinen, rakennustaiteellinen ja kaupunkikuvallinen.
Rakennusajankohtansa modernin pienkerrostalorakentamisen mallisesimerkki edustaa arkkitehti Hannu Valkaman merkittävää kädenjälkeä Seinäjoen katukuvassa ja on säilynyt ulkoisesti tyyliltään autenttisena. Mahdolliset muutokset on toteutettu alkuperäisilmettä kunnioittaen. Rakennus kuuluu osana Ruukintien varressa sen molemmin puolin sijaitsevaan 1960-70-lukujen vaihteeseen ajoittuvaan rakennushistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti yhtenäiseen matalista kerrostaloista koostuvaan kokonaisuuteen, joka kertoo aikansa asemakaavan mukaisesta rakentamisesta sekä Seinäjoen muutoksesta kaupungiksi. Laajemmassa kuvassa rakennus sijoittuu Ruukintien varren ajallisesti kerrostuneeseen, mutta hyvin säilyneeseen ja paikallisesti merkittävään kerrostalokokonaisuuteen.

44. VAAHTERAKUJA 2, AS. OY VAAHTERAKUJA 2 (743-4-61-10)

Valmistumisvuosi: 1975
Suunnittelija: Mahdollisesti arkkitehti Hannu Valkama
Arvoluokka IV

Vuonna 1975 valmistunut rakennusajankohdalleen tyypillinen matalaa kerrostalorakentamista edustava tasakattoinen lamellitalo. Rakennus on säilynyt ulkoisesti tyylillisesti hyvin, mutta pohjakerroksen ponttilaudoitus, ikkunat ja ulko-ovet ovat uusitut sekä parvekkeet ovat lasitetut.
Rakennus edustaa rakennusajankohdalleen tyypillistä suorakaiteen mallista massoittelua, jota korostaa nauhaikkunat ja sisäävedetyt nauhamaiset parvekkeet. Myös pohjakerros on sisäänvedetty. Horisontaalinen ilme ei välttämättä ole kuitenkaan aivan niin voimakas kuin 1960-luvulla toteutetuissa vastaavissa rakennuksissa, vaan esimerkiksi asuinkerroksissa rungon syvyys vaihtelee symmetrisesti ja pihan puolella tämä korostuu porraskäytävien kohdilla sisäänvedetyissä tuuletusparvekkeissa sekä sisäänkäynneissä. Pihan puolella pohjakerroksessa on autotallit. Ikkunat ovat nauhamaiset, mutta katkotut pystypaneloinnilla.

Arvot: Rakennushistoriallinen ja kaupunkikuvallinen.
Kerrostalo edustaa tunnistettavaa aikansa rakentamista ja on säilynyt ominaispiirteiltään hyvin. Muutokset on toteutettu pääosin alkuperäisilmettä kunnioittaen, mutta vaikuttavat kuitenkin kohteen säilyneisyyteen.
Rakennus kuuluu osana Ruukintien varressa sen molemmin puolin sijaitsevaan 1960-70-luvuille ajoittuvaan rakennushistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti yhtenäiseen kerrostalokokonaisuuteen, joka kertoo aikansa asemakaavan mukaisesta rakentamisesta sekä Seinäjoen muutoksesta kaupungiksi.

45. RUUKINTIE 49, ASUNTO OY RAJAKATU 58 (743-3-44-6)

Valmistumisvuosi: 1961
Suunnittelijat: Arkkitehdit Tauno Salo & Raimo S.O. Valjakka
Arvoluokka III

Rungoltaan vinkkelin mallinen betonirakenteinen, kolmikerroksinen ja satulakattoinen asuinkerrostalo on valmistunut vuonna 1961 Keskus-Sato Oy:n arkkitehtien Tauno Salon ja Raimo S.O. Valjakam suunnittelemana. Siirtymävaiheen arkkitehtuuria edustava neljäportainen kerrostalo edustaa 1950-60-luvukujen vaihteen modernimpaa lamellitalorakentemista, jossa rungossa alkoi näkyä vaakasuuntainen ilme, levyvuorausta sekä elementtirakentamisen piirteitä. Rakennuksessa on myös maanpäällinen pohjakerros. Rakennuksen molemmissa päissä on vinkkeliosa. Kattomalli on loiva satulakatto ja parvekkeet ovat sisäänvedetyt. Rakennuksessa on iäkkäiltä vaikuttavat, mahdollisesti alkuperäiset puupuitteiset ikkunat sekä parvekkeiden ovet.
Vuorauksena on roiskerappaus ja ikkunoiden välissä oleva pystypanelointi. Eteläsivun parvekkeissa on valkoiset mineritlevyt. Sisäänkäynneissä vasikalliset ovet on uusitut metalliovilla ja sisäänkäyntien päälle on toteutettu metalliset satulakattoiset profiilipellillä päällystetyt katokset, jotka ovat ristiriidassa rakennuksen alkuperäisilmeen kanssa. Muilta osin ulkoasu on säilynyt erittäin hyvin sekä materiaaleiltaan että yksityiskohdiltaan.

Arvot: Rakennushistoriallinen ja kaupunkikuvallinen.
Ulkoisesti erittäin hyvin säilynyt rakennus ilmentää Seinäjoen 1950-60-lukujen voimakasta muutosta ja kuuluu osana laajempaan, pääosin 1950-70-luvulla syntyneeseen paikallisesti merkittävään Ruukintien varren kerrostalokokonaisuuteen. Lisäksi rakennus muodostaa viereisten Ruukintie 45:n ja 49:n kanssa ajalliseesti yhtenäisen kokonaisuuden, jossa on selkeästi havaittavissa 1950-60-lukujen vaihteen siirtymävaiheen kerrostalorakentamisen muutos.

46. RUUKINTIE 47, ASUNTO-OSAKEYHTIÖ RAJAKATU 7 (743-3-44-7)

Valmistumisvuosi: 1954
Suunnittelijat: Arkkitehdit Mauri Karkulahti & Teuvo Lindfors
Arvoluokka III

Vuonna 1954 valmistunut tiilirunkoinen, paikallaan rakennettu helsinkiläisarkkitehtien (SAFA) Mauri Karkulahden ja Teuvo Lindforsin suunnittelema rakennus edustaa rakennusajankohdalleen tyypillistä ratkaisua riisuttuine ja hienovaraisine yksityiskohtineen. Kyseessä on rakennusajankohalleen melko tyypillinen, mutta aivan lähiympäristössä harvinaisempi selkeää 1950-luvun arkkitehtuuria edustava kerrostalo. Rakennuksessa on jyrkähkö satulakatto. Saumapeltivesikate on uusittu vuonna 2014. Vuorauksena on roiskerappaus. Pystyjaolliset, osin tuuletusikkunalliset ikkunat ovat uusitut alkuperäisen mallin mukaisesti. Päädyissä ikkunoissa on sileäksi rapattu kehys.
Rakennuksen molempien rappujen sisäänkäynnit ovat säilyneet alkuperäisenä ja niissä on tammipariovet alkuperäisine putkikahvoineen sekä valettu, satulakattoinen katos. Sisäänkäyntien kapean syvennyksen reunusta kiertää klinkkerit. Rakennuksen itäpäässä on tallella alkuperäinen ajoluiska sekä kahdet pystypaneloidut autotallin ovet. Pohjoissivun tuuletusparvekkeissa on alkuperäiset metallikaiteet. Eteläsivun sisäänvedettyjen, mutta kaiteiltaan ulkonevien parvekkeiden pinnoite on luultavasti perua 1990-luvulla toteutetusta kunnostuksesta. Myös parvekkeiden ovet ovat uusitut.

Arvot: Rakennushistoriallinen ja kaupunkikuvallinen.
Rakennus on säilynyt hyvin sekä materiaaleiltaan että tyylillisiltä yksityiskohdiltaan. Muutokset on toteutettu alkuperäisilmettä kunnioittaen. Rakennus muodostaa myös viereisten Ruukintie 47:n ja 49:m kanssa ajallisen ja paikallisesti arvokkaan rakennushistoriallisesti yhtenäisen kokonaisuuden, jossa on selkeästi havaittavissa 1950-60-lukujen vaihteen siirtymävaiheen kerrostaloarkkitehtuurissa tapahtunut muutos.

47. RUUKINTIE 45, ASUNTO-OSAKEYHTIÖ SEINÄJOEN RAJAKATU 62 (743-3-44-8)

Valmistumisvuosi: 1957
Suunnittelija: Arkkitehdit Eevi Aho & Tauno Salo
Arvoluokka III

Vuonna 1957 valmistunut Keskus-Sato Oy:n arkkitehtien Eevi Ahon ja Tauno Salon suunnittelema satulakattoinen kolmikerroksinen ja kaksiportainen asuinkerrostalo sijaitsee maisemallisesti merkittävällä ja näkyvällä paikalla Ruukintien varressa. Paikallaan rakennettu, rungoltaan tiilirakenteinen rakennus on säilynyt ulkoisesti erittäin hyvin. Runkomallissa on havaittavissa jo 1960-luvulla yleistynyttä muotokieltä, kuten sisään vedetyt parvekkeet sekä loivempi satulakatto. Pohjoissivu edustaa puolestaan edelleen melko puhdasta 1950-luvun kerrostalorakentamisesta.
Vuorauksena on vaakaharjattu rappaus sekä eteläsivun muuratuissa parvekkeissa sileä rappaus. Parveikkeiden sivuissa on profiilipellit. Pohjoissivun tuuletusparvekkeissa on alkuperäiset rautakaiteet. Molempien rappujen sisäänkäynneissä on alkuperäiset tammiovet. Yksiruutuiset, osittain tuuletusikkunalliset ikkunat ovat uusitut alkuperäisen mallin mukaan.

Arvot: Rakennushistoriallinen ja kaupunkikuvallinen.
Rakennus sijaitsee kaupunkikuvallisesti näkyvällä paikalla ja kertoo Seinäjoen 1950-60-lukujen kaupungistumisesta. Arkkitehtuuriltaan rakennus edustaa 1950-luvulle melko tyypillistä, 1950-luvun kerrostalorakentamista ja kuuluu myös Ruukintien varren pääosin 1950-70-luvulla rakentuneeseen paikallisesti merkittävään kerrostalokokonaisuuteen.

48. RUUKINTIE 37, ASUNTO-OSAKEYHTIÖ RAJAKATU 68 (743-3-43-5)

Valmistumisvuosi: 1962
Suunnittelija: Arkkitehti Touko Saari
Arvoluokka IV

Vuonna 1962 valmistuneessa rungoltaan kookkaassa ja vinkkelin mallisessa asuin- ja liikekäytössä oleva kerrostalossa on havaittavissa siirtymävaiheen arkkitehtuuria, mutta myös jo selkeää 1960-luvun modernismia. Kokonaisuus koostuu kahdesta runko- ja kattomallitaan erikokoisesta, kolme asuinkerrosta käsittävästä siivestä sekä matalasta myymäläosasta. Kokonaisuus on tyylillsesti yhtenäinen. Rakennus on vuorattu roiskerappauksella ja ikkunoiden välissä on vaakapanelointi. Tasakattoisen liikehuoneiston räystäslinjassa on minerit-levyt, jotka jatkuvat pohjoispäädyn sisäänkäynnin päälle. Kookkaamman siiven molemmilla sivuilla olevissa ranskalaisissa parvekkeissa on myös kaiteissa minerit-levyt.
Ruukintien puolella silmiinpistävimpänä yksityiskohtana on sisäänvedetty vinkkelin kulma, jossa on matala yksikerroksinen liikerakennus. Molemmissa siivissä pitkiä sivuja hallitsevat nauhajulkisivut. Rungoltaan kapeamman, satulakattoisen siipiosan eteläsivua hallitsee sisäänvedetyt, nauhamaiset parvekkeet. Pystyjaolliset ikkunat ovat pääosin kolmeosaisia ja tuuletusikkunallisia. Ruukintien puoleisen siiven päädyssä on kuusi porrastetusti sijoitettua ikkunaa. Muissa päädyissä on ulosvedetyt parvekkeet. Katujulkisivun pohjakerroksessa autotallirivistön ovissa ja seinissä on yhtenäinen pystyponttilaudoitus. Liiketilan näyteikkunat ovat mahdollisesti alkuperäiset, mutta peitetty mainosteipein.

Arvot: Rakennushistoriallinen, historiallinen ja kaupunkikuvallinen.
Tyylillisiltä yksityiskohdiltaan hyvin säilynyt rakennus edustaa arkkitehti Touko Saaren merkittävää kädenjälkeä Seinäjoen katukuvassa. Liikerakennus ilmentää myös aikansa elinkeinohistoriaa. Muutokset on toteutettu tyylillisesti alkuperäisilmettä kunnioittaen. Katukuvassa pitkälle erottuva rakennus kuuluu osana Ruukintien varressa sen molemmin puolin sijaitsevaan merkittävään kerrostalokokonaisuuteen, joka ilmentää Seinäjoen muutosta kaupungiksi.

49. RUUKINTIE 25, ASUNTO OY MÄKELÄNPELTO (743-3-40-15)

Valmistumisvuosi: 1965
Suunnittelija: Arkkitehtitoimisto Raitinen & Salvesen (Veikko Raitinen, Sam Salvesen)
Arvoluokka IV

Ruukintien varressa sijaitseva 1960-luvun hyvin säilynyt kerrostalotontti, jossa on kaksi rungoltaan eri kokoista ja mallista, mutta tyylillisesti yhtenäistä asuinkerrostaloa. Rakennukset edustavat runkomalliltaan rakennusajankohdalle tyypillistä suorakaiteen mallista rakentamista. Kookkaammassa rakennuksessa on kolme asuinkerrosta ja sisäänvedetty pohjakerros. Pienemmän rakennuksen runko on porrastettu kahteen osaan ja maanpäällinen pohjakerros puuttuu. Rakennusten pääasiallisena vuorauksena on mineritlevyt sekä puhtaaksi muurattu kahitiili. Julkisivuilla on alkuperäisen mallin mukaan uusitut tuuletusikkunalliset ikkunat. Ikkunoiden välissä samassa linjassa olevat, myös alkuperäisen mallin mukaisesti uusitut profiilipellit antavat asuinkerroksille nauhamaisen ulkoilmeen, jota jäsentävät sisäänvedetyt porraskäytävät ja tuuletusparvekkeet. Kookkaammassa rakennuksessa pihasivulla on pohjakerroksessa sisäänkäyntien lisäksi autotallirivistö ja yhtenäinen pysty lomalaudoitus. Julkisivulla pohjakerros on pystysaumatulla betonipinnalla.

Arvot: Rakennushistoriallinen ja kaupunkikuvallinen.
Näkyvällä paikalla Ruukintien varressa sijaitsevat ja ulkoisesti alkuperäisilmeeltään pääosin hyvin säilyneet ja rakennusajankohdalleen tunnistettavaa arkkitehtuuria edustavat rakennukset kuuluvat osana Ruukintien varressa sen molemmin puolin sijaitsevaan paikallisesti merkittävään pääosin 1960-70-luvulle ajoittuvaan kerrostalokokonaisuuteen, joka ilmentää Seinäjoen muutosta kaupungiksi.

50. RUUKINTIE 27, ASUNTO OY HAKAHOVI (743-3-40-14)

Valmistumisvuosi: 1964
Suunnittelija: Arkkitehdit Jonas Cedercreutz & Helge Railo
Arvoluokka IV

Kaupunkikuvallisesti näkyvällä paikalla Ruukintien varressa sijaitseva helsinkiläisarkkitehtien Cedercreutz & Railo vuonna 1963 suunnittelema asuinkerrostalo. Rakennus edustaa 1960-luvun selkeäpiirteistä, massoittelultaan suorakaiteen mallista rakentamista ja on säilynyt ulkoisesti hyvin sekä tyylillisiltä yksityiskohdiltaan että materiaaleiltaan. Horisontaalista ilmettä korostavat nauhaikkunat sekä sisäänvedetyt parvekkeet, joita on osittain jälkikäteen lasitettu. Hieman poikkeuksellisesti rappujen alkuperäisinä säilyneet sisäänvedetyt sisäänkäynnit sijaitsevat rakennuksen päädyissä. Rakennus on vuorattu pitkiltä sivuilta minerit-levyillä ja päädyissä on valkoiseksi maalattu tiilivuoraus. Räystäslinjan vuoraus on uusittu hiljattain toteutetun vesikattoremontin yhteydessä. Katutasolla vuorauksena on pystyponttilaudoitus myös sisäpihan puolella olevissa autotallien ovissa. Ikkunat ovat mitä ilmeisimmin uusitut alkuperäisen mallin mukaan. Julkisivulla katutason kerroksessa on yläikkunanauhat. Päätyjen tuuletusikkunalliset ikkunat ovat toteutettu 1980-luvun alussa.

Arvot: Rakennushistoriallinen, kaupunkikuvallinen.
Rakennus on säilynyt pääpiirteiltään sekä tyylillisiltä yksityiskohdiltaan hyvin ja edustaa rakennusajankohdalleen tunnistettavaa kerrostalorakentamista, jossa on kuitenkin havaittavissa myös yksilöllisiä piirteitä. Muutokset on toteutettu tyylillisesti alkuperäisilmettä kunnioittaen, mutta laskevat hieman säilyneisyyttä. Rakennus kuuluu osana Ruukintien molemmin puolin sijaitsevaan yhtenäiseen kokonaisuuteen, joka ilmentää Seinäjoen voimakasta muutosta kaupungiksi.

3.2.4. Yksittäiskohteet

Upan alueen inventoinnissa mukana olleet yksittäiskohteet sijoittuvat pääosin Hakalantien, Oikokadun ja Kaivokadun varsille. Ne muodostavat melko tiheän ryppään, mutta kyseessä ei ole rakennushistoriallinen kokonaisuus, vaan 1950-luvulta 1980-luvulle syntynyt vaihtelevasti säilynyt pientaloalue, jonka sisälle ei synny ajallisesti yhtenäisiä kokonaisuuksia, vaan melko tiivis rakennuskanta on ennen kaikkea kerroksellisesta. Joukossa on joitakin arkkitehtonisesti erittäin korkealaatuisia rakennuksia, kuten arkkitehti Riian Hakolan suunnittelema paritalo Hakalankatu 2:ssa (kohde nro 61.), jossa myös suunnittelija itse asui ja piti toimistoaan sekä arkkitehti Touko Saaren itselleen koti- ja toimistokäyttöön suunnittelema atriumtalo Hakalankatu 10:ssä (57.). Arkkitehtitoimisto Cedercreutz & Railon vuonna 1963 suunnittelema Oikokatu 2-4:n (52.) rungoltaan porrastettu arkkitehtonisesti merkittävä rivitalokokonaisuus muodostaa Hakalantien suunnasta katsottuna erittäin merkittävä arkkitehtonisen ja kaupunkikuvallisen kokonaisuuden taustalla näkyvän Aalto-keskuksen sekä varsinkin Lakeuden ristin kanssa. Joukossa on myös jälleenrakennuskaudelle ajoittuvaa, perinteiseen rintamamiestalorakentamiseen verrattuna kookkaampaa ja laadukkaampaa suunnittelua edustavat esimerkiksi Hakalankatu 12 (56.), Hakalankatu 16 (54.) ja Kaivokatu 6 (60.).
Seinäjoen keskusurheilukenttä sekä siihen kuuluva pääkatsomo (63.) liittyy arkkitehti Yrjö Lindegrenin suunnittelemaan vuonna 1952 avattuun urheilupuistoon. Arkkitehti Lindegren tunnetaan erityisesti Helsingin Olympiastadionista. Keskusurheilukentän alue on ehdolla maakunnalliseksi merkittäväksi kohteeksi.

Hakalankadun, Oikokadun ja Kaivokadun pientaloalue on ajallisesti ja tyylillisesti kirjava pientalokokonaisuus. Joukosssa on joitakin rakennushistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittäviä hyvin säilyneitä ja hyvin hoidettuja 1950-luvun rakennuksia sekä modernimpaa suunnittelua edustavia, arkkitehtonisesti korkealaatuisia kohteita.

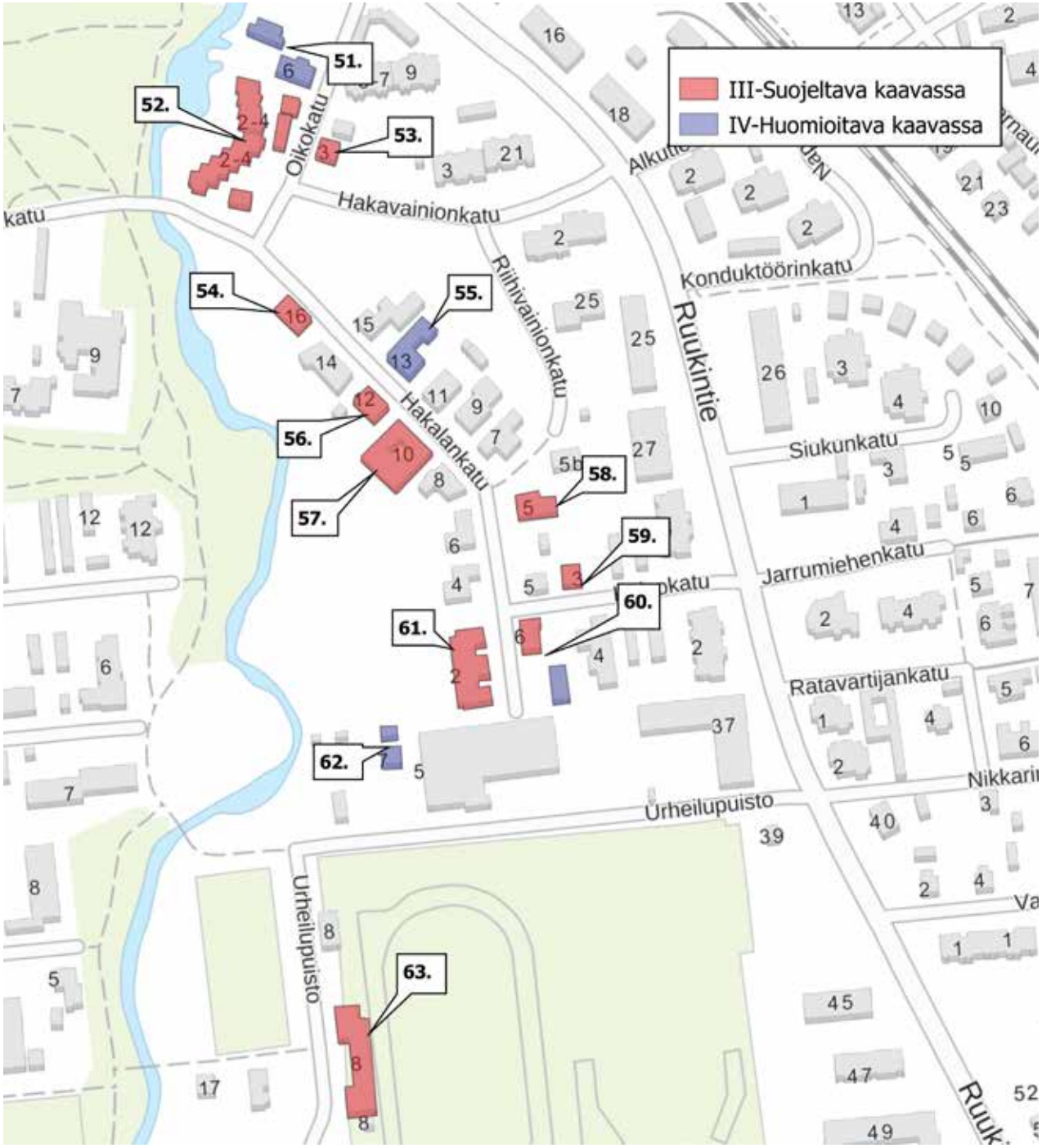
III-Suojeltava kaavassa
IV-Huomioitava kaavassa
51.
52.
53.
54.
55.
56.
57.
58.
59.
60.
61.
62.
63.
Oikokatu
Hakavainionkatu
Riihivainionkatu
Hakalankatu
Ruukintie
Konduktöörinkatu
Siukunkatu
Jarrumiehenkatu
Ratavartijankatu
Urheilupuisto

51. OIKOKATU 6 (743-3-35-3)

Valmistumisvuosi: 1945/1947
Suunnittelija: ei tiedossa.
Arvoluokka IV

Jälleenrakennuskaudelle ajoittuva pihapiiri Oikokadun varressa. Tontilla on ulkoisesti hyvin säilynyt nykyiseen runkomalliinsa kahdessa vaiheessa vuosina 1945 ja 1947 valmistunut neljän asunnon asuinrakennus, joka edustaa kookkaampaa, jälleenrakennuskaudelle tyypillistä paritalomaista rakentamista. Rakennus on säilynyt ulkoisesti käytännössä 1940-luvun asussaan sekä yksityiskohdiltaan että materiaaleiltaan. Rakennus on vuorattu peiterimalaudoituksella. Puupuitteiset ikkunat edustavat rakennusajankohdalle tyypillistä pystyjaollista mallia. Pihasivulla on tasakattoinen kuisti, jossa on nauhaikkunat. Katonlappeessa on kaksi pulpettikattoista frontonia, joista toinen kästittää kuistin päällä olevan pienen, puukaiteella varustetun parvekkeen. Toisella sivulla on kookkaampi pulpettikattoinen frontoni. Rakennuksen vesikatteena on huopa kolmiorimoin.
Pihapiiriin kuuluu myös 1940-luvulla valmistunut alkuperäisessä asussaan säilynyt ja rakennusajankohdalle tyypillinen ulkorakennus. Melko kookas rankorakenteinen, satulakattoinen ja peiterimavuorauttu rakennus muodostaa asuinrakennuksen kanssa eheän kokonaisuuden.

Arvot: Rakennushistoriallinen
1940-luvulla rakennettu asuinrakennuksen sekä ulkorakennuksen käsittävä pihapiiri on säilynyt poikkeuksellisen hyvin ja muodostaa eheän ajallisen kokonaisuuden. Rakennuksissa tehdyt kunnostukset on toteutettu alkuperäisilmettä kunnioittaen. Pihapiiri sijaitsee hieman näkymättömissä rehevän kasvillisuuden ja modernimman rakennuskannan katveessa ollakseen kaupunkikuvallisesti merkittävä.

52. OIKOKATU 2-4, AS. OY ILKANRANTA (743-3-3-58)

Valmistumisvuosi: 1964
Suunnittelija: Arkkitehdit Jonas Cedercreutz ja Helge Railo
Arvoluokka III

Seinäjoen hallinto- ja kulttuurikeskuksen eteläpuolella sijaitseva vuonna 1963 valmistunut kahdesta rivitalosta, kahdesta autotallista sekä lämpökeskus-/asuinrakennuksesta koostuva erittäin hyvin säilynyt ja arkkitehtonisesti korkeatasoinen pihapiiri. Näyttävän kokonaisuuden suunnittelijoina toimivat arkkitehdit Jonas Cedercreutz ja Helge Railo. Pohjamalliltaan porrastetut kaksikerroksiset rivitalot edustavat ulkoasultaan rakennusajankohdalle tyypillistä pelkistettyä ja yleisilmeeltään lähes graafista modernismia, ja jonka sijoittelussa on huomioitu myös viereinen puistoalue sekä Aallon suunnittelema Seinäjoen hallinto- ja kulttuurikeskus. Pihapiirin rakennukset ovat massoittelultaan suorakaiteen mallisia. Rinteeseen sijoittuvat asuinrakennukset ovat osin kolmekerroksisia. Rakennuksen vuorauksena on päädyissä valkoinen slammattu tiili sekä julkisvulla mustat profiilipellit ja pihasivuilla vaakaponttilaudoitus. Peltivuorausta on uusittu. Alkuperäisen mallin mukaan uusitut ikkunat edustava rakennusajankohdalle tyypillistä tuuletusikkunallista mallia. Kolmikerroksisisssa pihasivuissa alakerroksessa on kulku pihan patioille. Ylimmässä kerroksessa on sisäänvedetyt parvekkeet. Pihasivulla on tallella alkuperäinen vaakapanelointivuoraus, joka toistuu myös räystälinjassa.

Arvot: Rakennushistoriallinen, rakennustaiteellinen, kaupunkikuvallinen
Kaupunkikuvallisesti näkyvällä ja merkittävällä paikalla Pajuluoman rannalla sijaitseva arkkitehtonisesti merkittävä 1960-luvun rivitalokokonaisuus on säilynyt alkuperäispiirteiltään hyvin. Muutokset on toteutettu alkuperäisilmettä ja materiaaleja kunnioittaen. Tyylillisesti kokonaisuus istuu hyvin Aallon suunnittelemaan hallintokeskukseen ja varsinkin idän suunnasta katsottuna rivitalopihapiiri muodostaa taustalla kohoavan Lakeuden ristin kanssa myös värityksellään yhtenäisen merkittävän modernin arkkitehtuurin näkymän. Arviointi koskee pihapiiriä kokonaisuudessaan.

53. OIKOKATU 3 (743-3-36-1)

Valmistumisvuosi: 1953
Suunnittelija: Rakennusmestari Kauko Blomqvist
Arvoluokka III

Hyvin säilynyt 1950-luvun pienkerrostalo Oikokadun varressa. Kaksikerroksisessa, rungoltaan noppamaisessa ja satulakattoisessa rakennuksessa on nykyisin yksi asunto. Vuonna 2005 suunniteltu muutos ja remontti on toteutettu tyylikkäästi rakennuksen alkuperäisilmettä kunnioittaen ja ominaispiirteet sekä materiaalit ovat edelleen tallella. Vuorauksena on karkea roiskerappaus. Puupuitteiset, tuuletusikkunalliset ikkunat ovat entisöidyt. Pääsisäänkäynti sijaitsee kadun puolella rakennuksen keskellä ja siinä on alkuperäinen savulasi-ikkunalla varustettu puuovi, jonka päällä on kolmeruutuinen kamanaikkuna. Hieman sisäänvedettyä sisäänkäyntiä reunustaa klinkkerikoriste ja sen vieressä on pyöreä ikkuna. Rakennuksen koillispäädyssä on poikkipäätymäinen, satulakattoinen osa, jossa sijaitsee yläerran asuntojen alkuperäinen sisäänkäynti. Rappukäytävässä on molemmilla sivuilla kapeat neliruutuiset pystysuuntaiset nauhaikkunat. Ikkunallisessa ulko-ovessa on rakennusajankohdalle tyypillinen sormipanelointi. Yläkerrassa on sisäänvedetty tuuletusparveke, jossa on alkuperäinen rautakaide. Sisäänkäynnin edessä oleva pulpettikattoinen, melko kookas lasiterassi on toteutettu lähivuosina. Lounaispäädyssä on tallella alkuperäinen kellariin johtava ajoluiska sekä autotalli, jonka ovi on uusittu. Pihapiiriin kuuluu myös lähivuosina valmistunut autotalli-/varastorakennus.

Arvot: Rakennushistoriallinen, kaupunkikuvallinen.
Asuinrakennus on säilynyt erittäin hyvin ja muutokset ovat toteutettu alkuperäisilmettä kunnioittaen. Ainoastaan rakennuksen takasivulla oleva lasiterassi on tyylillisesti ristiriidassa rakennuksen alkuperäisilmeen kanssa, mutta on muutoksena kuitenkin rakenteellisesti kevyt. Rakennus sijaitsee erittäin näkyvällä paikalla Oikokadun ja Hakavainionkadun kulmauksessa ja on tärkeä osa lähiympäristön ajallisesti ja tyylillisesti kerrostunutta, mutta paikoitellen erittäin hyvin säilynyttä ja arkkitehtonisesti merkittävää pientaloaluetta.

54. HAKALANKATU 16 (743-3-38-1)

Valmistumisvuosi: 1951
Suunnittelija: Rakennusmestari Eero Rauhamaa
Arvoluokka III

Vuonna 1951 valmistunut rankorakenteinen ja satulakattoinen asuinrakennus Hakalantien varressa lähellä Oikokadun risteystä. Rakennus edustaa jälleenrakennusajallle tyypillistä, mutta massaltaan että yksityiskohdiltaan näyttävämpää paritalomaista rakentamista. Alun perin neljä asuntoa käsittänyt rakennus on säilynyt ulkoisesti erittäin hyvin ja kunnostukset on tehty alkuperäisilmettä kunnioittaen. Puupuitteiset rakennusjankohdalle tyypilliset tuuletusikkunalliset ikkunat ovat kunnostetut. Rakennuksessa on nykyisin yksi asunto, mutta aukotus on säilynyt siitä huolimatta alkuperäisenä ja pohjoispäädyssä sekä sisäpihan puolella on tallella alkuperäiset avokuistit, joissa on liuskekivikoristeaihetta sekä 1950-luvulle tyypillistä sormipanelointia pylväissä. Myös rautakaiteet ovat alkuperäiset. Rakennus vuorauksena on ollut alusta alkaen roiskerappaus. Takasivulla on kaksi viistoseinäistä erkkeriä. Katonlappeessa on satulakattoinen kattolyhty. Vesikatteena on joitakin vuosia sitten toteutettu saumapeltikate. Piha-alueen muutos on toteutettu nykyisten omistajien toimesta tyylikkäästi sopimaan 1950-luvun rakennuksen henkeen mm. liuskekivipatiolla.

Arvot: Rakennushistoriallinen, kaupunkikuvallinen.
Kaupunkikuvallisesti erittän näkyvällä paikalla Hakalankadun pohjoispäässä sijaitseva erittäin hyvin säilynyt ja hoidettu 1950-luvun asuinrakennus. Rakennus edustaa ulkoisesti rakennusajankohdalleen tyypillistä, mutta näyttävämpää ja yksityiskohdiltaan rikkaampaa rakentamista. Vaikka rakennuksessa on nykyään ainoastaan yksi asunto, on alkuperäinen useamman asunnon käyttötarkoitus on edelleen havaittavissa. Kohde edustaa myös lähialueen maaseutumaisen ympäristön lähinnä 1950-luvulla alkanutta voimakasta muutosta.

55. HAKALANKATU 13 (743-3-37-4)

Valmistumisvuosi: 1965
Suunnittelija: Arkkitehti Seppo Kontiokari
Arvoluokka IV

Alun perin vuonna 1965 valmistunut modernia suunnittelua edustava rankorakenteinen satula- ja pulpettikattoinen ja rungoltaan vinkkelin mallinen asuinrakennus, jossa on havaittavissa aikansa atrium-taloille tyypillisiä piirteitä. Nykyinen rakennus on alun perin käsittänyt erilliset asuin- ja saunarakennukset, joiden välissä on ollut niitä yhdistämässä pystyaitakatos. Julksivulla sisäänkäynnin syvennys on ollut aikanaan laajempi ja myös katonlappeessa oli reikä syvennyksen kohdalla. Julkisivun sisäänkäynti on muutettu nykyiseksi 1980-luvun lopulla. Asuinrakennuksen ja saunarakennuksen välissä olleen katoksen paikalle valmistui nykyinen asuinlaajennusosa 1990-luvun puolivälin paikkeilla. Laajennus toteutettiin tyylikkäästi sopimaan rakennuksen alkuperäisilmeeseen ja alkuperäisen suunnitelman perusidea ei juurikaan muuttunut. Koko rakennus on vuorattu pystyponttilaudoituksella ja ulkoilme on yhtenäinen. Asuinosa sekä pulpettikattoinen saunasiipi ovat pääosin säilyneet tyylillisesti alkuperäisissä asuissaan. 1990-luvulla valmistunut laajennusosa erottuu käytännössä ainoastaan hieman kookkaammasta ikkunoiden puitekoosta. Rakennuksen vesikatteena on saumapeltikate. Ikkunat edustavat 1960-luvulle tyypillistä mallia: Julksivullla on nauhaikkunat ja muilta osin ikkunat ovat pääosin yksiruutuisia. Rakennuksen pohjoispäässä oleva autokatos toteutetiin 1990-luvun muutoksen yhteydessä ja se sopii rakennuksen alkuperäisilmeeseen.

Arvot: Rakennushistoriallinen, kaupunkikuvallinen
Muutokset on kokonaisuudessaan toteutettu alkuperäisilmettä sekä tyylillisiä yksityiskohtia kunnioittaen, mutta ovat kuitenkin sen verran mittavia, että laskevat hieman rakennushistoriallista arvoa. Kohde edustaa Seinäjoen verrattain runsasta aikansa selkeän modernia omakotitalosuunnittelua.

56. HAKALANKATU 12 (743-3-38-3)

Valmistumisvuosi: 1956
Suunnittelija: ei tiedossa
Arvoluokka III

Rungoltaan kookkaampaa ja näyttävämpää jälleenrakennuskauden asuinrakentamista edustava tiilirunkoinen ja satulakattoinen asuinrakennus Hakalantien varrella. Rakennus on rakennettu koksikuonatiilistä ja sekä välipohja että yläpohja ovat valetut. Vuorauksena on sileä rappaus ja ikkunoiden vieressä on punatiilikoristeaihe. Nykyisin lasitetussa avokuistissa on tiiliset pilarit ja rakennusajankohdalle tyypillisesti liuskekivillä päällystetyt portaat sekä patio. Rakennuksen puupuitteiset ikkunat ovat suurelta osin alkuperäiset ja osin kunnostetut alkuperäisen mallin mukaan ja edustavat rakennusajankohdalle tyypillistä pystyjaollista tuuletusikkunallista mallia. Vesikatteena on alkuperäinen sementtitiilikate. Asuinrakennus edustaa rakennuajankohdalleen tyypillistä, mutta hieman kookkaampaa omakotirakentamista ja on säilynyt ulkoisesti tyyliltään ja materiaaleiltaan lähes alkuperäisenä. Pienet korjaukset on toteutettu rakennuksen alkuperäisilmettä kunnioittaen. Ainoa näkyvämpi muutos on avokuistin lasitus, joka on kuitenkin muutoksena kevyt. Pihapiiriin kuuluu myös pienehkö ja melko vaatimaton, mutta hyvin säilynyt 1960-luvulle ajoittuvat rankorakenteinen autotalli.

Arvot: Rakennushistoriallinen, historiallinen, kaupunkikuvallinen.
Rakennuksen on aikanaan rakennuttanut VR:n yli-inspektööri ja sillä on myös elinkeinohistoriallista arvoa ilmentämässä VR:n voimakasta vaikutusta Seinäjoen kehitykselle. Kohde edustaa myös lähialueen maaseutumaisen ympäristön lähinnä 1950-luvulla alkanutta voimakasta muutosta. Asuinrakennus sekä autotalli muodostavat erittäin hyvin säilynen ja hoidetun 1950-60-lukujen vaihteen rakentamista edustavan kokonaisuuden.
Arviointi koskee asuinrakennusta.

57. HAKALANKATU 10 (743-3-38-4)

Valmistumisvuosi: 1970
Suunnittelija: Arkkitehti Touko Saari
Arvoluokka III

Hakalankadun varressa pientaloalueella sijaitseva vuonna 1970 valmistunut tasakattoinen, kahitiili- ja betonirakenteinen arkkitehti Touko Saaren itselleen asuin- ja toimistokäyttöön suunnittelema atriumtalo. Rakennus on säilynyt ulkoisesti tyylillisesti ja suurelta osin myös materiaaleiltaan käytännössä autenttisena. Rinteessä sijaitseva kaksikerroksinen rakennus on pohjamalliltaan melko symmetrinen neliö, jonka keskellä on atriumpiha. Tasakatto on räystäätön sisäpuolisilla kaadoilla. Räystäslinjat on osittain vuorattu vaakaponttilaudoituksella. Rakennuksen asuin- ja toimistotila eroavat toisistaan aukotukseltaan ja puitemalliltaan. Asuinosassa on yksiruutuiset, osittain pareittain sijoitetut puupuitteiset ikkunat. Asuinosan päädyssä kellarikerroksen ikkunat ovat nauhamaiset ja tuuletusluukulliset. Pihan puolella kellarikerroksessa olevien sekä julkisivun ylänauhaikkunoiden peittona on mitä ilmeisimmin Aallon vaikutteesta toteutut puiset pystysäleiköt. Toimisto-osan päädyssä on kolmessa tasossa matalat nauhaikkunat sekä alkuperäisen kahviotilan ikkunoina kaksi kuplaikkunaa. Takasivulla pihan puolella kookkaat ikkunat muodostavat lasiseinämäisen näyttävän kokonaisuuden, josta kohoaa hieman korkeampana olohuonetila. Takasivulla on myös sisäänvedetty kookas parveke ja terassi. Valettu kellarikerros on betonipintainen.

Arvot: Rakennushistoriallinen, rakennustaiteellinen, kaupunkikuvallinen.
Asuin- ja toimistokäyttöön suunniteltu rakennus edustaa inventointialueella harvinaista puhdasta atriumtalotyyppiä. Ulkoisesti käytännössä autenttisena säilynyt, rakennusajankohdalleen tunnistettavaa arkkitehtonisesti korkeatasoista modernia suunnittelua edustava kohde on edustaa arkkitehti Touko Saaren merkittävää kädenjälkeä Seinäjoen katukuvassa.

58. HAKALANKATU 5 (743-3-40-21)

Valmistumisvuosi: 1961
Suunnittelija: Arkkitehti Martti Enkovaara
Arvoluokka III

Hakalankadun ja Riihivainionkadun risteyksessä sijaitseva 1960-luvun asuintonttim joka on aikanaan käsittänyt myös itäpuolella sijaitsevan Hakalankatu 5B:n, mutta tontti jaettiin vuonna 1997. Tontilla oleva tiili ja rankorakenteinen ja satulakattoinen omakotitalo on valmistunut vuonna 1961 helsinkiläisen arkkitehdin (SAFA) Martti Enkovaaran suunnittelemana. Rakennus edustaa rakennusajankohdalleen modernia massaltaan matalampaa omakotisuunnittelua ja on säilynyt ulkoisesti käytännössä autenttisena. Rakennus on vuorattu lomalaudoituksella sekä puhtaaksi muuratulla tiilellä. Ikkunat ovat puupuitteiset ja rakennusajankohdalle tyypillisesti pystyjaolliset ja tuuletusikkunalliset, mutta ehkäpä rakennuajankohdan normeja ajatellen hieman kookkaammat. Itäpäässä on rungoltaan kapeampi ja matalampi taloussiipi, jossa on autotalli sekä saunatilat. Koko rakennuksen vesikatteena on alkuperäiseltä vaikuttava aaltopeltikate.

Arvot: Rakennushistoriallinen, kaupunkikuvallinen
Asuinrakennus sijaitsee kaupunkikuvallisesti näkyvällä paikalla Hakalankadun varrella. Rakennus on säilynyt ulkoisesti käytännössä autenttisena ja edustaa alueen arkkitehtonisesti korkeatasoisempaa suunnittelua. Rakennus on tärkeä osa Hakalankadun varren ajallisesti ja tyylillisesti kerrostunutta, mutta paikoitellen erittäin hyvin säilynyttä ja arkkitehtonisesti merkittävää pientaloaluetta.

59. KAIVOKATU 3 (743-3-40-11)

Valmistumisvuosi: 1956/1959
Suunnittelija: alkup, ei tiedossa, 1959 rkm Matti Valtari
Arvoluokka III

1950-luvun hyvin säilynyt asuintontti Kaivokadun varressa. Tontti kuuluu Hakalankadun ympäristön pientaloalueen reunalle ja rajautuu idässä 2000-luvulla rakennettuun kerrostalotonttiin. Tontilla oleva omakotitalo on valmistunut vuonna 1956 ja se on laajennettu nykyiseen runkomalliinsa vuonna 1959. Rakennus on säilynyt ulkoisesti käytännössä täysin 1950-luvun asussaan. Kokonaan roiskerapattu rakennus on mitä ilmeisimmin rankorakenteinen. Alkuperäisen osan runkomalli edustaa jälleenrakennuskaudelle tyypillistä noppamaista puolitoistakerroksista runkomallia. Laajennusosa on matalampi ja satulakattoinen ja käsittää myös kellarikerroksessa autotallin ja siihen johtavan ajoluiskan. Ovet ja puupuitteiset pystyjaolliset sekä tuuletusikkunalliset ikkunat ovat alkuperäiset. Ovissa on rakennusajankohdalle tyypillinen sormipanelointi. Sisäpihan puolella katonlape laskeutuu avokuistin päälle, jossa on punatiilipylväät. Portaissa on alkuperäiset rautakaiteet ja liuksekivipäällyste, Rakennuksen länsipäädyssä on yläkerrassa pieni kevytakenteinen ja rautakaiteella varustettu parveke. Rakennuksen alkuperäisen osan vesikatteena on alkuperäinen sementtitiilikate. Laajennusosassa on jälkikäteen toteutettu profiilipeltikate. Melko kookkaalla tontilla ei ole varsinaisia ulkorakennuksia, ainoastaan kevytrakenteisia pieniä ja vaatimattomia vajoja.

Arvot: Rakennuhistoriallinen, kaupunkikuvallinen.
Tontti sijaitsee kaupunkikuvallisesti merkittävällä paikalla Kaivokadun varressa lähellä Hakalankadun risteystä ja ilmentää lähialueen aikanaan maaseutumaisen ympäristön lähinnä 1950-luvulla alkanutta voimakasta muutosta. Asuinrakennus on osa Hakalankadun varren ajallisesti ja tyylillisesti kerrostunutta, mutta paikoitellen erittäin hyvin säilynyttä ja arkkitehtonisesti merkittävää pientaloaluetta.

60. KAIVOKATU 6 (743-3-43-1)

Valmistumisvuosi: 1956 / 1960
Suunnittelija: Rakennusmestari(?) S. Jaakkola
Arvoluokka III (asuinraakennus) (ulkorakennus IV)

Vuonna 1956 valmistunut melko näyttävä paritalo, joka edustaa jälleenrakennuskaudelle tyypillistä kookkaampaa runkomallia. Rakennus on säilynyt ulkoisesti käytännössä autenttisena. Pihapiiriin kuuluu myös vuonna 1960 valmistunut kookkaampi autotallirakennus, jossa on aikanaan säilytetty Paasivaara-nimisen yrityksen jakelukuorma-autoja. Myös autotalli on säilynyt alkuperäisessä asussaan. Ranko- ja tiilirakenteisen asuinrakennuksen vuorauksena on roiskerappaus. Ikkunat ovat pystyjaolliset ja tuuletusikkunalliset. Hakalankadun puoleisella julkisivulla on katolappeessa satulakattoinen frontoni. Ulko-ovet ovat paneloidut, ja niissä on savulasi-ikkunat. Pihasivulla on kolme sisäänkäyntiä, joista keskimmäisestä on kuljettu yläkerran asuntoon. Rakennuksen pohjoispäässä on avokuisti, jossa katonlape laskeutuu kuistin päälle. Eteläpäädyn kulmauksessa on puolestaan aumakattoinen kuisti, joka on osittain rakennuksen päädyssä. Kuisteissa on tallella alkuperäiset kaiteet ja pystypaneloinnit. Keskimmäisen sisäänkäynnin päällä on pulpettikattoinen lippa. Rakennuksen vesikatteena on saumapeltikate. Rungoltaan pitkä ranko- ja tiilirakenteinen autotalli on vuorattu sileällä rappauksella. Sivulla matalien yksiruutuisten ikkunoiden vieressä on punatiilikoristeaihe. Rakennuksen sormipaneloidut ovet ovat alkuperäiset. Vesikatteena on saumapeltikate.

Arvot: Rakennushistoriallinen, historiallinen, kaupunkikuvallinen.
Ulkoisesti käytännössä autenttisenä säilynyt jälleenrakennuskauden pihapiiri sijaitsee kaupunkikuvallisesti merkittävällä paikalla Kaivokadun ja Hakalankadun risteysksessä. Kokonaisuus edustaa lähialueen maaseutumaisen ympäristön lähinnä 1950-luvulla alkanutta voimakasta muutosta. Pihapiirin ulkorakennuksesta on edelleen havaittavissa elinkeinohistoriaan liittyvät jäljet. Elinkeinohistoriallisesti merkittävä autotalli tulisi huomioida kaavoituksessa.

61. HAKALANKATU 2, AS. OY NIKKARINPELTO (743-3-39-1)

Valmistumisvuosi: 1971
Suunnittelija: Arkkitehti Riia Hakola
Arvoluokka III

Arkkitehti Riia Hakolan suunnittelema tasakattoinen, osin kaksikerroksinen paritalo Hakalankadun eteläpäässä. Rakennus edustaa 1970-luvulle tyypillistä modernia ja voimakkaan horisontaalista suunnittelua. Arkkitehti Hakola asui aikanaan itse B-asunnossa, jossa hän piti myös toimistoaan. Rakennus on säilynyt ulkoisesti hyvin. Vuorauksena on puhtaaksimuurattu keltainen tiili ja räystäslinjoissa vaaka veitsiponttilaudoitus. Sisäpihan parveke- ja terassisyvennyksissä laudoituksen profilointi on voimakas. Julkisivulla pihapiiriä rajaa tiiliaita, joka peittää piha-alueet. Asuntojen välissä on kaksi autotallia, joiden ovet muodostavat aidan kanssa umpinaisen katujulkisivun. Asuntoihin johtaa julkisivulla kaksi erillistä sisäänkäyntiä, joista on kuljettu aikanaan huoneistoissa toimineiden silmälääkärin ja hammaslääkärin vastaanottotiloihin. Erottelu julkisiin ja yksityisiin tiloihin on havaittavissa myös rakennuksen aukotuksesta varsinkin päädyissä. Ikkunat ovat sijoitettu rakennusajankohdalle tyypilliseen tapaan osin nauhamaisesti. Ikkunoita on uusittu alkuperäisen mallin mukaan. Rinteessä sijaitsevan rakennuksen pihasivu on kaksikerroksinen ja asunnoissa on kookkaat, leveät sisäänvedetyt parvekkeet ja alakaerran terassit. B-asunnossa on 2000-luvulla toteutettu melko kookas puurakenteinen satulakattoinen terassilaajennus. Molemmissa päädyissä on pieni porrastus, joissa on pihasivulla pienet sisäänvedetyt tuuletusparvekkeet ja erilliset sisäänkäynnit.

Arvot: Rakennushistoriallinen, rakennustaiteellinen, historiallinen, kaupunkikuvallinen.
Paritalo edustaa sekä massoittelultaan että yksityiskohdiltaan rakennusajankohdalleen tunnistettavaa, mutta myös arkkitehtonisesti korkeatasoista suunnittelua. Rakennuksella on elinkeinohistoriallista arvoa ja se on tärkeä osa Hakalankadun varren ajallisesti ja tyylillisesti kerrostunutta, mutta paikoitellen erittäin hyvin säilynyttä ja arkkitehtonisesti merkittävää pientaloaluetta.

62. URHEILUPUISTO 7 (743-401-2-518)

Valmistumisvuosi: 1932
Suunnittelija: ei tiedossa
Arvoluokka IV

1930-luvun asuintontti Keskusurheilukentän vieressä. Pihapiiriin kuuluu vuonna 1932 valmistunut asuinrakennus, joka on säilynyt ulkoisesti pääosin hyvin sekä samoihin aikoihin valmistunut sauna- ja varastorakennus. Asuinrakennus on säilynyt runkomallitaan ja suurelta osin myös materiaaleiltaan hyvin. Ainakin osittain hirsirunkoinen rakennus on betoniperustainen. Runkomalli edustaa rakennusajankohdalle tyypillistä rakentamista, jossa huoneet sijoittuvat keskimuurin ympärille. Pihasivulla on melko kookas satulakattoinen ja poikkipäätymäinen kuisti, jota on uusittu vuorauksen ja ikkunoiden sekä perustuksen osalta lähivuosina. Muutos on pyritty toteutettamaan alkuperäisilmettä kunnioittaen, mutta esimerkiksi ikkunat ovat syvemmällä rungossa. Kuistin perustusta on uusittu leca-harkoilla. Muilta osin rakennus on säilynyt hyvin. Päätykolmioissa on rakennusajankohdalle tyypilliset kissanpenkit. Alkuperäiset ikkunat ovat kookkaammat käännetyt ristikarmikarmi-ikkunat, Vuoraus on miltei kokonaisuudessaan peiterimalaudoitus. Tasakerran yläpuolella räystäslinjassa on vaaka- ja viistopanelointi. Rakennuksen vesikatteena on iäkäs sementtitiilikate. Ulkorakennus on säilynyt hyvin ja muodostaa asuinrakennuksen kanssa eheän kokonaisuuden. Mahdollisesti ainakin saunaosaltaan hirsirunkoinen rakennus edustaa tyypillistä aikansa pihapiirin rakennuskantaa.

Arvot: Rakennushistoriallinen.
Pihapiiri edustaa harvoja säilyneitä kauppalan aikaisia asuintontteja lähiympäristössä. Asuinrakennuksessa lähiaikoina toteutettu kuistimuutos vaikuttaa kohteen säilyneisyyteen. Pihapiiri sijaitsee hieman syrjässä ja keskellä uudempaa tai muutettua rakennuskantaa ollakeseen kaupunkikuvallisesti merkittävä. Arviointi koskee pihapiiriä kokonaisuudessaan.

63. SEINÄJOEN KESKUSKENTÄN PÄÄKATSOMO (743-401-2-643)

Valmistumisvuosi: 1950-luku
Suunnittelija: Arkkitehti Yrjö Lindegren
Arvoluokka III

Arkkitehti Yrjö Lindegrenin 1950-luvulla suunnittelema teräsbetonirakenteinen ja rapattu sekä pulpettikattoinen katsomo Seinäjoen keskuskentällä. Katsomo liittyy Helsingin Olympiastadionin suunnittelejina toimineen Lindegrenin laajempaan urheilipuistosuunnittelmaan. Urheilupuiston avajaisia vietettiin vuonna 1952. Kenttää on uudistettu 1970-luvulla. Katsomorakennus on säilynyt runkomalliltaan sekä tyylillisiltä yksityiskohdiltaan muovisia kuppi-istuimia lukuun ottamatta pääosin hyvin ja alkuperäinen rakennusajankohta on edelleen selkeästi havaittavissa. Urheilukentän ympäristöön kuuluu myös kookkaampi 1990- ja 2000-luvulla valmistunut viuhkamainen pesäpallostadionin katsomo.

Arvot: Rakennushistoriallinen, historiallinen, kaupunkikuvallinen.
Arkkitehti Yrjö Lindegrenin suunnittelema katsomo on osa maakunnallisesti merkittäväksi ehdotettua urheilupuistoaluetta. Rakennus on säilynyt alkuperäispiirteiltään hyvin ja sillä on itsessään kaupunkikuvallista arvoa. Kunnallinen urheilukenttä ilmentää myös Seinäjoen sodanjälkeistä kasvua. Katsomo on edustamassa edelleen 1950-luvun alkuperäistä urheilupuistoa, jotka liittyvät Suomessa omaleimaisena osana hyvinvointiyhteiskunnan syntyyn.

3.3. POHJA JA ITIKKA

3.3.1. Yksittäiskohteet

Pohjan ja Itikan alueen inventoidut kohteet sijaitsevat melko hajanaisesti yksittäiskohteina. Itikan alue on ollut aikanaan selkeästi Seinäjoen teollisuuden keskittymä, joka on jatkunut myös Pohjan alueen pohjoisosiin rautatien lähettyville. Itikan alue on muuttunut viime vuosina merkittävästi ja muutokset tulevat myös lähitulevaisuudessa jatkumaan. Seinäjoen varhaista teollisuushistoriaa edustava Itikanmäen alue (Kalevan navetta sekä Itikan konttorirakennus) on ehdolla maakunnallisesti merkittäväksi kohteeksi. Itikan alueella merkittävä teollisuushistoriaa ilmentävä rakennus on myös nykyisin Rytmikorjaamona tunnettu vuonna 1959 valmistunut rakennushallituksen arkkitehtien suunnittelema entinen postiautovarikko sekä siihen liittyvä pienkerrostalo (kohde nro 64). Täysin poikkeuksellinen Itikan alueeseen kuuluva kohde on Seinäjoen rannassa aivan vilkkaan risteysalueen vieressä oleva rakennushistoriallisesti ja elinkeinohistorialliseti merkittävä Pankin (Pohdon) (65.) pihapiiri. Pankki edustaa Seinäjoen kaupunkialueella erittäin harvinaista 1800-luvun loppupuolen rakentamista, jossa on havaittavissa myös uusrenessassipiirteitä.
Pohjan pohjoisosassa sijaitsee elinkeinohistoriallisesti merkittävä Osuusliikkeiden keskusvarastojen ryhmittymä. Tämä rakennuskokonaisuus on valitettavasti suurelta osin joko muutettu tai päässyt huonoon kuntoon. Kokonaisuuden merkittävin rakennus on teollisuusrakentamisen muotokielen uudisrajana pidetyn arkkitehti Erkki Huttusen käsialaa oleva Vientiosuuskunta Munan funktionalistinen pakkaamo- ja varastorakennus vuodelta 1938 (66.). Huttunen on suunnitellut Suomessa lukuisia SOK:n funktionalistisia teollisuus- ja konttorirakennuksia, kuten Helsingin keskustan Sokos sekä Rauman ja Oulun konttorirakennukset.
Tähän inventointiin kuulunut kapea alue radan ja Louhenkadun välissä on rakennuskannaltaan pääosin uutta tai merkittävästi muutettua. Joukossa on ainoastaan joitakin merkittävämpiä yksittäiskohteita. Radan varren läheisyydessä Pultrantien varressa sijaitsee kaksi historiallisesti merkittävää 1920-luvulle ajoittuvaa kohdetta. Pultrantie 1 edustaa 1920-luvulla Terijoelta siirrettyjä huviloita, joita on vielä jonkin verran jäljellä Seinäjoella, mutta aivan keskustan tuntumasta ne ovat suurelta osin hävinneet. Molemmat Pultrantien kohteet liittyvät mitä luultavimmin historiallisesti myös viereiseen rata-alueeseen. Nämä kohteet tulisi huomioida osana maakunnallisesti merkittäväksi ehdotettua Pohjan pientalot -aluekokonaisuutta.

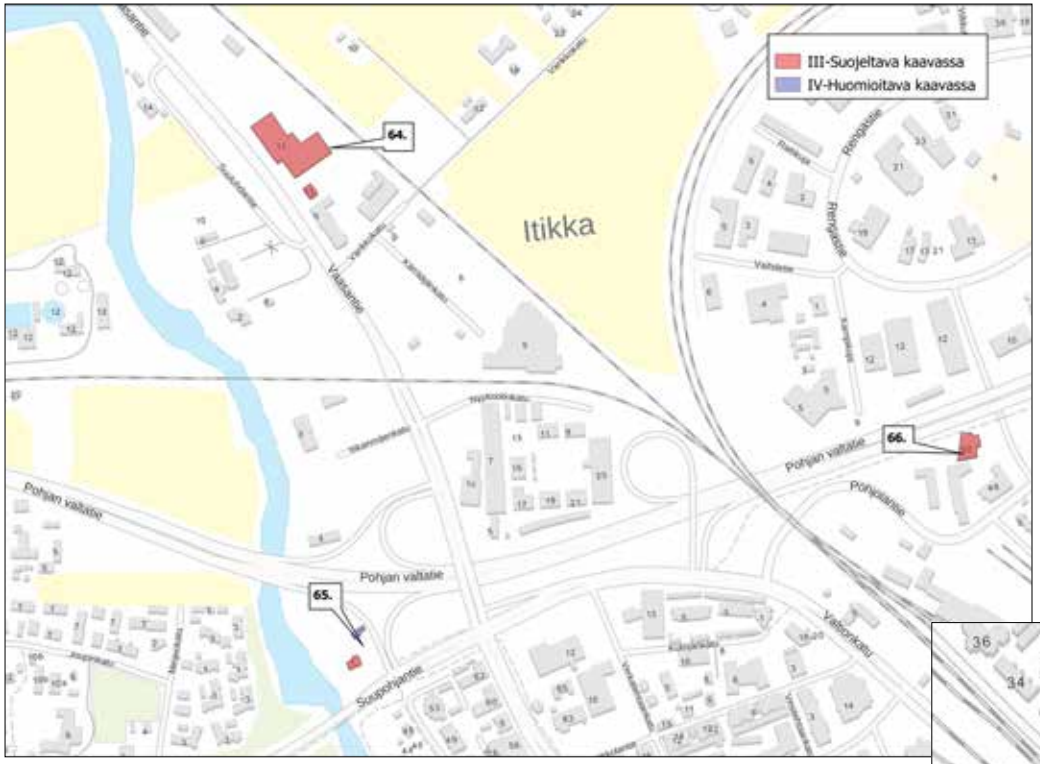
III-Suojeltava kaavassa
IV-Huomioitava kaavassa
64.
65.
66.
Itikka
Pohjan valtatie
Suoppojantie
Valtatie
Rantatie
Rantakatu
Vahtatie
Vahtatie
Valtionkatu

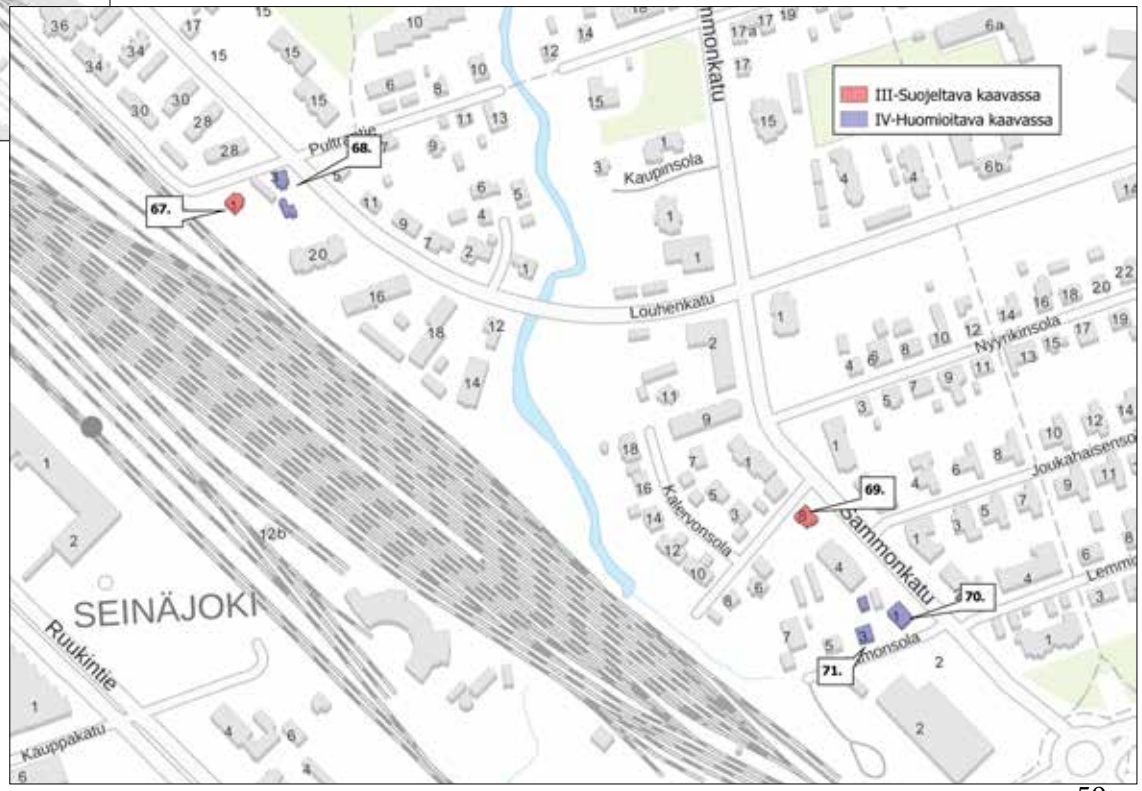
III-Suojeltava kaavassa
IV-Huomioitava kaavassa
67.
68.
69.
70.
71.
SEINÄJOKI
Ruukintie
Kauppakatu
Kaupinsola
Louhenkatu
Kalervonsola
Sammonkatu
Nyynäkinsola
Joukahaisensola
Lemmi
Sammonsola

64. VAASANTIE 11, RYTMIKORJAAMO (743-7-19-1)

Valmistumisvuosi: 1959
Suunnittelija: Mahd. arkkitehdit Heikki Sysimetsä, Toimi Hämäläinen ja Martti Melakari
Arvoluokka III

Vaasantien varressa Itikan teollisuusalueella näkyvällä paikalla sijaitseva entinen Postin autovarikko sekä siihen liittyvä asuinrakennus. Rakennushallituksen arkkitehtien vuonna 1957 suunnittelemat tiilirunkoiset rakennukset ovat säilyneet käyttötarkoituksen muutoksesta huolimatta erittäin hyvin. Entinen postiautovarikko tunnetaan nykyään konserttipaikka- ja luovien alujen keskus Rytmikorjaamona. Ulkoisesti rakennus edustaa edelleen 1950-luvun teollisuusrakentamista. Kookas vinkkelin mallinen, tiilirunkoinen, osittain kolmikerroksinen ja kaksilappeinen pulpettikattoinen rakennus on säilynyt pääosin hyvin alkuperäisessä asussaan sekä runkomalliltaan, että yksityiskohdiltaan. Sisäpihan puolella aukotusta ja ikkunamallia on jonkin verran muutettu 1980-luvun alussa sekä 2000-luvulla toteutetuissa muutoksissa. Vuorauksena on puhtaaksimuurattu tiili. Saumapeltikate on uusittu. Sisätilat ovat muuttuneet täysin käyttötarkoituksen muutoksen yhteydessä. Rytmikorjaamon eteläpuolella sijaitsee siihen historiallisesti liittyvä postiautovarikon asuinrakennus. Nykyään ilmeisesti osittaisessa toimistokäytössä oleva rakennus edustaa 1950-luvulle tyypillistä pienkerrostalorakentamista ja on säilynyt ulkoisesti lähes autenttisena. Rakennuksen julkisivut ovat roiskerapatut ja sivuja jakaa tiiliset pilasterit. Ikkunat ovat alkuperäiset. Rakennusajankohdalle tyypillisiä ikkunoita reunustaa kapea pystypanelointi. Vesikatteena on ilmeisesti alkuperäinen sementtitiilikate.

Arvot: Rakennushistoriallinen, historiallinen, kaupunkikuvallinen.
Käyttötarkoituksen muutoksesta huolimatta rakennukset ovat säilyneet erittäin hyvin alkuperäisilmeessään sekä runkomalliltaan että yksityiskohdiltaa ja edustavat Seinäjoen harvaa iäkkäämpää teollisuusrakentamista. Kokonaisuudessaan kyseessä on ulkoasultaan onnistunut vanhan tehdaskiinteistön muutos uuteen käyttötarkoitukseen. Arviointi koskee Rytmikorjaamoa sekä pienkerrostaloa.

65. SUUPOHJANTIE 1, PANKKI (POHTO) (743-401-4-153)

Valmistumisvuosi: 1880-luku
Suunnittelija: Ei tiedossa
Arvoluokka III (päärakennus), Ulkorakennus/pihapiiri IV

Alun perin Ala-Marttilaan kuulunut Pohtona tunnettu tila sijaitsee Itikan risteysalueen ja joen välimaastossa Marttilan sillan pohjoispuolella. Puutarhan ympäröimä pihapiiri muodostuu 1800-luvun lopun asuinrakennuksesta ja viimeistään 1900-luvun alkupuolelle ajoittuvasta ulkorakennuksesta. Uurenessanssipiirteitä omaava, lohkokiviperustainen ja hirsirunkoinen asuinrakennus on säilynyt ulkoisesti hyvin. Rakennusta on lähivuosina kunnostettu alkuperäisilmettä kunnioittaen. Muun muassa ikkunat ovat kunnostettu. Vuorauksena on rakennusajankohdalle tyypillinen kolmiosainen listoin jaettu laudoitus. Ulkoasussa on myös havaittavissa 1900-luvun alkupuolella toteutettuja muutoksia. Ristipuitteinen ikkunamalli "ylimääräisine" vaakakoristepuitteineen on melko yksilöllinen. Pihan poikkipäädyn päätykolmiossa on puolestaan jugend-tyylinen T-karmi-ikkuna. Sisäänkäyntien päällä on neliruutuiset kamanaikkunat ja sivuilla pääikkunoiden yläpuolella on tallella alkuperäiset haukanikkunat. Pihasivulla oleva pieni yksiruutuinen ikkuna on myöhempää perua. Ulko-ovet ovat uusitut. Aikanaan ilmeisesti nahkurinverstaanakin toiminut osin hirsirakenteinen ulkorakennus on säilynyt käytännössä 1900-luvun alun asussaan.

Rakennushistoriallisesti, historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittävä.
Pihapiiri sijaitsee kaupunkikuvallisesti erittäin näkyvällä paikalla Suupohjantien varressa joen rannassa. Asuinrakennus edustaa Seinäjoen kaupunkialueella harvoja säilyneitä uusrenessanssityylisiä 1800-luvun lopulle ajoittuvia asuinrakennuksia. Ulkoasu on säilynyt erittäin hyvin ja kunnostukset on toteutettu alkuperäisilmettä kunnioittaen. Ulkorakennus on säilynyt ulkoisesti mahdollisesti 1900-luvun alkupuolelle ajoittuvassa muutosasussaan. Asuinrakennuksessa on aikanaan toiminut Seinäjoen säästöpankki ja ulkorakennuksessa on harjoitettu verstastoimintaa, joten kohteella on myös elinkeinohistoriallista arvoa. Arviointi koskee sekä asuinrakennusta. Ulkorakennus tulisi myös huomioida kaavassa IV-luokassa.

66. LOUHENKATU 50, ENTINEN VIENTIOSUUSKUNTA MUNAN PAKKAAMO (743-401-4-329)

Valmistumisvuosi: 1938
Suunnittelija: Arkkitehti Erkki Huttunen
Arvoluokka III

Vuonna 1938 valmistunut osin kolmikerroksinen arkkitehti Erkki Huttusen suunnittelema selkeän funktionalistinen teollisuusrakennus maisemallisesti näkyvällä paikalla Pohjolantien varrella. Pihapiiri rajautuu pohjoisessa Pohjan valtatiehen, johon myös rakennus erottuu selkeästi. Rakennus sijaitsee rata-alueen läheisyydessä Pohjan Valtatien, Pohjolantien ja Louhenkadun väliin sijoittuvalla pienellä teollisuuskeskittymällä, jossa sijaitsee entisten SOK:n ja Tuko:n varastoja sekä tuotantolaitoksia. Valkoinen pulpettikattoinen, tiilirunkoinen ja rapattu rakennus on säilynyt ulkoisesti kaksikerroksiselta osaltaan pääosin erittäin hyvin, mutta on päässyt hieman rapistumaan. Pihasivulla ja itäpäässä on tallella pääosin alkuperäiset ikkunat sekä sisäänkäynti, jonka vieressä on pyöreä ikkuna. Pihasivulla yksi ikkuna on korvattu kookkaammalla ristikarmi-ikkunalla, mutta tämä muutos on jo iäkäs. Sen sijaan rakennuksen matalampi osa on kokenut melko mittavia muutoksia aukotuksen suhteen. Pihasivulla oleva kellariin johtava ajoluiska on toteutettu 1950-luvulla. Rakennuksen edessä alun perin olleen avokatoksen paikalle on valmistunut lähivuosikymmenten aikana lasiseinäinen, metallirakenteinen laajennus. Rakennuksessa toimi tällä hetkellä polkupyörämyymälä Cycli Oy.

Arvot: Rakennustaiteellinen, historiallinen, kaupunkikuvallinen.
Entinen Vientiosuuskunta Munan pakkaamorakennus liittyy Seinäjoen teollisuushistoriaan ja edustaa harvoja säilyneitä kauppalan aikaisia teollisuusrakennuksia. Joistakin muutoksista huolimatta edelleen aikakautensa puhdasta funktionalismia edustavalla rakennuksella on kaupunkikuvallisten ja rakennustaiteellisten arvojen lisäksi entisenä SOK:n kanamunapakkaamona myös elinkeinohistoriallista arvoa.

67. PULTRANTIE 1, SÖYRING (743-401-5-350)

Valmistumisvuosi: Siirretty Terijoelta vuonna 1925
Suunnittelija: ei tiedossa
Arvoluokka III

Hirsirunkoinen jugend-tyylinen asuinrakennus ja lohkokiviperustainen rakennus on siirretty nykyiselle paikalleen Terijoelta vuonna 1925. Pihasivua hallitsee poikkipääty, jonka edessä oleva satulakattoinen kuisti on toteutettu vuonna 2005. Kuisti on toteutettu sopimaan hyvin rakennuksen alkuperöisilmeeseen. Rakennuksen vuorauksena on vaakaponttilaudoitus. Rakennuksessa on iäkkäältä vaikuttavat osin kunnostetut jugend-tyyliset ikkunat. Ikkunoiden yläpuolella on jugendille tyypilliset nouseva aurinko -koristeaiheiset otsalaudat. Rakennuksen alakerrassa on kolme huonetta ja keittiö, yläkerrassa kolme kamaria. Rakennuksen nykyinen satulakattoinen kuistilaajennus on toteutettu vuonna 2005 insinööri Ahti Köykän suunnittelemana. Laajennus on toteutettu sopimaan rakennuksen alkuperäisilmeeseen. Pihapiiriin kuuluu myös rakennushistoriallisesti vaatimaton sauna- ja varastorakennus, joka on toteutettu ilmeisesti useammassa vaiheessa. Tiilirunkoinen ilmeisesti 1920-luvulle ajoittuva kellarirakennus on varustettu takalla sekä ilmanvaihtohormilla ja se toimi ilmeisesti sodan aikana väestönsuojana/sirpalesuojana.

Arvot: Rakennushistoriallinen, historiallinen, kaupunkikuvallinen.
Asuinrakennus edustaa Seinäjoen harvoja säilyneitä Terijoelta siirrettyjä taloja sekä jugendtyylin taloja. Asuinrakennus on tyylillisesti hyvin säilynyt ja kunnostettu alkuperäisilmettä kunnioittaen. Tyypillistä aikansa pihapiirin rakennuskantaa edustava kellari toimi sodan aikana ilmeisesti väestönsuojana, jolloin sillä on myös historiallista arvoa. Tontti muodostaa viereisen Ketosen tontin kanssa ajallisen ja rakennushistoriallisesti merkittävän Seinäjoen kauppalaan liittyvän kokonaisuuden Pultrantien varressa. Kohteet tulisi huomioida osana maakunnallisesti merkittäväksi ehdotettua Pohjan pientaloalueet -kulttuuriympäristöä.
Arviointi koskee asuinrakennusta ja kellaria.

68. PULTRANTIE 3, KETONEN (743-401-5-370)

Valmistumisvuosi: 1926
Suunnittelija: ei tiedossa
Arvoluokka IV

1920-luvun asuintontti maisemallisesti merkittävällä ja näkyvällä paikalla vilkkaan Sammonkadun ja Pultrantien risteyksessä. Tontilla oleva hirsirunkoinen ja satulakattoinen asuinrakennus on valmistunut vuonna 1926 ja edustaa rakennusajankohdalleen tyypillistä pienimuotoisempaa rakentamista. Rakennuksen runkomalli on sälynyt alkuperäisenä. Sisäpihan puolella on poikkipääty. Julkisivulla on katolappeessa satulakattoinen kaaveli. Rakennuksen vaakaponttivuoraus on iäkäs. Julkisivulla on toisen ikkunan alla nähtävissä vuorauksessa vielä sodan aikoihin toimineen leipomon sisäänkäynnin paikka. Ikkunat on uusittu alkuperäisen mallin mukaan. Vesikatteena on tiilikatetta jäljittelevä profiilipelti. Pihapiiriin kuuluu myös mahdollisesti useammassa vaiheessa valmistunut rungoltaan vinkkelin mallinen rankorakenteinen sauna- ja varastorakennus, jonka näkyvimmät piirteet edustavat 1940-50-lukujen rakentamista. Rakennus on vuorattu peiterimalaudoituksella. Ikkunat ja sisäänkäynnit ovat uusittuja. Vesikatteena on profiilipeltikate.

Arvot: Rakennushistoriallinen, historiallinen, kaupunkikuvallinen.
Asuinrakennus on säilynyt runkomalliltaan ja osittain myös materiaaleiltaan alkuperäisenä. Muutokset ovat suurelta osin toteutettu alkuperäisilmettä kunnioittaen, mutta ne ovat vaikuttaneet kohteen säilyneisyyteen. Ketosen tontti on entisenä leipomona sekä karjalaissiirtolaisten asuntona elinkeinohistoriallisesti että sosiaalihistoriallisesti merkittävä. Näkyvällä paikalla sijaitseva tontti muodostaa viereisen Söyringin tontin kanssa rakennushistoriallisesti, historiallisesti ja kaupunkikuvan kannalta merkittävän kokonaisuuden Pultrantien varressa. Kohteet tulisi huomioida osana maakunnallisesti merkittäväksi ehdotettua Pohjan pientaloalueet -kulttuuriympäristöä.
Arviointi koskee sekä asuinrakennusta että ulkorakennusta.

69. SAMMONKATU 8 (743-6-38-11)

Valmistumisvuosi: 1957
Suunnittelija: Arkkitehti Viljo Myyrinmaa
Arvoluokka III

Hyvin säilynyt vuonna 1957 valmistunut asuinrakennus. Sammonkadun varrella Rakennuksen on suunnitellut helsikiläinen arkkitehti Veijo Myyrinmaa. Tiilirunkoinen rakennus edustaa runkomalliltaan rakennusajankohtana jo yleistynyttä matalampaa runkomallia, mutta myös laadukkaampaa suunnittelua. Rungoltaan muilta osin suorakaiteen mallisen rakennuksen eteläpäässä on matalampi ulosvedetty satulakattoinen ja poikkipäätymäinen osa. Ikkunat sekä profiilipeltivesikate ovat uusitut. Ikkunat ovat uusitut alkuperäisen mallin mukaan, mutta tiilikatetta jäljittelevä profiilipeltikate on hieman risitiriidassa rakennuksen alkuperäisilmeen kanssa. Sisäpihan puolella on kuistisyvennys. Sisäänkäyntien sekä kuistin puukaiteet ovat myöhempää perua. Rakennuksen sisätilat ovat säilyneet tilajärjesykseltään sekä pinnoiltaan erittäin hyvin. Pihapiirin kookkaat männyt ovat istutettu samoihin aikoihin, kun rakennus valmistui. Pihapiirissä ei ole ulkorakennuksia.

Arvot: Rakennushistoriallinen, kaupunkikuvallinen.
Asuinrakennus sijaitsee näkyvällä ja kaupunkikuvallisesti merkittävällä paikalla Sammonkadun varressa. Eritäin hyvin säilyneen rakennuksen muutokset ovat kevyitä ja toteutettu pääosin alkuperäisilmettä kunnioittaen. Rakennus ilmentää myös Pohjan kaupunginosan 1950- ja 1960-lukujen voimakasta muutosta kaupunkimaisemmaksi ympäristöksi.

70. UNTAMONSOLA 1 (743-6-38-6)

Valmistumisvuosi: 1956
Suunnittelija: V. Vaaramäki
Arvoluokka IV

Ilmeisesti tyhjillään oleva vuonna 1956 valmistunut V. Vaaranmäen suunnittelema rankorakenteinen ja satulakattoinen asuinrakennus, joka on säilynyt ulkoisesti erittäin hyvin. Se edustaa rakentamisajankohdalleen tyypillistä kookkaamman runkomallin paritalotyyppistä rakentamista. Rakennuksessa oli sen valmistuttua 3-4 asuntoa ja se vuonna 1996 muutettiin arkkitehti Antti Talvitien suunnittelemana yhden asunnon asuinrakennukseksi. Suunnitelmissa oli myös vaihtoehto kahdelle asunnolle. Rakennuksessa on tallella alkuperäiset ikkunat. Rakennusajankohdalle tyypillisten tuuletusikkunallisten ja pystyjaollisten ikkunoiden lisäksi rakennuksessa on päädyissä pyöreät ikkunat sekä pitkillä sivuilla haukanikkunat. Mahdollisesti myös peiterimavuoraus on alkuperäinen. Sisäpihalla on pulpettikattoinen kuisti, jossa on kolme alkuperäistä ikkunallista ovea. Keskimmäisestä ovesta on kuljettu yläkerran asuntoon. Vesikatteena on profiilipeltikate. Pihapiiriin kuuluu myös ulkoisesti alkuperäisessä asussaan säilynyt mutta huonoon kuntoon päässyt rankorakenteinen ja satulakattoinen sauna- ja varastorakennus 1950-luvulta.

Arvot: Rakennushistoriallinen, kaupunkikuvallinen.
Pihapiiri sijaitsee kaupunkikuvallisesti erittäin näkyvällä paikalla Untamonsolan ja Sammonkadun risteyksessä. Huonokuntoinen ulkorakennus jää arvioinnin ulkopuolelle. Asuinrakennus on säilynyt ulkoisesti lähes autenttisena ja edustaa rakennusajankohdalleen kookkaampaa ja näyttävämpää paritalomaista rakentamista. Muutokset on toteutettu alkuperäisilmettä kunnioittaen. Rakennuksen käyttämättömyys sekä voimassa oleva kaavamerkintä uhkana säilymiselle. Kohde muodostaa viereisten Untamonsola 3: ja 5:n kanssa ajallisen ja rakennushistoriallisen jälleenrakennuskauden kokonaisuuden, joka edustaa Seinäjoen ja Pohjan kaupunginosan 1950- ja 1960-lukujen voimakasta muutosta.

71. UNTAMONSOLA 3 (743-6-38-7)

Valmistumisvuosi: 1958
Suunnittelija: Ei tiedossa. VR:n tyyppitalo 2u.
Arvoluokka IV

1950-luvun hyvin säilynyt asuintontti Untamonsolan varressa rata-alueen läheisyydessä. Vuosina 1957 ja 1959 valmistuneet rankorakenteiset ja satulakattoiset asuinrakennus sekä saunarakennus ovat toteutettu VR:n tyyppitalopiirustusten mukaan ja säilyneet ulkoisesti suurelta osin autenttisina. Asuinrakennus edustaa jälleenrakennuskaudelle tyypillistä runkomalliltaan noppamaista rakentamista. Rakennus on vuorattu peiterimalaudoituksella. Tuuletusikkunalliset pystyjaolliset ikkunat ovat alkuperäiset. Satulakattoisessa kuistissa on nauhaikkunat ja alkuperäinen ikkunoilla varustettu ulko-ovi. Rakennuksen länsipäädyssä on erillinen toinen sisäänkäynti, jossa on myös alkuperäinen ikkunallinen ovi ja jonka päällä on pulpettimallinen lippa. Molemmissa rakennuksissa on vesikatteena huopa kolmiorimoin. Saunassa katonlape jatkuu sisäänkäynnin päälle muodostaen avokuistin. Saunarakennus on vuorattu asuinrakennuksen tavoin peiterimalaudoituksella. Rakennusten yhtenäinen väritys sekä materiaalit korostavat hyvin säilynyttä, eheää kokonaisuutta.

Arvot: Rakennushistoriallinen, historiallinen, kaupunkikuvallinen.
Pihapiiri sijaitsee kaupunkikuvallisesti näkyvällä paikalla. Hyvin säilyneellä, rakennushistoriallisesti merkittävällä kohteella on VR:n tyyppitalona myös historiallista arvoa. Kohde muodostaa viereisten Untamonsola 1:n ja 5:n kanssa ajallisen ja rakennushistoriallisen jälleenrakennuskauden kokonaisuuden, joka edustaa Seinäjoen ja Pohjan kaupunginosan 1950- ja 1960-lukujen voimakasta muutosta.

3.4. SEINÄJOEN JOKIRANTA

Jokirannan alue on suurelta osin inventoitu jo vuonna 2010 ja arvotettu vuonna 2017, joten nyt toteutettuun inventointiin kuuluu ainoastaan kaksi yksittäiskohdetta sekä paikallisesti arvokkaaksi katsottu Kaartotien 1960- ja 1970-lukujen kerrostalokokonaisuus. Aikaisemmissa inventoinneissa ulkopuolelle jäänyt hieman katveessa sijaitseva, mutta eheä jälleenrakennuskauden pihapiiri Kaartotie 80A (75.) otettiin nyt mukaan inventointiin ja se voidaan katsoa osaksi vuonna 2017 arvotettua Kaartotien jälleenrakennuskauden kokonaisuutta. Inventointiin otettiin mukaan myös alun perin 1970-luvun alussa valmistunut arkkitehti Helge Railon kahdessa vaiheessa suunnittelema ulkoisesti erittäin hyvin säilynyt entinen Seinäjoen terveyskeskus (76.). Kookas rakennus edustaa alueelle harvinaista rakennusajankohtansa selkeää betonibrutalismia ja tyypillistä voimakkaan horisontaalista matalampaa rakentamista. Palolaitoksen lisäksi Seinäjoen jokirannan alue käsittää maakunnallisesti merkittäviksi ehdotettuina kohteina aikaisemmin inventoidun vanhan vesitornin sekä joen länsipuolella Jouppilan taloryhmän.

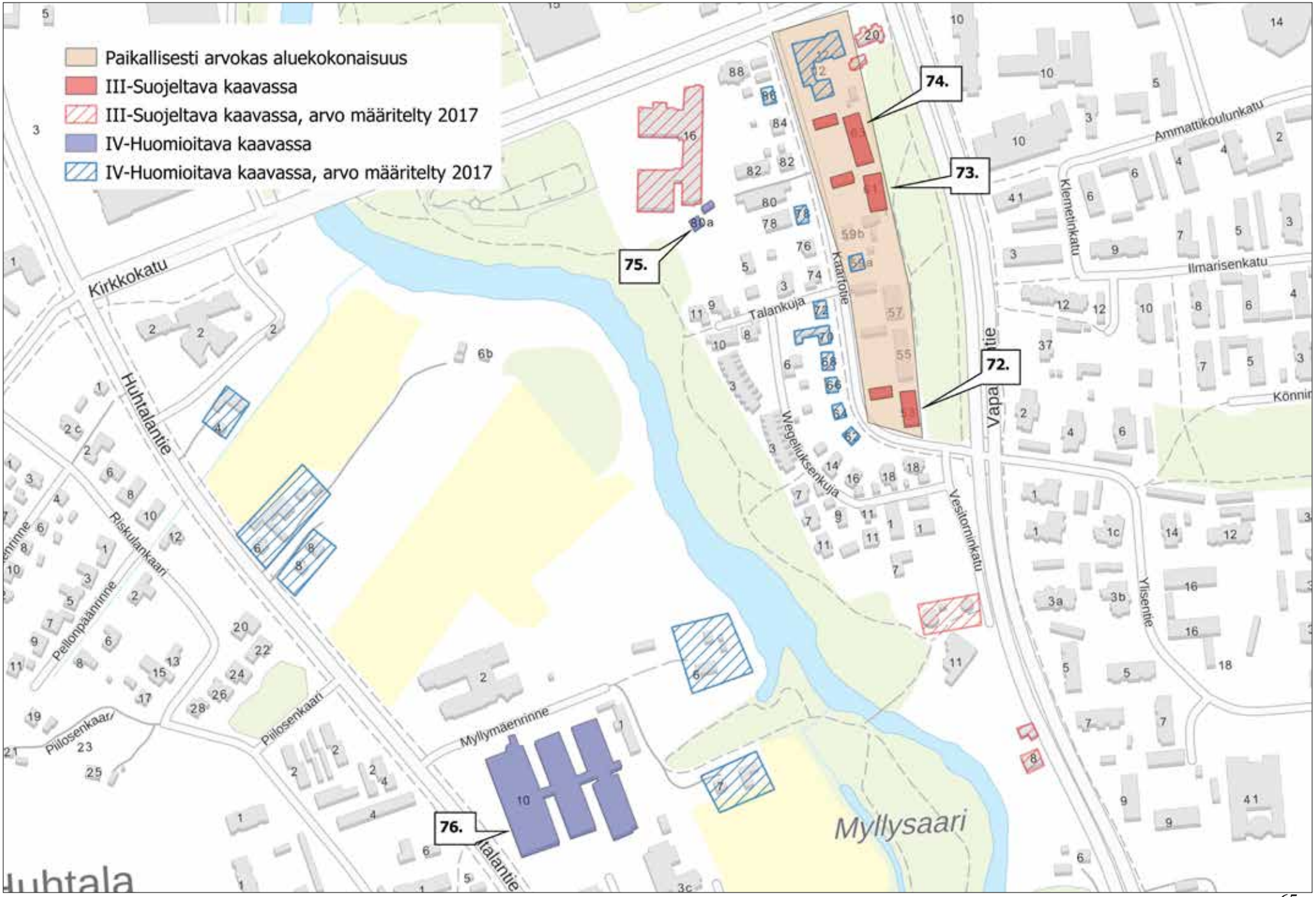
Paikallisesti arvokas aluekokonaisuus
III-Suojeltava kaavassa
III-Suojeltava kaavassa, arvo määritelty 2017
IV-Huomioitava kaavassa
IV-Huomioitava kaavassa, arvo määritelty 2017
74.
73.
72.
75.
76.
Kirkkokatu
Huhtalantie
Riskulankaari
Pellonpäänrinne
Piilosenkaari
Myllymäenrinne
Talankuja
Kaarlotie
Wegeliuksenkuja
Vesitorninkatu
Klemetinkatu
Ammattikoulunkatu
Ilmarisenkatu
Ylisentie
Myllysaari

3.4.1. Kaartotien varren kerrostalot

Kaupunkikuvallisesti merkittävällä ja näkyvällä paikalla Kaartotien varressa Vapaudenpuiston laidalla sijaiseva kolmesta 1960-70-luvulla valmistuneesta matalasta kerrostalosta koostuva kokonaisuus. Tämä kokonaisuus on jo itsessään paikallisesti merkittävä, mutta liittyy arkkitehtonisesti myös Kaartotien pohjoispäässä sijaitsevaan maakunnallisesti merkittäväksi kohteeksi ehdolla olevaan arkkitehti Touko Saaren suunnittelemaan vuonna 1960 valmistuneeseen entiseen paloasemaan. Paloasemarakennus on inventoitu ja arvotettu vuosina 2010/2017.

Hannu Valkaman sekä Touko Saaren suunnitelmia edustava Kaartotien kolmen kerrostalon kokonaisuus kuuluu Seinäjoen hyvin säilyneeseen matalampaan selkeäpiirteistä modernismia edustavavaan kerrostaloarkkitehtuuriin, jollaista esiintyy myös Ruukintien alueella. Rakennukset ovat säilyneet ulkoisesti pääosin hyvin ja kunnostukset on toteuettu alkuperäisilmettä kunnioittaen. Asuinrakennusten yhteydessä jokaisella pihalla on myös alkuperäiset ja hyvin säilyneet autotallirakennukset, jotka kuuluvat kiinteästi tähän ajalliseen ja rakennushistorailliseen kokonaisuuteen ja kertovat historiallisesti aikansa autokannan kasvusta.

Yläkuva: Kerrostalojen pihapiireissä olevat autotallit ovat säilyneet ulkoisesti käytännössä autenttisina ja ovat tärkeä osa rakennushistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittävää kokonaisuutta. Alakuvassa oleva arkkitehti Touko Saaren suunnittelema entinen palolaitos on ehdolla maakunnallisesti merkittäväksi kohteeksi.

72. KAARTOTIE 53, ASUNTO-OSAKEYHTIÖ NIKUNKULMA (743-3-9-3)

Valmistumisvuosi: 1966
Suunnittelija: Arkkitehti Hannu Valkama
Arvoluokka III

Vuonna 1966 valmistunut arkkitehti Hannu Valkaman suunnittelema aikansa pelkistettyä modernismia edustava kaksi asuinkerrosta käsittävä pienkerrostalo. Rakennus on säilynyt ulkoisesti hyvin. Suorakaiteen muotoista massaa korostaa nauhamaiset, sisäänvedetyt parvekkeet sekä nauhamaisesti sijoitetut yksiruutuiset ikkunat. Rakennuksen päätyjen tiilivuoraus on rapattu ja maalattu mitä ilmeisimmin vasta lähivuosina. Räystäslinjassa sekä ikkunoiden välissä on profiilipeltivuoraus ja itäsivulla rappukäytävien kohdalla ikkunoiden välisissä kentissä on vaakaponttilaudoitus. Parveikkeissa on sileä, maalattu betoni. Ikkunat ovat uusitut alkuperäisen puitemallin mukaan. Kaksirappuisessa rakennuksessa sisäänkäynnit sijaitseva noin puoli kerrosta katutason alapuolella olevassa sisäänvedetyssä käytävässä, johon johtaa luiska.
Pihapiiriin kuuluu myös tiili- ja betonirakenteinen matala ja kapea sekä pulpettikattoinen autotalli, joka on säilynyt ulkoisesti erittäin hyvin. Rakennuksen päädyissä ja takasivulla on harjattu rappaus. Pystypaneloidut ovet ovat alkuperäiset. Vesikatteena on huopakate. Toisessa päädyssä oleva jätekatos on myöhempää perua.

Arvot: Rakennushistoriallinen ja kaupunkikuvallinen.
Pihapiiri sijaitsee maisemallisesti erittäin näkyvällä paikalla Kaartotien varressa ja erottuu selkeästi myös Vapaudentielle. Kiinteistö kuuluu osana Kaartotien ja Vapauden tien välisen alueen hyvin säilyneeseen 1960-70-luvulla valmistuneeseen kerrostalokokonaisuuteen. Kerrostalo sekä siihen liittyvä autotalli ovat säilyneet erittäin hyvin ja muutokset on toteutettu alkuperäisilmettä kunnioittaen. Kokonaisuus edustaa arkkitehti Valkaman merkittävää kädenjälkeä Seinäjoen katukuvassa. Keskusta-alueen hyvin säilyneet ja verrattain runsaat 1960- ja 1970-luvuilla valmistuneet pienkerrostalot ilmentävät Seinäjoen voimakasta muutosta kaupungiksi. Arviointi koskee sekä kerrostaloa että autotallia.

73. KAARTOTIE 61, ASUNTO OY TIENVIERI (743-3-3-3)

Valmistumisvuosi: 1966
Suunnittelija: Arkkitehti Touko Saari
Arvoluokka III

Arkkitehti Touko Saaren suunnittelema vuonna 1966 valmistunut pienkerrostalo sekä siihen kuuluva autotalli. Tiili ja betonirakenteinen kerrostalo edustaa rakennusajankohdalleen tyypillistä massaltaan suorakaiteen mallista matalampaa kerrostalorakentamista. Horisontaalista ilmettä korostavat nauhaikkunat ja sisäänvedetyt parvekkeet. Katonharjan yli nousevat päätyseinät saavat kokonaisuuden näyttämään tasakattoiselta. Kaksirappuisessa rakennuksessa sisäänkäynnit sijaitsevat molemmilla sivuilla olevissa, noin puoli kerrosta katutason alapuolella olevissa syvennyksissä. Rakennuksen vuorauksena on minerit-levyt sekä päädyissä valkoiseksi slammattu tiili. Ikkunoiden välissä on pystypanelointi sekä toisella sivulla vaakasuuntainen, voimakkaasti profiloitu veitsiponttilaudoitus. Rakennuksen eteläpäädyssä on vuonna 1969 uima-allastilaksi valmistunut matalampi betonirakenteinen laajennus, jonka päätykolmiossa on minerit-vuoraus. Koko rakennuksen vesikatteena on saumapeltikate. Pihalla oleva tiili- ja betonirakenteinen ja pulpettikattoinen autotalli on valmistunut samaan aikaan kerrostalon kanssa säilynyt ulkoisesti käytännössä autenttisena. Vuorauksena on valkoiseksi slammattu tiili. Vesikatteena on saumapeltikate. Pystypaneloidut ovet ovat alkuperäiset.

Arvot: Rakennushistoriallinen, kaupunkikuvallinen.
Pihapiiri sijaitsee maisemallisesti erittäin näkyvällä paikalla Kaartotien varressa ja erottuu selkeästi myös Vapaudentielle. Kiinteistö kuuluu osana Kaartotien ja Vapauden tien välisen alueen hyvin säilyneeseen 1960-70-luvulla valmistuneeseen kerrostalokokonaisuuteen, joka ilmentää Seinäjoen voimakasta muutosta kaupungiksi. Pienerrostalo sekä siihen liittyvä autotalli ovat säilyneet erittäin hyvin ja vähäiset muutokset on toteutettu alkuperäisilmettä kunnioittaen. Kokonaisuus edustaa myös arkkitehti Saaren merkittävää kädenjälkeä Seinäjoen katukuvassa. Arviointi koskee sekä kerrostaloa että autotallia.

74. KAARTOTIE 63, ASUNTO OY KAARTOHOVI (743-3-3-11)

Valmistumisvuosi: 1970
Suunnittelija: Arkkitehti Hannu Valkama
Arvoluokka III

Vuonna 1970 valmistunut arkkitehti Hannu Valkaman suunnittelema pienkerrostalon pihapiiri, joka rajautuu idässä Vapaudenpuistoon. Rakennusajankohdalle tyypillistä suorakaiteen muotoista massaa korostaa nauhamaiset, sisäänvedetyt parvekkeet sekä nauhamaisesti sijoitetut tuuletusikkunalliset tai yksiruutuiset, alkuperäisen mallin mukaan uusitut ikkunat. Kahden rapun sisäänkäynnit sijaitsevat noin puoli kerrosta katutason alapuolella olevassa Sisäänvedetyssä käytävässä, johon johtaa luiska. Käytävässä on pystyponttipanelointi. Rakennuksen vuorauksena on valkoiseksi slammattu tiili, mineritlevyt sekä räystäslinjassa profiilipelti. Toisella sivulla on rappukäytävien kohdalla upotukset, joissa on tuuletusparvekkeet. Asuntojen parvekkeet ovat osittain lasitetut. Kokonaisuuteen kuuluu myös Kaartotien puolella kerrostalon kanssa samaan aikaan valmistunut pääty kadulle päin oleva betoni- ja tiilirakenteinen matala ja pitkän mallinen autotalli. Ulkoisesti alkuperäisessä asussa säilyneen rakennuksen itäpäädyssä on valettu syvennys ja kookkaalla metalliovella varustettu kulku rakennuksen alla olevaan väestönsuojaan. Rakennus on vuorattu valkoiseksi slammatulla tiilellä. Ovissa on alkuperänen pystypanelointi. Räystäslinjassa on asuinrakennuksen tavoin profiilipelti.

Arvot: Rakennushistoriallinen ja kaupunkikuvallinen.
Pihapiiri sijaitsee kaupunkikuvallisesti erittäin näkyvällä paikalla Kaartotien varressa ja erottuu selkeästi myös Vapaudentielle. Kiinteistö kuuluu osana Kaartotien varren hyvin säilyneeseen 1960-70-luvulla valmistuneeseen kerrostalokokonaisuuteen, joka ilmentää Seinäjoen voimakasta muutosta kaupungiksi. Kerrostalo sekä siihen liittyvä autotalli ovat säilyneet erittäin hyvin ja vähäiset muutokset on toteutettu alkuperäisilmettä kunnioittaen. Kokonaisuus edustaa myös arkkitehti Valkaman merkittävää kädenjälkeä Seinäjoen katukuvassa. Arviointi koskee sekä kerrostaloa että autotallia.

3.4.2. Yksittäiskohteet

75. KAARTOTIE 80A, ULAPPA (743-401-2-888)

Valmistumisvuosi: 1950
Suunnittelija: ei tiedossa
Arvoluokka IV

Poikkeuksellisen hyvin säilynyt jälleenrakennuskauden pihapiiri aivan Seinäjoen lukion vieressä. Vuonna 1950 valmistunut rankorakenteinen ja satulakattoinen asuinrakennus on säilynyt ulkoisesti erittäin hyvin ja edustaa rakennusajankohdalleen tyypillistä noppamaista, puolitoistakerroksista rakentamista. Rakennuksen minerit-vuoraus on toteutettu mitä ilmeisimmin 1960-luvulla. Ikkunat ovat alkuperäiset ja pystyjaolliset. Pihasivulla on pulpettikattoinen kuisti, jossa on nauhaikkunat. Rakennuksen vesikatteena on alkuperäinen sementtitiilikate. Kuistissa on profiilipelti. Sauna- ja varastorakennus on säiynyt ulkoisesti käytännössä alkuperäisessä asussaan ja edustaa 1950-luvun pihapiirille tyypillistä ulkorakennusta. Rakennus on edelleen alkuperäisessä käytössään. Rakennus on vuorattu peitermalaudoituksella ja ikkunat ovat kaksiruutuiset ja pystyjaolliset. Ovissa on pystypanelointi. Rakennuksen itäpäähän on viimeistään 1960-luvulla toteutettu pieni autoa varten toteutettu satulakattoinen laajennus, jossa on sementtitiilikate. Muilta osin rakennuksen vesikatteena on huopa kolmiorimoin.

Arvot: Rakennushistoriallinen ja kaupunkikuvallinen.
Pihapiiri ilmentää edelleen Seinäjoen sotien jälkeistä muutosta. Asuinrakennus on säilynyt ulkoisesti erittäin hyvin ja on hyvin hoidettu. Nykyinen minerit-vuoraus on jo muutoksena iäkäs ja sopii rakennuksen ulkoasuun. Ulkorakennus on säilynyt ulkoisesti käytännössä autenttisena ja sitä on korjattu alkuperäisilmettä kunnioittaen. Kaartotieltä katsottuna pihapiiri sijaitsee hieman syrjemmässä ja näkyvyyden peittää Kaartotie 80A:n rivitalo ja toisesta suunnasta vieressä oleva kookas lukion rakennus. Ulapan rakennukset ja hyvin hoidettu perinteinen pihapiiri erottuu kuitenkin selkeästi Koskipuiston ulkoilualueelle. Tontti tulisi huomioida osana vuoden 2017 inventoinnissa esille nostettua Kaartotien varren jälleenrakennuskauden kokonaisuutta. Arviointi koskee sekä asuinrakennusta että sauna- ja varastorakennusta.

76, HUHTALANTIE 10, HUHTALAN SAIRAALA-SEINÄJOEN TERVEYSKESKUS (743-14-13-6)

Valmistumisvuosia: 1974 / 1987
Suunnittelija: Arkkitehti Helge Railo / Arkkitehtitoimisto Railo & Lehmus
Arvoluokka IV

Arkkitehti Helge Railon suunnittelema ulkoasultaan hyvin säilynyt entinen terveyskeskus kaupunkikuvallisesti merkittävällä paikalla Huhtalantien varressa. Runkomalliltaan palviljokiratkaisua edustava matala betonirunkoinen rakennus käsittää kolme erillistä siipiosaa, joita yhdistävät kapeat käytävät. Kaksi lännenpuoleinen sekä keskimmäinen siipi ovat valmistuneet vuonna 1974 ja alun perinkin toiseksi rakennusvaiheeksi suunniteltu kaksikerroksinen itäsiipi vuonna 1987. Rakennus edustaa tyyllisesti vielä 1970-luvulla vallinnutta matalampaa suorakaiteen mallista ja voimakkaan horisontaalista suunnittelua, jossa on havaittavissa myös aikansa betonibrutalismin ihanteita. Vuonna 1987 valmistunut laajennus on toteutettu sopimaan rakennuksen alkuperäisilmeeseen. Koko rakennus on vuorattu pesubetonipintaisilla erityisillä voimakkaasti profiloiduilla valetuilla vaakarimoilla/listoilla varustetuilla teräsbetonielementeillä. Pitkien sivujen voimakkaan horisontaalista ilmettä korostavat ikkunanauhat. 1980-luvulla valmistunut kaksikerroksinen laajennus on myös arkkitehti Railon käsialaa ja istuu hyvin rakennuksen alkuperäisosaan.

Arvot: Rakennushistoriallinen, historiallinen ja kaupunkikuvallinen.
Ulkoisesti hyvin säilynyt aikansa tunnistettavaa terveyskeskusrakentamista edustava kookas rakennus sijaitsee näkyvällä ja kaupunkikuvallisesti merkittävällä paikalla Huhtalantien varressa. Historiallisesti merkittävä kohde ilmentää Seinäjoen kaupungistumisen mukanaan tuomaa muutosta sekä 1970-luvun hyvinvointivaltion keskeisiä instituutioita. Arviointi koskee entistä terveyskeskusrakennusta.

3.5. JOUPIN POHJOISOSA

Joupin pohjoisosa käsittää inventointialueen iäkkäimmät ja perinteistä rakennuskantaa edustavat kohteet. Alue on kuitenkin muuttunut melko voimakkaasti viime vuosien aikana. Inventitointihankkeen aikana avattiin alueen länsiosassa Ideapark-ostoskeskus, joka osaltaan on tuonut alueelle voimakkaan muutokset ei ainoastaan ympäristössä erittäin näkyvänä rakennuksena, vaan myös mittavia muutoksia alueen liikennejärjestelyille. Kookas ostoskeskus aiheuttaa varmasti alueelle muutospaineita myös tulevaisuudessa. Ostoskeskuksen länsipuolella sijaitsee Suupohjantien varressa hyvin säilynyt 1800-luvun loppupuolelle ja 1900-luvun alkuvuosikymmenille ajoittuva aikanaan Kitinojan kantatilasta lohkottu kokonaisuus, joka ilmentää alueen historiallisia maatalouselinkeinoja sekä perinteistä rakentamista.
Joupin alue on muuttunut melko voimakkaasti jo viime vuosikymmenien aikana. Joupin koulun ympäristöön sijoittuva vanha rakennuskanta huomiotiin vielä vuonna 1993 valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi, mutta ei ollut mukana enää 1.1.2010 voimaan astuneessa päivitetyssä listauksessa. Joupin vanhaa rakennuskantaa on ehdotettu maakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöksi vuoden 2016 maakunnallisen inventoinnin yhteydessä. Alueen rakennuskanta on nykyään ajallisesti erittäin kerrostunutta ja ei muodosta enää rakennushistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti yhtenäistä kokonaisuutta. Poikkeuksena on alueen pohjoisosassa sijaitseva kolmen talonpoikaistalon pihapiirien muodostama kokonaisuus. Alueella on kuitenkin säilynyt rakennushistoriallisesti, historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittäviä yksittäiskohteita.

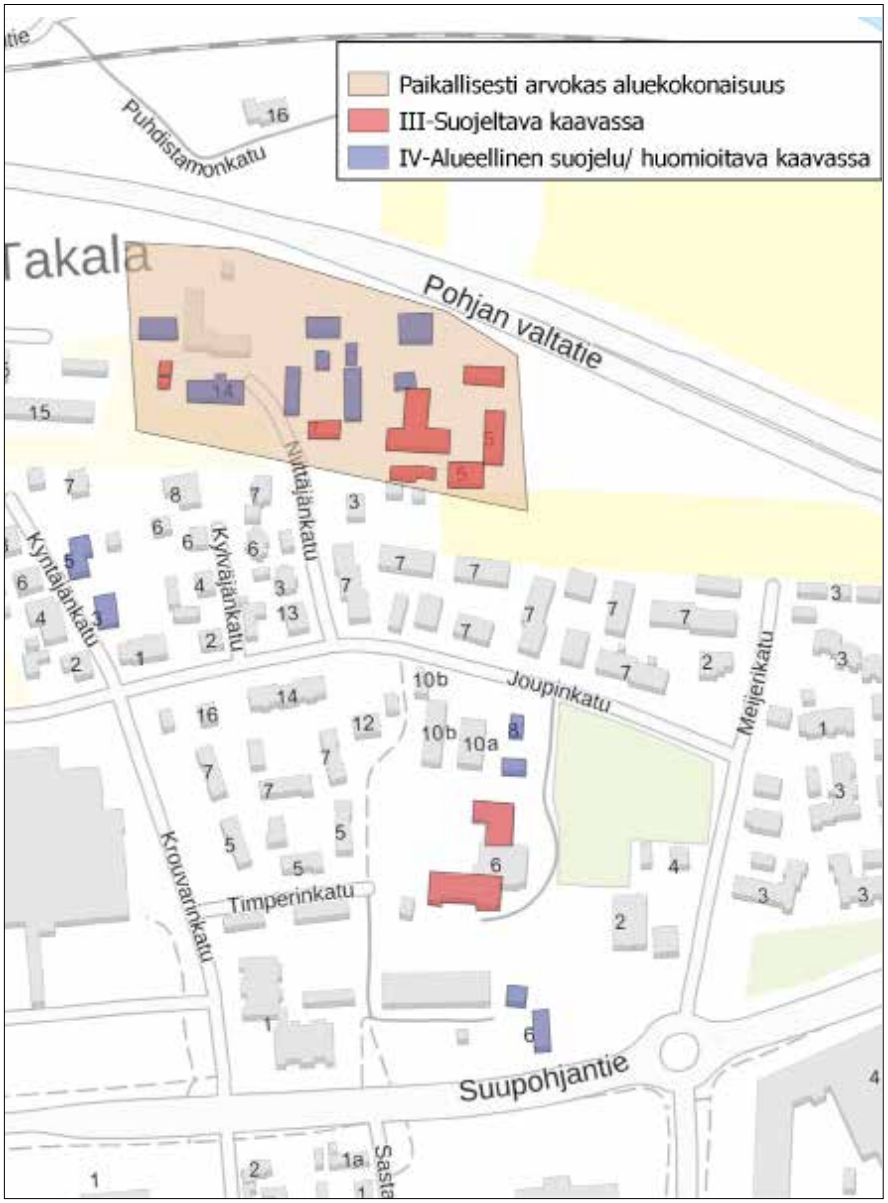
Paikallisesti arvokas aluekokonaisuus
III-Suojeltava kaavassa
IV-Alueellinen suojelu/ huomioitava kaavassa
Puhdistamonkatu
Takala
Pohjan valtatie
Nyttäjänkatu
Kyntäjänkatu
Kyntäjänkatu
Joupinkatu
Meijerikatu
Krouvarinkatu
Timperinkatu
Suupohjantie

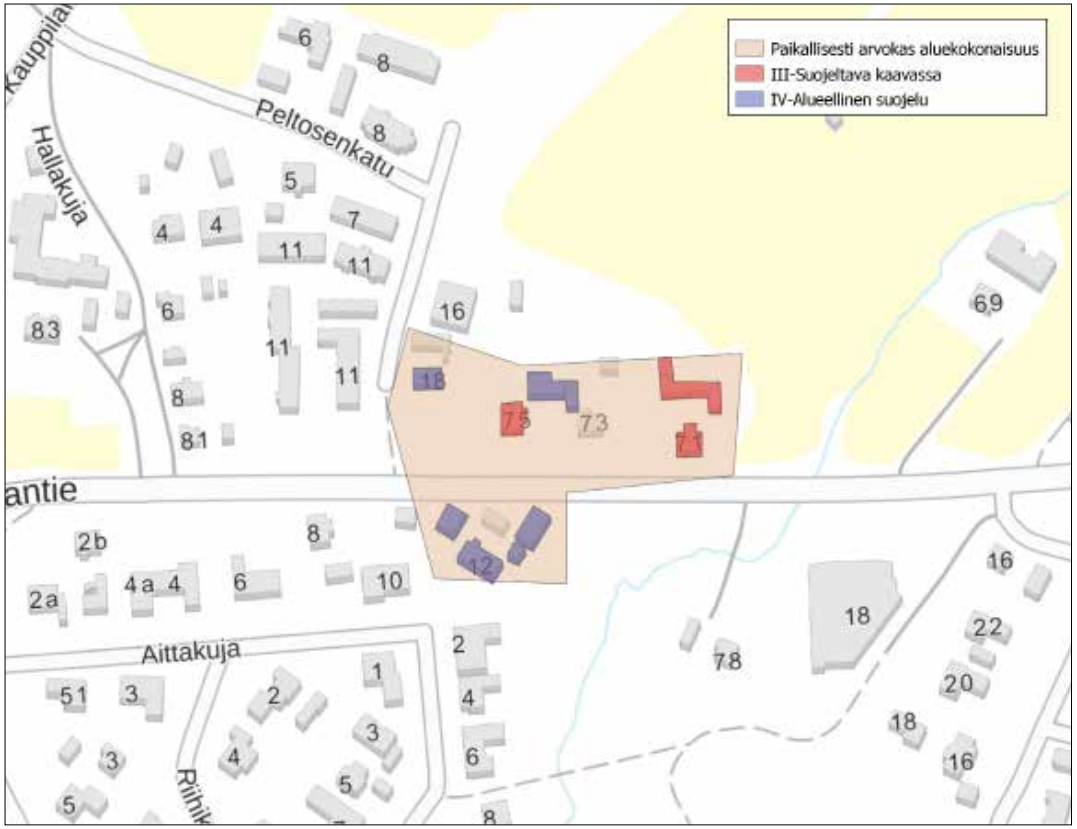
Paikallisesti arvokas aluekokonaisuus
III-Suojeltava kaavassa
IV-Alueellinen suojelu
Peltosenkatu
Hallakuja
antie
Aittakuja

3.5.1. Joupin talonpoikaistalot

Joupin historiallinen kylätontti Niittäjänkadun varrella. Tellervo Lahti on todennut toimittamassaan teoksessa ”Seinäjoen rakennuskulttuuria – Asutus, kulttuurimaisema ja vanha rakennuskanta” (2006), että Joupin kantatilasta jaetut tilat ”muodostavat Seinäjoen kulttuurihistoriallisten talonpoikaisrakennusten näyttävimmän kokonaisuuden.” Tämä rakennusryhmä mainittiin erikseen vuoden 1993 RKY-listauksen valtakunnallisesti merkittävän Joupin kylän vanhan asutuksen aluekuvauksessa. Kolmen pihapiirin rakennuksista iäkkäimmät ajoittuvat 1700-luvulle. Rakennusryhmä sijoittuu tiheämmän ja osin iäkkään Joupin vanhan kylän rakennuskannan pohjoispuolelle Pohjan valtatien varteen.

Valitettavasti viime vuosina Takala-Joupin (kohde nro 77.) rakennusryhmä on päässyt paikoin erittäin huo-noon kuntoon ja osittain hävinnyt. Kookas ainakin osittain 1850-luvulla rakennettu ja aikanaan kahdesta asuinrakennuksesta yhdistetty päärakennus on myös huonossa kunnossa. Sen sijaan pihapiirissä sijaitsevat vuonna 1745 valmistunut luhtiaitta sekä myös iäkäs vilja-aitta ovat edelleen päällisin puolin hyvässä kunnossa.

Keskimmäinen Rinta-Joupin rakennusryhmä (78.) on kunnostettu lähivuosina tilaus- ja edustuskäyttöön. Pihapiiri ei ole säilynyt toiminnallisilta jäljiltään autenttisena, vaan rakennusten paikkoja on osittain siirretty ja pihapiiriin on ilmeisesti siirretty joitakin rakennuksia myös muualta. Rakennukset ovat kunnostettu pääosin alkuperäisilmettä kunnioittaen ja kokonaisuus on edelleen merkittävä.

Yli-Joupin pihapiiri (79.) on melko poikkeuksellinen ja käsittää kaksi näyttävää asuinrakennusta, joista toinen edustaa perinteistä paikallista kaksikerroksista rakentamista, mutta toisessa on puolestaan edelleen havaittavissa rakennuksen historiallinen käyttö kansaoulu-na. Rakennus on ilmeisesti rautateiden arkkitehdin suunnittelema. Pihapiirissä on edelleen havaittavissa historialliset toiminnan jäljet.

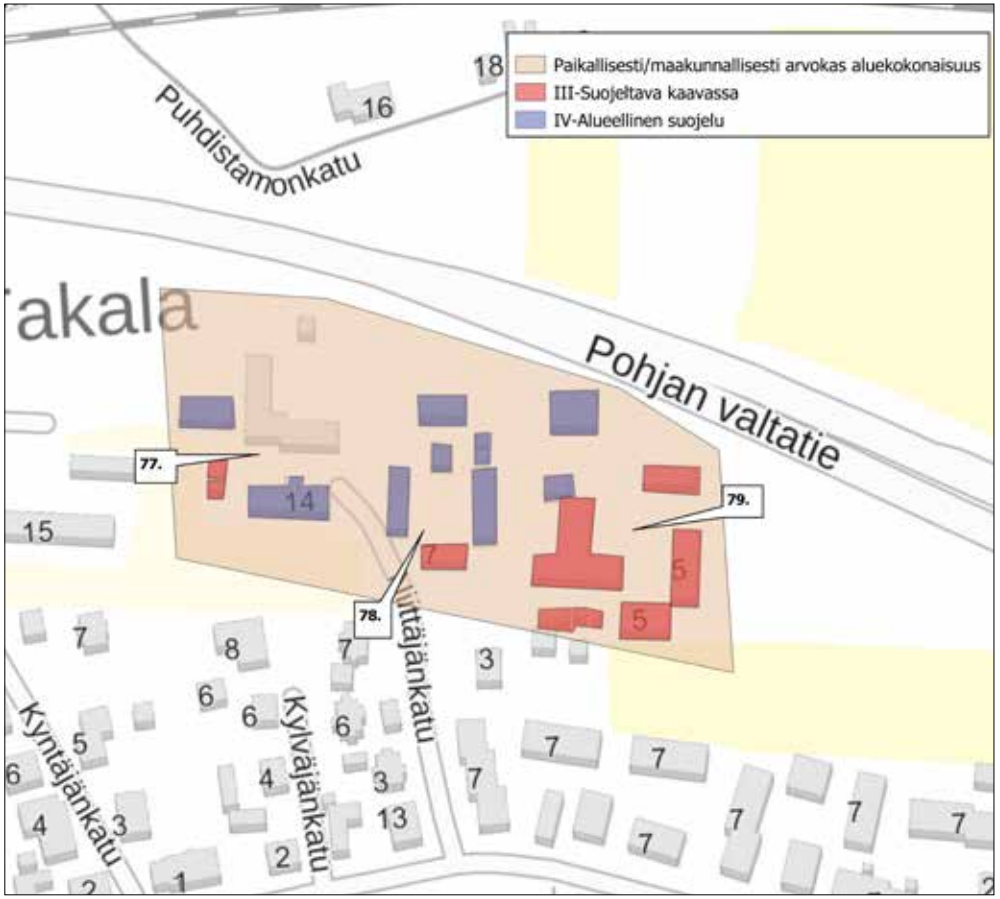

77. NIITTÄJÄNKATU 14, TAKALA-JOUPPI (743-13-3-9)

Valmistumisvuosi: 1740-luku / 1800-luvun puoliväli
Suunnittelija: -
Arvoluokka III (luhtiaitta ja vilja-aitta), (pihapiiri IV)

Takala-Joupin pihapiirin vanhimmat rakennukset ajoittuvat 1700-luvulle. Valitettavasti pihapiiriin rakennuskanta on päässyt hoitamattomana huonoon kuntoon ja osa rakennuksista on sortunut ja sittemmin hävitetty. Myös 1800-luvun puolivälin paikkeilla valmistunut kookas pitkänurkkainen päärakennus on huonossa kunnossa. Päärakennus on ollut aikanaan kaksi erillistä asuinrakennusta, jotka on yhdistetty nykyisellä poikkipäätymäisellä porstuaosalla. Rakennuksen peiterimavuorauta on lähivuosina osin poistettu ja ulko-ovet sekä kuusiruutuiset ikkunat ovat osin joko jätetty avoimiksi tai poistettu. Rakennus on punamullattu, päätykolmioiden väri on keltamultaa. Rakennuksessa on profiloitu räystäslaudoitus. Pihapiirissä oleva pitkänurkkainen ja vuoraamaton luhtiaitta on valmistunut vuonna 1745 ja on ilmeisesti paikkakunnan vanhin. Solan valoaukon koristelaudat on uusittu vanhan mallin mukaan. Luhtiaitan vieressä on viistoseinäinen, pitkänurkkainen ja vuoraamaaton ja salvokehikon päällä oleva otsallinen vilja-aitta. Pihapiirissä on säilynyt lisäksi osin hirsirunkoinen entinen lammasnavetta.

Rakennushistoriallisesti, historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittävä.
Kohde kuuluu maakunnallisesti merkittäväksi ehdotettuun Joupin talonpoikaistaloihin ja on entistä RKY-aluetta. Pihapiirin rakennuskanta on valitettavasti päästetty huonoon kuntoon ja osittain hävitetty, mutta tallella olevat rakennukset ovat edelleen merkittäviä kolmen talonpoikaistalon kokonaisuutta ajatellen. Varsinkin 1700-luvulle ajoittuva luhtiaitta sekä viereinen vilja-aitta ovat edelleen merkittäviä ja päällisin puolin hyväkuntoisia. Kokonaisuus edustaa alueen perinteistä rakennustapaa sekä elinkeinohistoriaa. Autonomian aikana venäläissotilaat järjestivät tansseja päärakennuksen tuvassa. Pihapiiri toimi myös Pekka Parikan ohjaaman Talvisota-elokuvan (1989) eräänä kuvauslokaationa.

78. NIITTÄJÄNKATU 7, RINTA-JOUPPI (743-401-1-492)

Valmistumisvuosi: Päärakennus 1800-luvun alku
Suunnittelija:-
Arvoluokka III (päärakennus), (pihapiiri IV)

Rinta-Joupin nykyisin pihapiiri muodostuu umpipihamaisesti suorakaiteenmuotoon sijoitetuista rakennuksista. Rakennusten sijoittelu ei ole kuitenkaan autenttinen, vaan esimerkikis aittoja on siirretty. Pihapiirin päärakennus on tyypillinen pohjalaistalo, joka on kunnostettu lähivuosina. Porstuan edessä on avokuisti. Hirsirunkoisen rakennuksen nurkat on koteloidut. Vuorauksena on peiterimalaudoitus. Ikkunat ovat 6-ruutuisia. Perustuksena on mahdollisesti luonnonkiven päälle valettu betoni.
Pihapiirin rakennukset ovat saunaa lukuun ottamatta säilyneet hyvin ja kunnostettu alkuperäisilmettä kunnioittaen. Pihapiiristä on kuitenkin havaittavissa Rinta-Joupin nykyinen edustus-/tilauskäyttö. Pääraennuksen lisäksi pihapiiriin kuuluu kaksi pitkänurkkaista ulkoriviä, joissa toisessa on keskellä luhti ja päädyssä kellarin halssi. Pihan keskellä on kaksikerroksinen pitkänurkkainen talli, kaksi pitkänurkkaista aittaa sekä saunarakennus, jota on muutettu jonkin verran. Rakennusten perustuksista on havaittavissa, että niitä on siirretty.

Rakennushistoriallisesti, historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittävä.
Kohde kuuluu maakunnallisesti merkittäväksi ehdotettuun Joupin talonpoikaistaloihin ja on entistä RKY-aluetta. Rinta-Joupin rakennusryhmä edustaa perinteisen maalaistalon pihapiiriä, mutta kyseessä ei ole autenttinen kokonaisuus. Siitä huolimatta pihapiiri muodostaa edelleen kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kokonaisuuden ja rakennukset ovat itsessään hyvin säilyneitä ja alkuperäisilmettä kunnioittaen kunnostettuja. Kokonaisuus edustaa alueen perinteistä rakennustapaa ja erottuu läheiselle Pohjan valtatielle. Arviointi koskee päärakennusta (III) ja pihapiiriä kokonaisuudessaan (IV).

79. NIITTÄJÄNKATU 5, YLIJOUPPI/HAKOLA (743-401-1-479)

Valmistumisvuosi: Asuinrakennuksen iäkkäämpi osa 1800-luvun alku
Suunnittelija: -
Arvoluokka III (asuinrakennukset, aitat, piharivi ja talli), (muu pihapiiri IV)

Pihapiiri on melko poikkeuksellinen ja käsittää rakennuskantaa 1700-luvulta 1900-luvun alkupuolelle muodostaen siitä huolimatta erittäin merkittävän kokonaisuuden, jossa on edelleen havaittavissa myös elinkeinohistorialliset toiminnalliset jäljet. Pihapiirissä on kaksi asuinrakennusta, joista toinen on valmistunut alun perin 1810-luvulla ja edustaa tyypillisempää kaksikerroksista pohjalaisrakentamista. Rakennus on vuorattu minerit-levyillä mitä ilmeisimmin 1960-luvulla. Ikkunat ovat iäkkäät kuusiruutuiset. Toinen asuinrakennus on kookas hirsirunkoinen ja satulakattoinen rakennus, jonka ulkoasusta on edelleen havaittavissa, että rakennus toimi aikanaan kansakouluna. Rakennuksen vaakaponttilaudoitus on jaettu listoin kenttiin. Paikoin kaksikerroksisen rakennuksen katto jakaantuu idänpuoliselta lappeeltaan kahteen osaan. Pihapiiriin kuuluu lisäksi näyttävä kolmen aitan rivi, joista iäkkäin ajoittuu 1700-luvun puoliväliin. Kaksi aitoista on otsallisia. Pihan perällä on iäkäs pitkänurkkainen ja läpiajettava ulkorivi. 1920-luvulla valmistuneessa hirsirunkoisessa tallissa on sivuilla tiilipilasterit.

Rakennushistoriallisesti, historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittävä.
Kohde kuuluu maakunnallisesti merkittäväksi ehdotettuun Joupin talonpoikaistaloihin ja on entistä RKY-aluetta. Ylijoupin pihapiiri on rakennushistoriallisesti merkittävä ja erittäin hyvin säilynyt kokonaisuus, mutta rakennukset kaipaavat paikoitellen kunnostusta. Iäkkäämmässä pohjalaistyylisessä päärakennuksessa toteutettu minerit-vuoraus on jo muutoksena iäkäs. Näyttävä aittarivistö sekä pihan perällä oleva ulkorivi ovat säilyneet erittäin hyvin. 1920-luvun talli on rakennushistoriallisesti merkittävä. Kokonaisuus edustaa alueen perinteisempää, mutta rakennusistoriallisesti asuinrakennusten osalta ehkä poikkeuksellisempaa rakennustapaa ja erottuu läheiselle Pohjan valtatielle. Arviointi koskee asuinrakennuksia, aittoja, tallia sekä ulkoriviä (III) ja pihapiiriä (IV).

3.5.2. Suupohjantien vanha asutus

Suupohjantien varressa nykyisen Ideaparkin länsipuolella sijaitsee tien molemmin puolin 1800-luvun loppupuolella ja 1900-luvun ensivuosikymmenille ajoittuva perinteistä hirsirakentamista ja alueen maatalouselinkeinohistoriaa ilmentävä pieni rakennusryhmä, joka on säilynyt pääosin hyvin. Läheinen Ideapark aihettaa ympäristössään muutospaineita myös tulevaisuudessa, joten edelleen asuinkäytössä oleva rakennusryhmä tulisi ehdottomasti huomioida. Pihapiirit ovat liittyvät historiallisesti Kitinojan kantatilaan, josta ne on eri aikoina lohkottu.
Iäkkäin rakennusryhmä, Larvakitinoja (kohde nro 80), sijoittuu itse asiassa inventointialueen ulkopuolelle tien eteläpuolelle, mutta otettiin inventointiin mukaan merkittävänä osana kyseistä kokonaisuutta. Larvamäkisen pitkänurkkainen päärakennus edustaa perinteistä kaksikerroksista pohjalaistaloa. Osa pihapiirin rakennuksista on valitettavasti päässyt huonoon kuntoon. Tien pohjoispuolella sijaitseva Valkoinen talo (Kokkila) (82.) edustaa Seinäjoella harvinaisempaa edelleen tallella olevaa jugend-tyylin rakentamista. Hyvin säilynyt ja inventointihetkellä alkuperäisasun mukaisesti kunnostuksen alla ollut asuinrakennus on valmistunut vuonna 1916. Hieman idempänä sijaitseva Vierimaa (83.) muodostaa taas tien varressa rakennushistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittävän ja hyvin säilyneen 1930-luvun pihapiirikokonaiden.

Alue sijaitsee maisemallisesti erittäin merkittävällä ja näkyvällä paikalla Suupohjantien varressa. Vasemmalla Larvakitinosajan rakennuksia ja oikealla takana näkyy Kokkilan asuinrakennus.

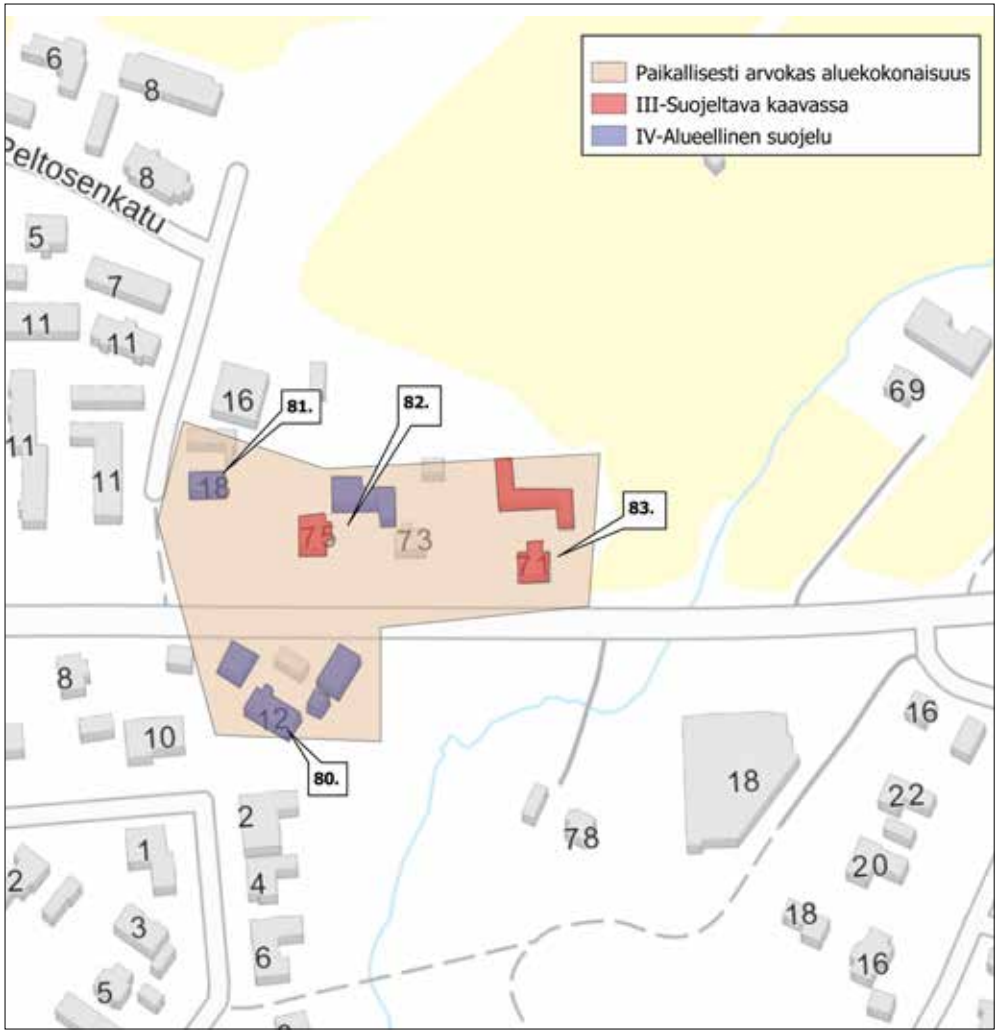

80. AITTAKUJA 12, LARVAKITINOJA (743-401-18-206)

Valmistumisvuosi: 1894
Suunnittelija: ei tiedossa
Arvoluokka IV

1800-luvun lopulle ajoittuva maatilan pihapiiri Suupohjantien varressa. Päärakennus on näyttävä kaksikerroksinen ja pitkänurkkainen pohjalaistalo, joka on säilynyt ulkoisesti sekä yksityiskohdiltaan että materiaaleiltaan hyvin. Rakennus on vuorattu peiterimalaudoituksella ja nurkat ovat koteloidut. Ikkunat ovat iäkkäät, osin alkuperäiset ristikarmi-ikkunat. Pihan puolella on satulakattoinen avokuisti ja sisäänkäynnin viereen on kaiverrettu vuosiluku 1894. Rakennuksen vesikatteena on profiilipeltikate. Hirsikerta ulottuu ainakin väliseinissä harjaan saakka, mikä voisi viitata varhaisempaan rakennusajankohtaan. Miltei tiessä kiinni oleva satulakattoinen, tiili- ja rankorakenteinen navettarakennus on rakennettu viimeistään 1950-luvulla. Rakennusta on lyhennetty 1960-luvulla uuden tielinjauksen vuoksi. Tässä yhteydessä rakennusta myös korotettiin. Rakennus on vuorattu punatiilellä sekä sileällä pystylaudoituksella. Ikkunat ovat alkuperäiset pystyjaolliset. Vesikatteena on profiilipeltikate. Pihapiiriin kuuluu lisäksi kaksiosainen hirsirunkoinen ja pitkänurkkainen matala, vuoraamaton ja punamullattu aittarakennus. Pitkät nurkat ovat koteloidut. Vesikatteena on aaltopeltikate. Lisäksi pihalla on otsallinen luhti, jonka aukotusta on mahdollisesti muutettu. Iäkäs rakennus on pitkänurkkainen, vuoraamaton ja punamullattu. Päärakennusta vastapäätä oleva hirsirunkoinen talli on huonokuntoisena sortunut.

Arvot: Rakennushistoriallinen, historiallinen, kaupunkikuvallinen.
Maisemallisesti erittäin merkittävällä paikalla Suupohjantien varressa oleva pihapiiri ilmentää alueen maataloushistoriaa. Rakennukset ovat säilyneet ulkoisesti erittäin hyvin sekä materiaaleiltaan että yksityiskohdiltaan, mutta kaipaavat kipeästi kunnostusta. Päärakennuksen historia liittyy myös sodan aikaan: yläkerran kamareissa majoitettiin sodan aikana tilalla töissä olleita venäläisiä sotavankeja. Arviointi koskee päärakennusta, aittoja sekä navettaa.

81. PELTOSENKATU 18 (743-9-68-5)

Valmistumisvuosi: 1935-40 (luultavasti iäkkäämpi)
Suunnittelija: ei tiedossa.
Arvoluokka: IV

Mahdollisesti 1940-luvulle ajoittuva pihapiiri Suupohjantien pohjoispuolella. Pihapiiri sijoittuu osittain uudemman pientalorakentamisen sekaan, mutta kuuluu osana Suupohjantien varren iäkkäämpään asutuskokonaisuuteen. Mahdollisesti hirsirunkoisen asuinrakennuksen rakennusajankohdaksi on ilmoitettu vuosi 1940. Rakennuksen runkomalli ja tyyli edustavat kuitenkin 1900-luvun alkuun ja alkupuolelle tyypillistä rakentamista. Perustus on takasivulla ja päädyissä yhtenäinen lohkokiviperusta, joka myös viittaa rakennuksen korkeampaan ikään. Pihasivulla on toisistaan erillään olevat, nurkkakivimäisesti asetetut lohkokivet. Rakennus on vuorattu peiterimalaudoituksella sekä pystypaneloinnilla. Ikkunat ovat uusitut pystyjaolliset ja kuusiruutuiset. Päätykolmioissa on tallella alkuperäiset kuusiruutuiset ikkunat, joiden ylävuorilaudassa on rombikoristeaihe. Aukotusta on muutettu pihasivulla ja vuorauksessa on nähtävissä alkuperäiset ikkunapaikat. Sisäänkäynnin satulakattoinen katos on toteuttu myös jälkikäteen. Pihapiiriin kuuluu lisäksi osittain hirsirunkoinen ulkorakennus, jonka rakennusvuodeksi on ilmoitettu 1935. Lisäksi pihapiirissä on osittain hirsinen pieni ja erittäin kapearunkoinen saunarakennus. Ulkorakennukset ovat säilyneet hyvin mutta ovat rakennushistoriallisesti melko vaatimattomia.

Arvot: Kaupunkikuvallinen.
Arkkitehtonisesti vaatimattomampaa ja pienimuotoisempaa rakentamista edustava pihapiiri sijaitsee maisemallisesti merkittävällä paikalla Suupohjantien pohjoispuolella ja kuuluu osana Suupohjantien varren iäkkäämpään maalaiskunnan aikaiseen asutuskokonaisuuteen, joka ilmentää vielä alueen maalaiselinkeinoja. Asuinrakennuksessa varsinkin pihasivulla toteutetut muutokset laskevat kuitenkin rakennushistoriallista arvoa. Tästä huolimatta rakennuksella on merkitystä osana Suupohjantien varren rakennushistoriaa. Arviointi koskee asuinrakennusta.

82. SUUPOHJANTIE 75, VALKOINEN TALO (KOKKILA) (743-401-18-9)

Valmistumisvuosi: 1916
Suunnittelija: Ei tiedossa.
Arvoluokka III (päärakennus), (pihapiiri IV)

1900-luvun alkupuolen hyin säilynyt pihapiiri Suupohjantien varressa. Hirsirunkoinen ja satulakattoinen asuinrakennus on valmistunut vuonna 1916 ja edustaa rakennusajankohdalleen tyypillistä rakentamista, jossa huoneet sijoittuvat keskimuurin ympärille. Rakennus on säilynyt sekä ulkoasultaan että sisätiloiltaan hyvin. Perustuksena on lohkokiviperusta. Pihasivulla on korkea umpikuisti ja toisella sivull katonlappeessa mansardikattoinen frontoni. Vuorauksena on peiterimavuoraus. Ikkunat ovat alkuperäiset jugend-tyyliset ristikarmi-ikkunat. Rakennusta oltiin inventointihetkellä kunnostamassa alkuperäisilmettä- ja materiaaleja kunnioittaen. Päätykolmioiden ikkunat ovat samaa mallia, mutta yhtä ruutua leveämpinä. Pohjoispään sivukkailla on pienet neliruutuiset ikkunat.Pihapiirissä oleva ulkorivi on luonnonkiviperustainen aitan ja puorin sisältävä hirsirakennus, jossa on luhti. Pitkänurkkainen rakennus on punamullattu. Pihapiiriin kuulu myös päärakennusta vastapäätä oleva toinen iäkäs ulkorivi, joka kuuluu nykyisin naapuritonttiin. Se on siirtynyt naapurin omistukseen v. 1939, jolloin naapuritila erotettiin Kokkilasta, mutta liittyy edelleen pihapiiriin sekä kaupunkikuvallisesti että toiminnalliselta historialtaan. Rakennusryhmän pohjoispuolella ollut navettarakennus on hävinnyt.

Arvot: Rakennushistoriallinen, historiallinen ja kaupunkikuvallinen.
Kaupunkikuvallisesti merkittävällä ja näkyvällä paikalla sijaitseva alueen harvoja hyvin säilynyttä 1900-luvun asuinrakentamista edustava pihapiirikokonaisuus. Asuinrakennus on säilynyt poikkeuksellisen hyvin ja kunnostukset on tehty alkuperäisilmettä kunnioittaen. Rakennuksessa majoittui vuoden 1939 YH:n aikan sotilaita ja sotien jälkeen evakkoja. Nykyisin naapuritonttiin kuuluva ulkorivi liittyy historialliseti pihapiiriin ja tulisi huomioida osana kokonaisuutta. Arviointi koskee päärakennusta (III) ja pihapiiriä kokonaisuudessaan (IV).

83. SUUPOHJANTIE 71, VIERIMAA (743-401-18-25)

Valmistumisvuosi: 1930
Suunnittelija: Ei tiedossa.
Arvoluokka III

1930-luvun hyvin säilynyt pihapiiri Suupohjantien varressa, johon kuuluu syvärunkoinen kaksikerroksinen päärakennus sekä rungoltaan kapea vinkkelin mallinen suurelta osin hirsirunkoinen piharivi. Hirsirunkoinen asuinrakennus on valmistunut ilmeisesti vuonna 1930 ja edustaa rakennusajankohdalleen tunnistettavaa rakentamista. Lohkokiviperustaisen ja satulakattoisen rakennuksen pihasivua hallitsee kookas satulakattoinen poikkipääty, jossa on myös sisäänkäynti. Julkisivulla on puolestaan melko kookas mansardikattoinen kaaveli. Ikkunat ovat suurelta osin uusitut puupuitteiset, pääosin rakennusajankohdalle tyypilliset, pääosin 6-9 ruutuiset ristikarmi-ikkunat. Sisäänkäynti on kaunis paripeiliovi. Sisäänkäyntiä kehystää klassisesti muotoillut vuorilaudat ja oven yläpuolella on rombikoristeaihe. Rakennus on vuorattu peiterimalaudoituksella ja kapeammalla pystypaneloinnilla. Vesikatteena on paikoin sammaloitunut sementtitiilikate. Hyvin säilynyt kookas ja läpiajettava piharivi on suurelta osin hirsirunkoinen, pitkänurkkainen ja käsittää kaksi vinkkeliä. Rakennus on mitä luultavimmin rakentunut useammassa vaiheessa ja on vanhimmilta osiltaan iäkkäämpi kuin päärakennus. Vuorauksena on pääosin peiterimalaudoitus ja sileä pystylaudoitus. Hirsirunkoiset osat ovat osittain vuoraamattomia. Satulakattoisessa rakennuksessa pihan puoleinen rankorakenteinen ja muuta rakennusta nuorempi vinkkeli on päädystä aumattu.

Arvot: Rakennushistoriallinen ja kaupunkikuvallinen.
Pihapiiri sijaitsee maisemallisesti merkittävällä paikalla Suupohjantien varressa. Rakennukset kuuluvat osana tien varren iäkkäämpään maalaiskunnan aikaiseen asutuskokonaisuuteen, joka ilmentää vielä alueen maalaiselinkeinoja. Melko näyttävä ja tien varren maisemassa pitkälle erottuva asuinrakennus sekä ulkorakennus ovat säilyneet ulkoasultaan erittäin hyvin ja muodostavat eheän kokonaisuuden. Arviointi koskseе molempia rakennuksisa.

3.5.3. Yksittäiskohteet

Vaikka Joupin pohjoisosan alue onkin muuttunut melko voimakkaasti viime vuosikymmenien aikana, on alueella silti joitakin erittäin hyvin säilyneitä kohteita. Valitettavasti moni iäkkäämpi kohde on myös muutettu niin merkittävästi, että alkuperäinen rakennusajankohta on enää vain vaivoin havaittavissa. Uudisrakennuksia on noussut rakennusoikeutta hyödyntäen iäkkäämpien rakennusten väliin paikoin erittäin tiiviisti. Esimerkiksi aivan Joupin koulun pohjoispuolella vieressä oleva Joupinkatu 8:n hyvin säilynyt 1930-luvun pihapiiri (kohde nro 86.) on jäänyt toiselta sivulta melko pahasti rivitalojen puristukseen.
Alueen merkittävin yksittäiskohde on Joupin koulu (85.), jonka vuonna 1923 valmistunut arkkitehtitoimisto Jussi & Toivo Paatelan suunnittelema selkeän klassistinen alkuperäinen osa on Seinäjoen ensimmäinen kivikoulu, joka mainittiin erikseen myös vuoden 1993 valtakunnallisesti merkittävän RKY-alueen kuvaustekstissä. Myös koulun pihapiiriin 1950-luvulla valmistunut arkkitehti Kerttu Tammisen suunnittelema uudisrakennus edustaa tunnistettavaa aikansa koulurakentamista ja on säilynyt ulkoisesti erittäin hyvin. Kokonaisuus on edelleen eheä ja rakennusosat selkeästi eroteltavissa, vaikka kahden iäkkäämmän kouluosan väliin on 1980-luvulla valmistunut liikuntasalin käsittänyt laajennusosa.
Koulun eteläpuolella Suupohjantien varrella, kookkaita Rinta-Joupin liikerakennuksia vastapäätä, sijaitsee kaksikerroksisen pohjalaistalon pihapiiri (84.), jonka iäkkäämmät rakennukset ovat siirretty paikalleen 1920-luvulla. Asuinrakennuksen nykyinen vuoraus on toteutettu 1960-luvulla. Asuinrakennuksessa on selkeästi havaittavissa siirtoajankohdan piirteitä. Asuinrakennuksen vuorauksesta ja pihapiirin nykyisestä sijainnista huolimatta kyseessä on edelleen rakennushistoriallisesti merkittävä kokonaisuus.Pihapiirissä on havaittavissa edelleen myös maatilatoiminnan jälkiä.
Hieman syrjemmässä, entisen Joupin Citymarketin rakennuksen pohjoispuolella sijaitsee pieni 1940-1950-luvulla valmistunut kokonaisuus, jossa on kaksi erittäin hyvin säilynyttä rakennusta. Kyntäjänkatu 5:n (88.) alkuperäisasussaan säilynyt asuinrakennus on valmistunut ilmeisesti vuonna 1942 ja edustaa näin erittäin harvaa ja melko poikkeuksellista sodan aikana valmistunutta rakennuskantaa. Kyntäjänkatu 3:ssa (87.) sijaitsee puolestaan materiaaleiltaan erittäin hyvin säilynyt 1950-luvun puurakenteinen pienkerrostalo.

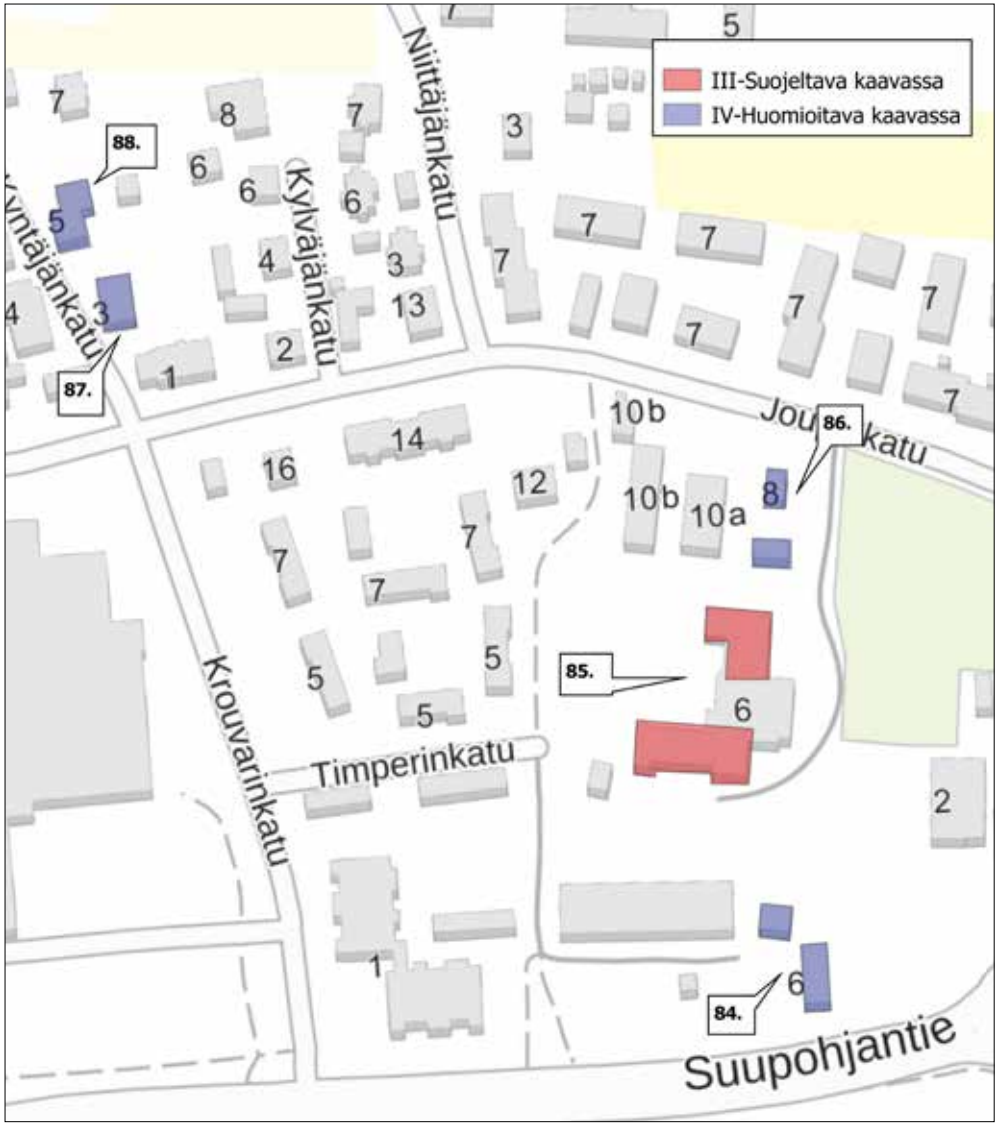

84, TIMPERINKATU 6, KANTA (UUSI-JOUPPI) (743-401-41-0)

Valmistumisvuosi: Mahdollisesti 1880-luku, siiretty paikalle 1928
Suunnittelija: Vuonna 1928 kokoamista johti rakennusmestari Frans Rekola
Arvoluokka IV

Suupohjantien varressa sijaitseva pohjalaistalon pihapiiri. Asuinrakennus on siirretty nykyiselle paikalleen Alavudelta vuonna 1928. Tuvan leipähirressä on vuosiluku 1887. Pihassa on lisäksi 1800-luvun aitta sekä 1960-luvulla valmistunut kookas eläinsuoja- ja varastohalli kertomassa vielä tuolloin jatkuneesta maatilatoiminnasta. Hirsirunkoisen päärakennuksen perustus on vuorattu betonilla. Seinien minerit-vuoraus on toteutettu 1960-luvulla. Ikkunat ovat alkuperäisen mallin mukaan uusittuja ristikarmillisia ja pystyjaollisia. 1920-luvun siirtoajankohdan klassismista kertovat päädyissä lunetti-ikkunat ja kissanpenkit sekä pihasivun kookkaan poikkipäätymäisen kuistin sekä matalamman kuistin voimakkaasti profiloidut tympanonit. Molemmissa kuisteissa on kaksi sisäänkäyntiä, joiden ovien päällä on kolmeruutuiset kamanaikkunat. Rakennuksen toisen kerroksen tilat on muutettu useaksi asunnoksi, mutta nykyisin rakennus on tyhjillään. Hirsirunkoinen, nurkkakivien päällä oleva 1800-luvun viljaaitta on tuotu Ilmajoelta 1920-luvulla. Pitkänurkkaisen rakennuksen nurkat ovat koteloidut. Aittaa on jatkettu 1920-luvulla lautarakenteisella osalla. Rakennuksen edustalla on tiilikatteinen katosrakennelma ja takana matala lautarakenteinen pulpettikattoinen varastotila. Pihapiiri on jäänyt Suupohjantien varressa hieman modernin rakennuskannan puristuksiin.

Arvot: Rakennuhistoriallinen, historiallinen, kaupunkikuvallinen.
Kaupunkikuvallisesti näkyvällä paikalla sijaitseva pihapiiri, joka kertoo alueen maataloushistoriasta. Asuinrakennuksen 1920-luvulle tyypillliset yksityiskohdat ovat säilyneet hyvin. 1960-luvulla toteutettuvuoraus on jo muutoksena iäkäs. Aitta on säilynyt ulkoisesti käytännössä 1920-luvun asussaan ja muutokset ovat iäkkäitä. Pihapiirissä oleva kookas rankorakenteinen ja levyuorattu entinen eläinsuojarakennus on säilynyt hyvin, mutta on rakennushistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti vaatimaton. Arviointi koskee asuinrakennusta ja aittaa.

85. TIMPERINKUJA 1, JOUPIN KOULU (743-13-77-3)

Valmistumisvuosi: 1922 / 1953 / 1987
Suunnittelija: 1922 Jussi & Toivo Paatela / 1953 arkkitehti Kerttu Tamminen
Arvoluokka III

Kolmessa vaiheessa valmistunut koulurakennus Joupissa. Rakennuksen varhaisin selkeän klassistinen osa on valmistunut vuonna 1922. Pihapiiriin valmistui vuonna 1953 uudisrakennus ja näiden väliin yhdistävä kolmas laajennusosa vuonna 1987. Alkuperäinen osa oli Seinäjoen ensimmäinen tiilirakenteinen kansakoulu. Suunnittelusta vastasi arkkitehtitoimisto Jussi & Toivo Paatela. Vanha osa on rungoltaan vinkkelin mallinen. Ulkoasussa toteutetut muutokset on toteutettu alkuperäisilmettä kunnioittaen. Perustuksessa on vuorattu hiekkapitoisella betonilla ja seinissä on sileä rappaus. Alakerran ikkunat ovat ristijaollisia, yläkerrassa on kaksiruutuisia ikkunoita. Ikkunoissa on valkoiset rapatut kehykset. Nurkissa on rustikointi. Päätykolmioissa on kissanpenkit. Sisätilat ovat täysin uusitut. Vuonna 1953 valmistunut arkkitehti Kerttu Tammisen suunnittelema uudempi koulurakennus on säilynyt ulkoasulataan sekä tyylillisiltä yksityiskohdiltaan hyvin. Rakennusosa edustaa aikansa tunnistettaavaa koulurakentamista ja yksityiskohdista on edeleen havaittavissa myös rakennuksen osittainen asuinkäyttö. Muutokset on toteutettu alkuperäisilmettä kunnioittaen. Koulujen väliin suunniteltiin vuonna 1987 mm. liikuntasalin käsittävä laajennus, joka yhdistää rakennukset. Uusimman osan katosrakennelmaa on jatkettu vanhan koulun edustalle saakka.

Arvot: Rakennushistoriallinen, historiallinen ja kaupunkikuvallinen.
Koulurakennuksen alkuperäinen osa on säilynyt tyylillisesti ja yksityiskohdiltaan erittäin hyvin ja muutokset on toteutettu alkuperäisilmettä kunnioittaen. 1950-luvulla valmistunut uudisrakennus edustaa rakennusajankohdalleen tyypillistä, mutta nykyisin jo uhanalaista koulurakentamista ja on säilynyt myös ulkoisesti erittäin hyvin. Arviointi koskee sekä 1920-luvulla valmistunutta alkuperäistä osaa sekä 1950-luvulla valmistunutta laajennusta. Sivistyshistoriallisesti merkittävä kokonaisuus ilmentää Seinäjoen koulupiirien historiaa sekä alueen kasvua.

86. JOUPINKATU 8, KARRAPELTO

Valmistumisvuosi: 1938
Suunnittelija: ei tiedossa
Arvoluokka IV

Alueen iäkkäämpää asuinrakennusta edustava 1930-luvun pihapiiri, johon kuuluu vuonna 1938 valmistunut, mahdollisesti hirsirunkoinen ja satulakattoinen asuinrakennus sekä asuinrakennuksen kanssa samoihin aikoihin valmistunut hirsi- ja rankorakenteinen ulkorakennus. Rakennuksissa on havaittavissa enemmänkin 1920-luvulle ominaisia klassistisia piirteitä. Asuinrakennus on säilynyt runkomalliltaan sekä tyylillisiltä yksityiskohdiltaan pääosin hyvin. Itäsivulla on alkuperäinen satulakattoinen avokuisti, jonka alkuperäisten pariovien päällä on neliruutuinen kamanaikkuna. Kuistissa on klassismille tyypilliset pylväät. Katonlappeessa on matala, pulpettikattoinen kattolyhty. Pihasivun umpikuisti on toteutettu jälkikäteen, mutta on muutoksena jo iäkäs. Koko rakennuksessa on iäkäs peiterimavuoraus. Vesikatteena on alkuperäinen saumapeltikate. Ikkunat ovat uusitut. Punamullattu ulkorakennus on säilynyt ulkoisesti erittäin hyvin. Saunaosa on vuoramaattomana hirrellä tasakertaan saakka. Muilta osin vuorauksena on peiterimalaudoitus. Saunan edessä on keltainen avokuisti, jossa on vastaavia yksityiskohtia, kuin asuinrakennuksessa. Ovet ovat joko alkuperäiset tai kunnostettu alkuperäisen mallin mukaan. Ikkunat ovat uusitut yksiruutuisiksi, mutta ovat jo iäkkäät. Päätykolmiossa on klassismille tyypillinen lunetti-ikkuna.

Arvot: Rakennushistoriallinen ja kaupunkikuvallinen.
Asuintontti sijaitsee maisemallisesti erittäin näkyvällä paikalla ja rakennukset muodostavat viereisen Joupin koulun alkuperäisen osan kanssa 1920-30-lukujen klassistisen kokonaisuuden. Asuinrakennuksessa toteutetut muutokset vaikuttavat hieman rakennushistorialliseen arvoon ja siten myös kokonaisarvoon, mutta kokonaisuus on muutoksista huolimatta edelleen merkittävä ja tärkeä osa Joupin kylän säilynyttä miljöötä. Arviointi koskee sekä asuinrakennusta että sauna- ja varastorakennusta.

87. KYNTÄJÄNKATU 3, TONTTI N:O 7 (734-401-1-198)

Valmistumisvuosi: 1955
Suunnittelija: ei tiedossa
Arvoluokka IV

Kyntäjänkaudun varren 1940-50-lukujen rakennuskokonaisuuteen kuuluva yksityiskohdiltaan ja materiaaleiltaan säilynyt vuonna 1955 valmistunut rankorakenteinen pienkerrostalo. Rakennus on vuorattu peiterimalaudoituksella, jonka vaakalista jakaa kahteen kenttään. Vesikatteena on alkuperäinen saumapeltikate. Ikkunat ovat alkuperäiset, julkisivulla pystyjaolliset ja tuuletusikkunalliset sekä päädyissä ja sisäpihan puolella yksiruutuiset. Sisäänkäyntiä kehystää paneloidut, ulosvedetyt sivuseinät, joiden päällä on pulpettimallinen katos sekä parveke, jossa on alkuperäinen pystyponttilaudoitettu kaide. Sisäänkäynnin ja parvekkeen ikkunalliset ovet ovat alkuperäiset, mutta sisäänkäynnissä kahva on uusittu. Rakennuksen betoniperustuksessa on jälkikäteen toteutetut karaattilevymäiset päällystelevyt.

Arvot: Rakennushistoriallinen.

Alueelle harvinaista, mutta arkkitehtonisesti melko tavanomaista 1950-luvun rankorakenteista kaksikerroksista pienkerrostalorakentamista edustava rakennus on säilynyt hyvin alkuperäisessä asussaan sekä tyylillisesti että materiaaleiltaan. Ainoastaan nykyinen kaksivärinen ulkoväri on ristiriidassa rakennuksen alkuperäisilmeen kanssa. Tontti kuuluu osana Kyntäjänkadun varren pieneen ja melko yhtenäiseen 1940-50-lukujen rakennuskokonaisuuteen, joka sijaitsee kaupunkikuvallisesti ajatellen melko syrjässä ollakseen alueena merkityksellinen ja tämä vaikuttaa myös sinänsä hyvin säilyneen kohteen kohteen kokonaisarviointiin.

88. KYNTÄJÄNKATU 5, TONTTI N:O 6 (734-401-197)

Valmistumisvuosi: 1942
Suunnittelija: Ei tiedossa.
Arvoluokka IV

Kyntäjänkadun varrella Joupin pohjoisosassa sijaitseva rankorakenteinen ja satulakattoinen omakotitalo, joka on valmistunut vuonna 1942. Harvinaisempaa sodanaikaista omakotitalorakentamista edustava rakennus on säilynyt ulkoisesti erittäin hyvin ja se on hyvin hoidettu. Puolitoistakerroksinen asuinrakennus edustaa runkomalliltaan ja mittasuhteiltaan melko tyypillistä aikansa rakentamista. Noppamainen runkomalli kuitenkin poikkeaa hieman mittasuhteiltaan jälleenrakennuskauden tyyppitaloista. Rakennuksessa on myös matalampi siipiosa, joka on mahdollisesti toteutettu hieman myöhemmin, mutta istuu hyvin rakennuksen alkuperäisilmeeseen. Koko rakennus on vuorattu peiterimalaudoituksella lukuun ottamatta kuistia, jossa on vaakaponttilaudoitus. Rakennuksen ikkunat ovat alkuperäiset ja edustavat rakennusajankohdalleen tyypillistä pystyjaollista mallia. Sisäpihan puolella olevassa pienessä satulakattoisessa kuistissa olevaa sisäänkäyntiä reunustaa ulosvedetty sivuseinämällä varustettu pulpettikattoinen katos. Katososan sivuseinämä on vuorattu sormipaneloinnilla. Myös alkuperäisessä ikkunallisessa ulko-ovessa on sormipanelointia. Kuistin rapuissa on rakennusajankohdalle tyypilliset rautakaiteet. Rakennukse pääsivessä on iäkäs semenettitiilikate. Siipiosassa on pihan puolella kaksi sisäänkäyntiä ja kadun puolella matalat autotallin pariovet.

Arvot: Rakennushistoriallinen

Rakennus on säilynyt hyvin alkuperäisessä asussaan sekä yksityiskohdiltaan ja materiaaleiltaan Mahdollisesti jälkikäteen toteutettu siipiosa on jo muutoksena iäkäs ja istuu hyvin alkuperäisilmeeseen. Runkomalliltaan kookas kokonaisuus saattaa viitata esimerkiksi elinkeinoharjoittamiseen. Tontti kuuluu osana Kyntäjänkadun varren pieneen ja melko yhtenäiseen 1940-50-lukujen rakennuskokonaisuuteen, joka sijaitsee melko syrjässä kaupunkuvallisesti arvokas ja tämä vaikuttaa myös sinsänsä hyvin säilyneen kohteen kokonaisarviointiin.

Lähdeluettelo

Hirvonen, Tuomo: *Seinäjoen ydinkeskustan olennaiset kehitysvaiheet ja sen 1950–70-lukujen rakennusperinnön arvottamisperiaatteita.* Tampereen teknillinen yliopisto - Arkkitehtuurin laitos 2015.

Helene Kaarnametsä, Suvi Rosendahl & Liisa Nummelin: *Porin ruutukaavakeskusta – Modernin rakennusperinnön inventointi 2019*. Porin kaupunkisuunnittelu & Satakunnan Museo 2019.

Diplomi-insinöörit ja arkkitehdit 1965. STS:n ja TFIF:n julkaisema matrikkeli. Helsinki 1965.

Diplomi-insinöörit ja arkkitehdit 1973. STS:n ja TFIF:n julkaisema matrikkeli. Helsinki 1973.

Karhunen, Eeva (toim.): *Kulttuuriympäristöt arjen arvoiksi*. Satakunnan Museon julkaisuja 18. Pori 2012.

Annikki Kyttä & Tenho Takalo: *Seinäjoen historia II. 1930–1970*. Seinäjoki 1977.

Lahti, Tellervo (toim.): *Seinäjoen rakennuskulttuuria – Asutus, kulttuurimaisema ja vanha rakennuskanta*. Seinäjoen Historiallinen Yhdistys ry. 2006.

Pyykkönen, Teijo (toim.): *Liikuntaympäristöt kulttuuriperintönä – opas arviointiin*. Liikuntatieteellinen Seura ja Museovirasto. Helsinki 2013.

Rauhala, Jenni: *Rakennusinventointi Seinäjoen kaupungin keskusta-alueella.* Etelä-Pohjanmaan maa-kuntamuseo 2011.

Saarilahti, Sini: *Seinäjoen keskustan rakennusinventointi ja toimenpide-ehdotukset osayleiskaavaa varten 2017*. Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo 2017.

Sanaksenaho, Pirjo: *Moderni koti – Pientaloasumisen ihanteet arkkitehtuuri- ja sisustusjulkaisuissa 1950–60-luvuilla.* Aalto-yliopiston taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu, Arkkitehtuurin laitos. Helsinki 2017.

Suomen korkeakouluinsinöörit ja arkkitehdit 1956. STS:n ja TFIF:n julkaisema matrikkeli. Helsinki 1956.

Arkkitehtuurimuseo, arkkitehtiesittelyt. http://www.mfa.fi/

Finlex. Laki rakennusperinnön suojelusta. https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20100498

Kiinteistötietopalvelu. www.ktj.fi

Vanhat kartat, Maanmittauslaitos.

Vanhat valokuvat Porstua-verkkopalvelu.

Rakennuspiirustukset Seinäjoen kaupungin rakennusvalvonnan arkisto.